

Jaarverslag 2023

Voorwoord	3	3. Organisatie en bestuur	28
Bestuursverslag	5	3.1 Mens en organisatie	29
1. KWF's impact	6	3.2 Verantwoordingsverklaring	31
1.1 Impact maken: hoe doe je dat?	8	3.3 Bestuur	32
1.1.1 Onderzoek	8	3.4 Raad van Toezicht	33
1.1.2 Samenwerkingen	10	3.5 Raad van Advies	36
1.1.3 Lobby	13	3.6 Ondernemingsraad	38
1.2 Welke vooruitgang hebben we geboekt?	13	3.7 Beoordelingscommissies	38
1.2.1 Preventie door Leefstijl & Omgevingsfactoren	14	3.8 Vrijwilligersbeleid	40
1.2.2 Vroeg- en voortijdig opsporen	15	3.9 Service	40
1.2.3 Bevorderen dat alle vormen van kanker beter behandelbaar zijn	16	4. Financiële verantwoording	41
1.2.4 Een betere kwaliteit van leven voor (ex)kankerpatiënten en hun naasten	18	4.1 Hoe wordt de geef-euro besteed?	42
2. KWF's marketing en fondsenwerving	21	4.2 Erkend goed doel	43
2.1 Het jaar 2023 vergeleken met voorgaande jaren	22	4.3 Toelichting op de lasten	43
2.2 De wereld om ons heen	22	4.4 Toelichting op de balansposten	43
2.3 Tegen kanker. Voor het leven.	23	4.5 Liquiditeit en solvabiliteit	44
2.4 Acties voor Pink Ribbon	24	4.6 Beleggingen	44
2.5 Opvallende acties	24	4.7 Informatiebeveiliging en privacy	46
2.6 Collecte	26	4.8 Maatschappelijk verantwoord ondernemen	47
2.7 Nalatenschappen	27	4.9 Kansen- en risicomangement	47
		4.10 Communicatie met achterban en samenleving	49
		4.11 Begroting 2024	49
		Jaarrekening 2023	51
		Overige gegevens	91

Voorwoord

1 op de 2 Nederlanders krijgt op enig moment in hun leven de diagnose kanker. Dit cijfer laat zien dat kanker ons allemaal raakt of gaat raken. De impact van kanker is groot. Op patiënten, families en naasten. Op onze hele samenleving.

Gelukkig overleven ook steeds meer mensen de ziekte. Bij de oprichting van KWF in 1949 leefde na 5 jaar nog slechts 25% van de mensen, nu is dat 67%. De groep mensen die leeft met en na kanker is gegroeid naar ruim 900.000 mensen.

Onze missie en doelen

KWF is tegen kanker en voor het leven. Onze missie blijft urgent. We blijven ons onverminderd inzetten voor het voorkomen van kanker, betere behandelmethodes en een betere kwaliteit van leven voor de kankerpatiënt. Ook zetten we ons in voor goede zorg in de laatste levensfase van kankerpatiënten. In dit jaarverslag leest u hoe we in 2023 aan deze doelen hebben gewerkt. Al 75 jaar financiert KWF kankeronderzoek. Naast fundamenteel onderzoek, financieren we ook gericht onderzoek dat aansluit op onze missiedoelen. Daarnaast is er vanwege de dubbele vergrijzing een toenemende noodzaak om de formele zorg te ontlasten, want er zijn grote tekorten in personeel en financiën. Om meer patiënten met informele zorg te kunnen bereiken, zoeken we samenwerking met diverse partijen.

Impact in het kort

KWF werkt aan maximale impact. Een aantal mooie voorbeelden van het afgelopen jaar:

- We investeerden in 2023 € 138 miljoen in onderzoek en projecten. € 35 miljoen was voor het belangrijke fundamentele onderzoek van onder meer het Nederlands Kanker Instituut en Oncode Institute. Daarnaast hebben we bijvoorbeeld themacalls uitgezet voor onderzoek naar biomarkers en slimme meettechnologieën. De internationale call ATTRACT was ook een mooie mijlpaal. Deze themacall is gericht op de betere behandeling van zeldzame kankers.
- Dankzij de Kankeratlas van Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL) hebben we zicht gekregen op kankersoorten die in bepaalde delen van Nederland bovengemiddeld vaak voorkomen.

We hebben met Kanker Lokaal op de Kaart 12 GGD'en voor hun specifieke regio van financiële middelen kunnen voorzien om mensen te helpen zich te beschermen. Bijvoorbeeld met UV-werende doeken tegen zon en gerichte campagnes tegen roken.

- Met een collectief van meer dan 100 partijen binnen en buiten de zorg is in het najaar de eerste Nederlandse Kanker Agenda (NKA) gelanceerd. Dit Nederlands Kanker Collectief (NKC) is gestart vanuit het besef dat kanker een maatschappelijke opgave is. Om impact te maken is verbinding nodig tussen mensen, organisaties en (bestaande) initiatieven vanuit de hele samenleving.
- Ook via lobby, campagnes en samenwerkingen maken we impact. We maken bijvoorbeeld een vuist tegen alcohol en roken en voor luchtkwaliteit. We hebben volop partnerships om onze doelen te

bereiken. Zo bestaat de website [kanker.nl](https://www.kanker.nl) in 2023 al 10 jaar en zijn er in de appstore op kanker.nl al 66 verschillende apps, websites en keuzehulpen te vinden die hulp en ondersteuning bieden bij het omgaan met de gevolgen van kanker. Een ander mooi voorbeeld is de samenwerking met de IPSO centra voor leven met en na kanker. Met het project de Mentale kant van Kanker gaan we bijvoorbeeld praktijkondersteuners van de huisarts en ervaringsdeskundigen scholen om psychosociale zorg te verlenen.

- Daarnaast blijven we onze interne organisatie verbeteren, zodat we samen effectief kunnen werken aan een beter leven met en na kanker. We willen goede en betrokken medewerkers behouden en aantrekken. In 2023 steeg de medewerkerstevredenheid en hebben we de organisatie verder geprofessionaliseerd.

Financiën

Van iedere euro die werd gegeven, konden we ruim 85 cent besteden aan onze doelen. Onze beleggingsportefeuille heeft over 2023 een positief resultaat behaald van 6,5%. Daarmee is een significant deel van het negatieve resultaat over het vorige boekjaar goedge maakt. Wij beleggen

ons vermogen zeer zorgvuldig onder deskundige begeleiding. Daarbij zijn we gericht op financiële resultaten op de langere termijn.

Samen tegen kanker

2023 was maatschappelijk en geopolitiek een onrustig jaar. Bestaanszekerheid was een groot thema tijdens de Tweede Kamerverkiezingen. En tegelijkertijd vroegen grote natuurrampen en ernstige conflicten om vrijgevigheid. Ondanks deze externe ontwikkelingen, die veel druk leggen op Nederlanders, zien we een steeds grotere betrokkenheid bij onze missie. In 2023 zagen we opnieuw meer mensen die voor KWF in actie komen of acties sponsoren. Zo was er overweldigende aandacht voor Alpe d'Huzes. Ook was het jubileumarmbandje vanwege het twintigjarige bestaan van Pink Ribbon een groot succes. En niet alleen dat, ook wordt er structureel meer gegeven en nagelaten. Het benadrukt de impact van kanker op het leven van zo veel mensen – van 1 op de 2 Nederlanders.

We bouwen verder aan een brede en warme betrokkenheid. Want KWF kan alleen functioneren dankzij de steun van onze donateurs en vrijwilligers.

Bent u al donateur, vrijwilliger of actievoerder? Of zet u zich vanuit uw expertise samen met KWF in tegen kanker? Dan danken wij u vanaf deze plek van harte voor uw bijdrage aan dit belangrijke werk!

Carla van Gils, directeur

Dorine Manson, directievoorzitter

Bestuursverslag

1. KWF's impact

1. KWF's impact

KWF Kankerbestrijding ondersteunt met uiteenlopende activiteiten patiënten én hun naasten in elke fase van het leven. KWF is tegen kanker. Maar we zijn vooral vóór het leven. Zodat iedereen het leven zo veel mogelijk kan leven. Of je nu kanker hebt, kanker wilt voorkomen of van kanker genezen bent. We zijn er ook voor je als je niet meer beter wordt, of als er iemand in je omgeving kanker heeft. KWF is er voor iedereen.

Facts & figures over kanker

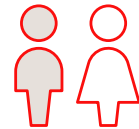
in Nederland

1 op de 2 mensen krijgt kanker

Meer dan 128.000 mensen krijgen jaarlijks de diagnose kanker

Meer mannen dan vrouwen krijgen kanker

meer dan 90% van de mensen die kanker krijgt is 50+

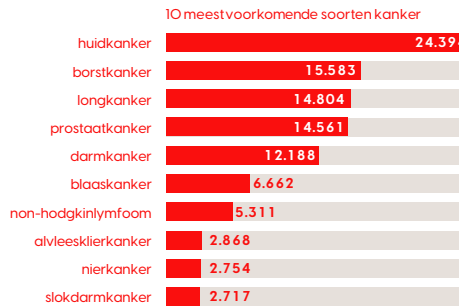
Jaarlijks sterven ongeveer 45.500 mensen aan de gevolgen van kanker

Kanker is doodsoorzaak nummer 1

Diagnoses in 2023: 1 28.780 mensen

5-jaars-overlevingskans

Bron: IKNL, CBS, februari 2024

75 jaar geleden, toen KWF werd opgericht, waren de vooruitzichten voor kankerpatiënten uiterst somber. Vijf jaar na de diagnose was nog slechts 25% van hen in leven. Inmiddels is dat aantal gestegen tot 67%. Maar: op dit moment krijgt 1 op de 2 Nederlanders op enig moment in hun leven de diagnose kanker. Daarmee staat KWF voor nieuwe uitdagingen. Er zijn ruim 900.000 mensen die leven met en na kanker. Hoe bevorderen we voor hen een goede kwaliteit van leven? Hoe kunnen we zorgen dat ook patiënten met een zeldzame vorm van kanker betere behandelingen krijgen? En dat ook de vooruitzichten voor de meest moeilijk te behandelen vormen van kanker beter worden? Hoe kunnen we kanker het beste voorkomen? De overlevingskansen stijgen, maar tegelijkertijd blijft de noodzaak van ons werk hoog.

1.1 Impact maken: hoe doe je dat?

Wij maken impact via (het financieren van) onderzoek, samenwerkingen, campagnes en lobby. In deze paragraaf leest u hoe dat in 2023 verliep. Met al deze activiteiten werken we aan de 4 kerndoelen uit onze missie.

We voorkomen kanker daar waar we weten dat het kan.

We bevorderen dat alle vormen van kanker beter behandelbaar zijn.

We zetten ons in voor een betere kwaliteit van leven voor (ex) kankerpatiënten én hun naasten.

We doen er alles aan om te zorgen dat kankerpatiënten ook in hun laatste levensfase worden omringd met goede zorg.

1.1.1 Onderzoek

In 2023 had KWF 716 projecten met een totale waarde van € 501 miljoen in haar onderzoeks-

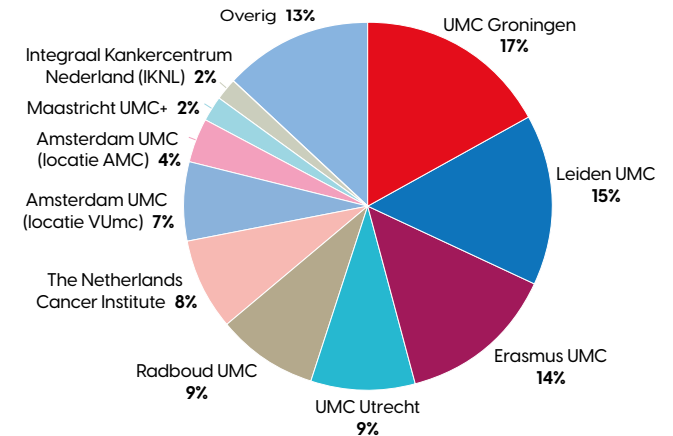
portefeuille. Deze projecten hebben allemaal een looptijd van meerdere jaren. Onze [onderzoeksdatabase](#) geeft een overzicht van alle toegekende onderzoeksprojecten sinds 2017. Per project leest u daarbij ook een uitleg. Van de totale portefeuille is 34% geïnvesteerd in fundamenteel onderzoek (280 projecten met een waarde van € 169 miljoen). Deze onderzoeken hebben over het algemeen het doel meer kennis te vergaren over kanker. Naast projectfinanciering investeert KWF in onderzoek door instituutfinanciering toe te kennen aan het Nederlands Kanker Instituut (NKI) in het Antoni van Leeuwenhoek (AVL) en aan het Oncode Institute. Voor 2023 was de instituutfinanciering aan deze instituten ruim € 26 miljoen.

Toekenningen in 2023

Ieder jaar kent KWF financiering toe aan nieuwe projecten. In 2023 ontving KWF 349 aanvragen voor het financieren van onderzoek naar kanker. KWF kende aan 30% hiervan (104 onderzoeksprojecten) financiering toe met een waarde van € 85,8 miljoen. In totaal ontvingen 31 instituten financiering voor baanbrekend onderzoek. De meeste projectfinanciering (€ 15 miljoen) kende KWF toe aan het UMC Groningen voor 12 projecten. Het Leiden UMC ontving een ander groot deel van projectfinanciering (€ 13 miljoen) voor het uitvoeren van in totaal 14

projecten. Fundamenteel onderzoek leidt niet altijd (direct) tot resultaat. Soms worden onderzoeken voortijdig gestopt als blijkt dat doelstellingen niet worden gehaald. Maar vanzelfsprekend is onderzoek essentieel om doorbraken te bereiken.

De toekenningen aan onderzoeksprojecten in 2023 zijn verdeeld over de volgende instituten:

Impactvolle vindingen

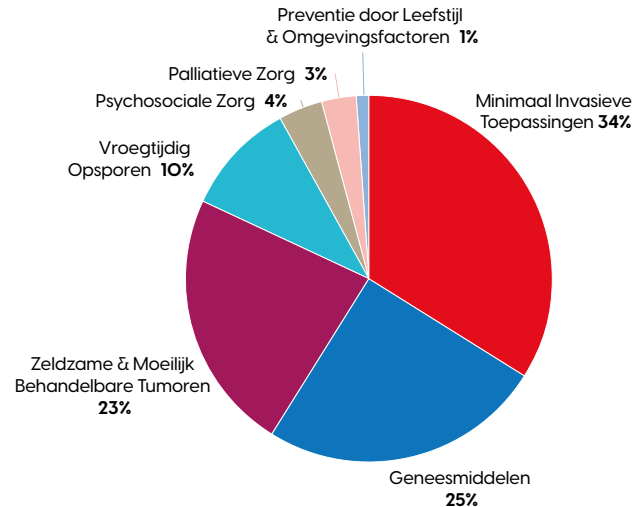
KWF wil een impuls geven aan impactvolle vindingen, zodat deze sneller de patiënt bereiken. Dat is het doel van het programma Proof of Concept (PoC), waarmee de onderzoekers worden gestimuleerd om naar (klinische) toepassing toe te werken.

De onderzoeker wordt gevraagd om een roadmap op te stellen met de stappen die nodig zijn voor de doorvertaling en implementatie van de vinding in de praktijk. Ze beantwoorden dan onder meer vragen over welke partijen ze gaan betrekken, hoe hun vinding zich verhoudt tot het huidige markt aanbod en of de toepassing kosteneffectief is. In 2023 zijn 10 aanvragen gehonoreerd, bijvoorbeeld die voor immunotherapie met 'natural killer'-cellen en een nieuwe operatietechniek bij endeldarmkanker. Alle projecten borduren voort op lopende of recent afgeronde KWF-onderzoeken. Met de financiering wordt een belangrijke stap gezet in de doorvertaling van deze nieuwe vindingen naar bruikbare toepassingen.

Publiek-private samenwerkingen

KWF investeerde in 2023 € 6,1 miljoen in 12 nieuwe publiek-private samenwerkingen (PPS) op het gebied van kankeronderzoek. Dit komt vanuit een PPS-toeslag die Health-Holland, Topsector Life Sciences & Health hiervoor beschikbaar stelt en die KWF vrij kan inzetten. De samenwerking met bedrijven biedt onderzoekers de mogelijkheid om academische vindingen sneller door te vertalen naar een concreet toepasbaar eindproduct voor de patiënt. De private partners ontvangen geen geld van KWF, maar leveren een personele of soms een financiële bijdrage. Ook vervullen ze een actieve rol in het project. Gefinancierde projecten zijn bijvoorbeeld om de prognose en behandeling van alvleesklierkanker te optimaliseren en voor een nieuw medicijn tegen glioblastoom.

De toekenningen aan onderzoeksprojecten in 2023 zijn verdeeld over deze thema's:

Afgeronde projecten

19 instituten sloten dit jaar 141 eerder door KWF gefinancierde projecten af. Deze projecten hadden een waarde van € 83 miljoen. Een groot deel van deze projecten had betrekking op darm- of borstkanker en vond plaats in het AVL, Amsterdam UMC, UMC Utrecht, Erasmus MC, UMC Groningen, en Radboud UMC. Een van de afgeronde projecten is van het Máxima Medisch Centrum in Veldhoven. Dit is een internationale studie, die zich richtte op prehabilitatie bij darmkanker: het fit maken van patiënten voordat ze een zware operatie ondergaan. Dit programma bestaat uit meerdere onderdelen, waaronder fysieke training, voedingsadvies, mentale begeleiding en leefstijlaanpassing zoals stoppen met

roken. Uit de resultaten blijkt dat prehabilitatie leidt tot minder ernstige complicaties en een beter herstel na de operatie. Hoewel het programma uitdagend kan zijn, waardeerden de patiënten hun deelname en ervoeren ze meer regie over hun eigen zorg. Veel patiënten bleven de gezondere leefstijl vasthouden na hun operatie. De resultaten zijn gepubliceerd in JAMA Oncology.

20 jaar Pink Ribbon

Pink Ribbon is volledig onderdeel van KWF en opereert als activatieteam binnen KWF. In 2023 bestond Pink Ribbon 20 jaar. Gelukkig zijn de vooruitzichten en de behandelingen voor borstkanker de afgelopen jaren enorm verbeterd: 89% van de mensen die de diagnose krijgen, is na 5 jaar nog in leven. Maar nog steeds krijgt 1 op de 7 vrouwen borstkanker. Dat zijn ruim 15.500 mensen per jaar. En jaarlijks overlijden ongeveer 3.000 mensen aan de gevolgen ervan. Bovendien wordt de groep vrouwen die leeft met en na borstkanker groter en groter; velen hebben te maken met langetermijneffecten. Dankzij de steun van donateurs en actievoerders hebben we al 230 aan borstkanker gerelateerde onderzoeken en projecten kunnen financieren. In 2023 hebben we, nog met de opbrengst van 2022, 5 mooie onderzoeksprojecten gefinancierd. Onder meer de LORD-studie, waarin wordt onderzocht of voorlopers van borstkanker wel of niet behandeld moeten worden. Deze voorloper veroorzaakt lang niet altijd borstkanker. Door onderzoek te doen naar een andere aanpak is het mogelijk om duizenden vrouwen een onnodige intensieve behandeling te besparen.

1.1.2 Samenwerkingen

KWF investeert in en werkt intensief samen met [kanker.nl](https://www.kanker.nl), Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK), IPSO, Oncode en het Nederlands Kanker Instituut (NKI). Andere samenwerkingspartners zijn het Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL), de kankerpatiëntenorganisaties (KPO's) en het Nederlands Kanker Collectief (NKC).

10 jaar kanker.nl

In juni 2023 bestond het platform kanker.nl, dat wordt gefinancierd door KWF, 10 jaar. Het platform is een initiatief van KWF, de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK) en het Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL). Met dit platform bieden we patiënten en de mensen om hen heen betrouwbare en onafhankelijke informatie, lotgenotencontact en belangenbehartiging. Kanker.nl heeft 1 miljoen bezoeken per maand en een community van 30.000 mensen. Stichting Kanker.nl heeft stilgestaan bij het 10-jarig jubileum door samen met (ex)patiënten, naasten en samenwerkingspartners vooruit te blikken naar de komende 10 jaar rondom het thema zelfredzaamheid: welke tips hebben de patiënten en naasten van vandaag voor de patiënten en naasten van morgen, zodat deze beter voor zichzelf en voor elkaar kunnen zorgen? En hoe kan het platform kanker.nl daarbij helpen? Er zijn ruim 500

tips opgehaald. Deze zijn gebundeld en vormen belangrijke input voor het aanbod op kanker.nl. Om de bekendheid en vindbaarheid van kanker.nl en de patiëntenorganisaties te vergroten, hebben we met de partners van kanker.nl een campagne gelanceerd. De campagne 'In de wereld van kanker wijzen wij je de weg' duurde 12 weken. In december werd een tv-commercial uitgezonden, er waren video's op social media en er zijn 2 radiocommercials geweest.

Nederlands Kanker Instituut

Het Antoni van Leeuwenhoek ontvangt van KWF voor het Nederlands Kanker Instituut (NKI) een instituutfinanciering voor fundamentele, translationele en klinische onderzoeksactiviteiten. De huidige 5-jarenafspraken voor de periode 2020-2024 heeft 2 hoofddoelen: een grotere impact voor de patiënt en meer onderscheidende impact ten opzichte van reguliere projectfinancieringen. De impact zal worden bereikt op 3 focusonderwerpen, die we samen hebben gekozen: 'Onderzoek leidt tot meer impact voor de patiënt', 'Kwaliteit van leven' en 'Toegankelijkheid geneesmiddelen'.

NKI bereikte belangrijke mijlpalen in 2023. Ten eerste een nieuwe behandeling voor uitgezaaide blaaskanker door middel van combinaties met immuuntherapie. 2 studies tonen een belangrijke toename in zowel de algehele overleving als de tijd dat tumoren onder controle blijven. De

behandelingen moeten nog worden geregistreerd en goedgekeurd in Nederland voor vergoeding door de zorgverzekering. Daarom zullen ze nog niet direct beschikbaar zijn. Ook waren er doorbraken door combinatie met immuuntherapie voor patiënten met maag- en slokdarmkanker; in een groep van 20 patiënten reageerden 14 van hen zeer goed op de behandeling en in 9 patiënten verdween de tumor helemaal. Bovendien hadden de meeste patiënten weinig last van bijwerkingen. Voordat deze veelbelovende behandeling in de praktijk kan worden toegepast, zal deze aanpak eerst in een grotere patiëntengroep worden getest. Bij patiënten met stadium III eierstokkanker is gebleken dat zij ook 10 jaar na behandeling nog steeds profijt hebben van de behandeling met verwarmde chemotherapie. Deze HIPEC-behandeling wordt sinds 2019 door de zorgverzekering vergoed en is beschikbaar in heel Nederland.

Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties

De Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK) en KWF werken intensief samen op inhoudelijke onderwerpen. Daardoor willen we meer impact realiseren voor de kankerpatiënt van nu, en die van de toekomst. We delen kennis en werken aan de thema's kwaliteit van zorg, gelijke toegang tot innovatieve technologieën, zeldzame kankers, leven met en na kanker, wetenschappelijk onderzoek en vroegtijdige opsporing. Ook maakt

KWF voor een deel de activiteiten van NFK mogelijk. In 2023 hebben we bijvoorbeeld het initiatief 'Doneer je ervaring' samen verder gebracht. Daarmee verzamelen we ervaringen van kankerpatiënten, zodat we deze informatie kunnen inzetten voor belangenbehartiging.

IPSO

KWF investeert gedurende 3 jaar een totaalbedrag van € 15,5 miljoen in IPSO. De IPSO centra voor leven met en na kanker bieden (ex)kankerpatiënten, hun naasten en nabestaanden

Jacinta:

"Ik heb een zeldzame vorm van kanker en ga naar een vrouwen-lotgenotengroep. Mensen in mijn omgeving begrijpen dat ik ziek ben, maar het is moeilijk uit te leggen wat het met je doet. Bij het Centrum voor leven met en na kanker vind ik herkenning. Aan lotgenoten hoef je bepaalde dingen niet uit te leggen. We begrijpen elkaar en delen onze angsten. Mijn kinderen en partner vinden hier ook steun."

informele psychosociale zorg en ondersteuning. Dankzij de financiële steun van KWF en de samenwerking met IPSO kunnen steeds meer mensen de weg vinden naar een IPSO centrum bij hen in de buurt. Op een laagdrempelige manier (welkom zonder afspraak of verwijzing) bieden de ruim 4.500 gedreven en getrainde vrijwilligers lotgenotencontact, cursussen & workshops, voorlichting & informatie, therapeutische begeleiding, gespreksgroepen en evenementen. Met ongeveer 80 locaties is er voor vrijwel iedereen dicht bij huis een centrum te vinden. Alle IPSO centra zijn te vinden op kanker.nl/ipso.

Samenwerkende GezondheidsFondsen

Met de Samenwerkende GezondheidsFondsen (SGF, waarin 22 fondsen vertegenwoordigd zijn) werken we samen binnen de Gezonde Generatie. Het doel is de gezondste jeugd van de wereld in 2040. We willen dit bereiken via een gezondere omgeving voor kinderen. Zodat zij gezond opgroeien, en zodat ondertussen iedereen in Nederland van een gezondere omgeving kan profiteren. In Gezonde Generatie werkt KWF samen met de Maag Lever Darm Stichting op het thema alcohol. En er is nauwe samenwerking met de Gezondheidsfondsen voor Rookvrij (zie 1.2.1). Om de omgeving gezond te maken, zijn vooral overheidsmaatregelen nodig. In de lobby rondom de verkiezingen (en de formatie) trekken de fondsen daarom samen op (zie ook 1.1.3). Zo organiseerden we een gezamenlijk verkiezingsdebat

en pleiten we voor het jaarlijks verhogen van de prijzen van tabaksproducten en vapes.

Eerste landelijke actieplan kanker

Op 27 november 2023 is de eerste Nederlandse Kanker Agenda gelanceerd: een nationaal actieplan voor de komende 10 jaar. Meer dan 100 organisaties bundelden hiervoor hun krachten en expertise in het Nederlands Kanker Collectief (NKC). Het NKC is een onafhankelijk en open collectief, geïnitieerd door KWF, IKNL en NFK. Het NKC bestaat uit organisaties binnen en buiten de zorg. Denk aan onderzoeksinstituten, patiënten-, zorg- en maatschappelijke organisaties, belangenbehartigers, financiers en overheden. Samen beseffen deze organisaties dat de opgave rond kanker te groot is om door 1 partij op te lossen. De kankeragenda bevat 20 doelen met actieplannen. Vijf van deze doelen worden de eerste periode uitgelicht: rookgedrag, vroege opsporing, zeldzame kankers, late gevolgen en werk en kanker.

Nederland is het enige land in Europa dat niet in opdracht van de overheid een nationaal plan heeft opgesteld, naar aanleiding van het *Europe's Beating Cancer Plan*. De Nederlandse Kanker Agenda is daarop het antwoord en, hoewel gesteund door een meerderheid in de Tweede Kamer, onafhankelijk van politieke bewegingen. Het resultaat is een gedragen, samenhangende aanpak voor het leven voor, met en na kanker.

Oncode Institute

Oncode Institute is een samenwerking tussen toponderzoekers van verschillende Nederlandse instellingen. Het is het eerste instituut ter wereld waar op een nieuwe manier kankeronderzoek wordt gedaan. Een belangrijk doel van Oncode is om

AI-technologie

In 2023 hebben artsen en onderzoekers van het Oncode Institute een nieuwe AI-technologie ontwikkeld. Ze hebben een manier ontwikkeld waarbij het DNA van het tumorweefsel dat de chirurg verwijdert, binnen anderhalf uur wordt geanalyseerd. Dit gebeurt met behulp van een apparaat, zo groot als een nietmachine, de MinION. Met de uitslag kan de chirurg indien nodig nog tijdens dezelfde operatie het operatieplan aanpassen. Zonder deze techniek zou het weefsel eerst naar een pathologische afdeling moeten. Vaak zou er dan, op basis van de uitslag, nog een tweede operatie nodig zijn.

resultaten uit het laboratorium sneller bij de patiënt te krijgen. Oncode bestond in 2023 5 jaar en kreeg een vervolg voor nog eens 5 jaar. In 2023 heeft het Major Donor Programma van KWF en het Oncode Institute het mogelijk gemaakt dat het instituut is uitgebreid van 52 naar 62 onderzoeksgroepen, door de aansluiting van 10 Junior Investigators. Door excellente wetenschap, samenwerking en de concrete toepassing van kennis kan Oncode snel impact maken voor patiënten. KWF is de grootste financier; naast KWF investeren ook de Top Sector Life Sciences & Health, ZonMw en de ministeries van EZK, VWS en OCW in Oncode.

European Fair Pricing Network

KWF wil dat kankerpatiënten (tijdig) toegang hebben tot de beste medicijnen voor een betaalbare, inzichtelijke en eerlijke prijs. KWF heeft daarom een aantal jaar geleden kankerorganisaties uit heel Europa bij elkaar gebracht en het *European Fair Pricing Network* (EFPN) opgericht. Het NKI coördineert het onderzoeksprogramma van EFPN naar beschikbaarheid, transparantie, verantwoording en innovatie. 2023 was een belangrijk jaar, omdat 2 van deze 4 onderzoeken zijn gepubliceerd en media-aandacht kregen. Het eerste onderzoek, over afspraken rond vroege markttoetreding, is gepubliceerd in een vooraanstaand medisch tijdschrift. Het tweede onderzoek, over toegang tot medicatie, is besproken op een belangrijk congres. Ook gaf EFPN input aan de

Wereldgezondheidsorganisatie om transparantie in medicijnprijzen te vergroten.

European Pharmaceutical Legislation

De Europese wetgeving rond geneesmiddelen regelt hoe nieuwe medicijnen – ook voor zeldzame aandoeningen en voor kinderen – op de Europese (en dus ook Nederlandse) markt komen. KWF heeft samen met het EFPN input gegeven om de wetgeving te beïnvloeden. De herziene wetgeving, bestaande uit een verordening en een richtlijn, werd in april 2023 gepubliceerd. KWF deed vervolgens inhoudelijke voorstellen voor deze herziene versie aan Europarlementariërs. Ook zijn deze voorstellen met het ministerie van VWS en betrokken Tweede Kamerleden gedeeld. Alle suggesties voor de verordening zijn overgenomen door de rapporteur die de wetgeving beoordeelde.

Association of European Cancer Leagues

De *Association of European Cancer Leagues* (ECL) is de Europese koepelorganisatie van kankerverenigingen, om samen meer impact te maken in de strijd tegen kanker. Deze organisatie draait niet optimaal. KWF heeft het voortouw genomen om ECL effectiever te laten werken. Daarvoor hebben we in 2023 een strategie en governancevoorstellen geschreven. De nieuwe strategie is direct aangenomen door de algemene ledenvergadering van de ECL. Daarmee is een eerste stap naar verbetering gezet.

Gezondheidsfondsen voor Rookvrij en Smoke Free Partnership & Global Alliance for Tobacco Control

KWF vormt samen met de Hartstichting en het Longfonds de Gezondheidsfondsen voor Rookvrij (GvRV), en zit namens de GvRV ook in het bestuur van het *Smoke Free Partnership*, een lobbyorganisatie in Brussel voor tabaksontmoediging. In september zijn wij gevraagd het bestuur te leiden en in december werden we voorzitter. KWF trad dit jaar ook toe tot de Board of Management van de *Global Alliance for Tobacco Control* (GATC). Daarmee zetten we ons in voor het internationale verdrag van de Wereldgezondheidsorganisatie om tabaksgebruik te bestrijden.

UICC - reimagining cancer

De *Union for International Cancer Control* (UICC) stimuleert dat onderzoekers internationaal samenwerken aan kankerpreventie. In december 2023 heeft de UICC een call voor onderzoeksprojecten geopend: reimagining cancer. Het doel ervan is dat bewezen interventies, op het gebied van preventie, op een effectieve manier kunnen worden ingezet. Dit past bij het *Europe's Beating Cancer Plan* en *Europe's Mission on Cancer*. De call is een gezamenlijk initiatief van de UICC, het Zweedse Cancerfondsen, het Deense Kræftens Bekæmpelse, het International Agency for Research on Cancer (IARC) en KWF.

1.1.3 Lobby

Het beïnvloeden van beleid is essentieel om de missiedoelen van KWF te bereiken. Dit doen we op lokaal, nationaal en Europees vlak. Het verkiezingsjaar 2023 maakte het een bijzonder jaar voor de KWF-lobbyisten. Een greep uit de concrete acties en resultaten:

- Er hebben meerdere gesprekken en werkbezoeken plaatsgevonden met de bewindspersonen en ambtenaren van het ministerie van VWS.
- Met meerdere Kamerleden zijn op vele verschillende thema's zoals roken, alcohol, het gebruik van data in de zorg, de toegankelijkheid van geneesmiddelen, gesprekken gevoerd.
- In maar liefst 7 verkiezingsprogramma's is de Rookvrije Generatie genoemd, inclusief concrete maatregelen. Een mooie basis voor het doorpakken door de nieuwe regeringscoalitie. Ook is er op het gebied van roken nieuwe wetgeving van kracht gegaan:
 - Per 1 juli 2023 is er een online verkoopverbod voor alle rookwaren.
 - Op Prinsjesdag 2023 werd helder dat de tabaksaccijns per 1 april 2024 sterker wordt verhoogd dan verwacht. Een pakje sigaretten kost straks gemiddeld € 11 en een pakje shag van 50 gram kost € 25.

- Per 1 januari 2024 zijn de smaakjes voor de e-sigaret gereguleerd.
- KWF heeft een verkiezingsboekje gemaakt dat we direct na de val van het Kabinet Rutte IV aan de politieke partijen hebben gestuurd. Tevens hebben we het aan alle nieuwe betrokken Kamerleden als uitnodiging voor een kennismakingsgesprek verzonden.
- We hebben de goede werkrelaties met de verschillende politieke partijen en beleidsmakers verder verstevigd. Dit vormt de basis voor een constructieve lobby.

1.2 Welke vooruitgang hebben we geboekt?

In deze paragraaf geven we per kerndoel uit onze missie aan wat er in 2023 is gebeurd. KWF zet zich in voor preventie en vroege ontdekking van kanker. Want voorkomen is beter dan genezen. Hoe vroeger kanker wordt ontdekt, hoe beter de overlevingskansen. Verder leest u wat we hebben bereikt richting betere behandelmethoden en in de psychosociale en palliatieve zorg voor (ex) kankerpatiënten en hun naasten.

1.2.1 Preventie door Leefstijl & Omgevingsfactoren

Roken

Met onze partners Hartstichting en Longfonds werken we samen in de Gezondheidsfondsen voor Rookvrij aan een Rookvrije Generatie in 2035. Onze gezamenlijke missie is een samenleving waar niemand meer (over)lijdt aan de gevolgen van roken. Daarvoor zijn in 2023 belangrijke en noodzakelijke stappen gezet.

- Dankzij de Rookvrije Generatie is roken niet langer 'normaal' en zijn gezondheidsrisico's meer in beeld. De politiek heeft maatregelen getroffen. Er zijn steeds meer rookvrije plekken, maar ook is er een duidelijke normverandering in de samenleving. En met resultaat: Nederland is in 2023 meer dan 2.500 rookvrije sport- en speelomgevingen rijk (dat waren er 2 in 2015). Ook is het draagvlak voor de Rookvrije Generatie sterk gestegen, net als de maatregelen die nodig zijn om dat te gaan realiseren.
- De meest recente cijfers van het CBS laten zien dat het aantal rokers in Nederland verder is gedaald. In 2022 gaf 18,9% van de volwassenen aan wel eens te roken. In 2021 was dat nog 20,6%. Als deel van het Nationaal Preventieakkoord is de Rookvrije Generatie nu op weg naar een samenleving in 2035 waarin kinderen worden beschermd tegen (mee)roken en de verleidingstactieken van de tabaksindustrie. Helaas zijn we er nog niet. Er is een zorgwekkende opkomst van het vaperen onder jongeren, die laat zien dat extra tegenkracht

bieden tegen de tabaksindustrie noodzakelijk is om dit doel te behalen.

- We lanceerden de Campagne Cultuurmakers voor Rookvrij, waarin mediamakers een statement maken: óók de media moeten rookvrij worden. Want blootstelling aan beelden van rokers in bijvoorbeeld films zorgt ervoor dat jongeren 2 keer meer kans hebben om te gaan roken.

Sterre Koning, zangeres en actrice

"Als artiest moet je je bewust zijn van je invloed. Als ik iets draag, willen anderen het ook graag dragen. Wat kunnen we als artiesten doen tegen roken? Het gewoon niet laten zien."

Alcohol

Alcohol vergroot de kans op 7 soorten kanker. Slechts 37% van de Nederlanders weet dit. Daarom hebben we in 2023 de campagne 'Op je gezondheid?' gestart, samen met de Maag Lever Darm Stichting. Nederlanders associëren alcohol vooral met gezelligheid (54%) en minder met iets wat ongezond voor je is (27%). De campagne, te zien

op televisie, online en op abri's, is erin geslaagd om deze boodschap over te brengen. Inmiddels weet 43% van de Nederlanders dat alcohol de kans op kanker vergroot. En 35% van de ouders geeft aan dat de campagne hen aan het denken heeft gezet; 24% van hen heeft er met anderen over gesproken en 21% heeft meer informatie opgezocht over alcohol drinken en kanker. Ook in Den Haag was aandacht voor dit thema: de staatssecretaris en enkele Kamerleden waren aanwezig bij het aftrapmoment van de campagne in Nieuwspoor. Bovendien hebben we samen met 21 gezondheidsfondsen in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen een debat georganiseerd op 6 gezondheidsthema's, waaronder alcohol en voeding.

Luchtkwaliteit

Jaarlijks krijgen zo'n 2.550 mensen longkanker door luchtvervuiling. Logisch dus dat 75% van de Nederlanders het belangrijk vindt dat de luchtkwaliteit in Nederland verbetert. Samen met Longfonds en de Hartstichting boden we in april het manifest 'Zet gezondheid op 1 in luchtkwaliteitsbeleid!' aan in de Tweede Kamer. Daarin pleitten we onder andere voor het doorvoeren van strengere advieswaarden en het opnemen van meetbare gezondheidsdoelen. Kamerleden van diverse partijen gaven aan het manifest te steunen.

Bescherming tegen huid- en longkanker

De Kankeratlas van IKNL, die in januari werd gepubliceerd, geeft inzicht in specifieke plekken

in Nederland waar huid- en longkanker vaker dan gemiddeld voorkomen. In het vervolg daarop heeft KWF aan 12 GGD'en financiering toegekend, voor projecten die inwoners in die wijken beter beschermen tegen huid- en longkanker. In totaal investeert KWF met deze projectfinanciering 'Kanker Lokaal op de Kaart' € 6 miljoen in **10 projecten** verspreid over Nederland. Vier projecten bieden hulp bij stoppen met roken, bijvoorbeeld aan scholieren en zwangeren en hun partners. Zes projecten zetten in op zonbescherming, bijvoorbeeld met UV-werende kleding voor buitenwerkers, schaduwdoeken bij kinderopvanglocaties en groene, schaduwrijke speelplekken.

Carla van Gils,
directeur KWF

"Met Kanker Lokaal op de Kaart zetten we preventie in daar waar 't het hardste nodig is. Namelijk in de wijken waar long- en huidkanker het meest voorkomt."

Nieuw rapport over risicofactoren kanker

Wat zijn belangrijke veroorzakers van kanker in Nederland? In opdracht van KWF bracht TNO dit voor het eerst sinds 2014 in kaart. Uit dit nieuwe onderzoek

blijkt dat een derde van alle kankergevallen in Nederland wordt veroorzaakt door een ongezonde leefstijl en leefomgeving. In totaal gaat dit om 40.000 kankergevallen per jaar die we – als we gezonder leven – kunnen voorkomen. Roken is met afstand de grootste veroorzaker van kanker in Nederland, namelijk van 16% van alle kanker. Dat zijn ruim 19.000 diagnoses per jaar. Andere belangrijke oorzaken zijn zonblootstelling (5%, 6.374 gevallen van huidkanker per jaar) en ongezonde voeding (5%, 6.452 kankerdiagnoses). Daarbij gaat het vooral om weinig fruit, groente en voedingsvezels en te veel bewerkt vlees. Het rapport kreeg veel aandacht in de media en onderstreepte dat er nog een wereld te winnen is in het voorkomen van kanker.

1.2.2 Vroeg- en voortijdig opsporen

Borstkankervoorlichting voor vrouwen in kwetsbare wijken

KWF wil dat kankerzorg beschikbaar is voor iedereen. Daarom zetten we ons in voor mensen die nu nog onvoldoende gelijke toegang hebben tot de zorg. Dankzij een schenking van de Postcode Loterij kan ons actielabel Pink Ribbon samen met Stichting Mammarosa en GGD Haaglanden, voorlichting op maat organiseren voor vrouwen in kwetsbare wijken. Deze vrouwen nemen minder vaak deel aan het bevolkingsonderzoek borstkanker, terwijl met dit bevolkingsonderzoek jaarlijks zo'n 850 tot 1.075 sterfgevallen aan borstkanker worden voorkomen. De projectpartners gaan nu een pilot opzetten in

Den Haag. Daarmee kunnen we vrouwen beter informeren over mogelijkheden om borstkanker in een vroeg stadium op te sporen. Als dit succesvol is, kan het worden uitgebreid naar andere gebieden en andere vormen van kanker.

Eén database voor erfelijke kanker

De database NESTOR gaat gegevens bundelen van zo veel mogelijk mensen met een erfelijke aanleg voor kanker. Alle academische ziekenhuizen en het NKI gaan hiervoor samenwerken, dankzij een toekenning van € 3,4 miljoen van KWF. Dit is een serieuze impuls. Bij ongeveer 5% van de mensen met kanker is de aanleg voor de ziekte erfelijk, maar dat wordt nog regelmatig niet of te laat onderkend. Een gemiste kans, omdat voor bepaalde erfelijke tumoren specifieke behandelingen bestaan. Ook kan een juiste diagnose eraan bijdragen dat familieleden zich laten testen en de ziekte bij hen wordt voorkomen of tijdig opgespoord. Door zo veel mogelijk data samen te brengen, hopen de onderzoekers in de toekomst zowel het wetenschappelijke onderzoek als de diagnostiek en behandeling van erfelijke tumoren te verbeteren.

Maatwerk in de opsporing van prostaatkanker

In de opsporing van prostaatkanker is maatwerk nodig. Want enerzijds komen er veel tumoren aan het licht die eigenlijk niet veel kwaad kunnen. Tegelijkertijd overlijden er jaarlijks nog steeds 3.000 mannen aan deze ziekte. KWF maakt een groot landelijk project mogelijk, dat zich vanuit het Erasmus MC richt op

'opsporing op maat' bij mannen met klachten. Dat gebeurt door middel van betere voorlichting voor mannen én een meer risicogebaseerd zorgpad. Zo wordt er een risicocalculator ingezet, en komt er een urinetest in de huisartsenpraktijk beschikbaar. Ook wordt kunstmatige intelligentie ingezet om MRI-beelden in het ziekenhuis te interpreteren.

Professor Chris Bangma, Erasmus MC

"De uitdaging bij prostaatkanker is: er zijn tumoren die zó langzaam groeien, daar heb je gedurende je leven eigenlijk geen last van, maar er zijn ook tumoren die uitgroeien en uitzaaien. En uiteindelijk dodelijk zijn. Daarom is advies op maat belangrijk."

Vier onderzoeken naar vroege opsporing

Vroegtijdige opsporing van kanker vergroot de kans op een succesvolle (en minder zware) behandeling. Dat is niet alleen enorme winst voor de patiënt, maar ook voor de maatschappij en ons zorgstelsel. NWO en KWF investeren samen ruim

€ 4,3 miljoen in 4 innovatieve onderzoeksprojecten, waarmee de volgende stap wordt gezet in de vroege opsporing van kanker. Het gaat om grootschalige opsporing van kanker in bloed, het opsporen van mondholtekanker in zelf afgenomen materiaal uit de mond, vroegdiagnostiek van alvleesklierkanker in alvleeskliersap en het screenen op baarmoederhalskanker met een urinetest. In deze projecten komt technologische expertise samen met kennis uit de medische wetenschap, zorg, psychologie, sociologie en communicatie. Naast de investering van KWF en NWO komt er ruim € 1,5 miljoen uit private financiering.

1.2.3 Bevorderen dat alle vormen van kanker beter behandelbaar zijn

Minimaal invasieve technieken (MIT)

Biomarkers

Biomarkers zijn (bio)kenmerken die objectief worden gemeten en geëvalueerd. Dit kunnen specifieke genetische, anatomische, fysiologische of biochemische kenmerken zijn. Deze kunnen het signaal zijn voor kankerrisico, de aanwezigheid van een specifieke (terugkerende) kanker, het stadium of de agressiviteit van een specifieke kanker, en hoe goed de patiënt reageert op therapeutische behandelingen. Ondanks tientallen jaren van biomarkeronderzoek is slechts een klein aantal met succes in gebruik genomen in de dagelijkse

praktijk. Dat komt onder andere doordat er teams nodig zijn die kennis hebben binnen verschillende vakgebieden, én hierin samen moeten optrekken. Daarnaast is verandering van een behandelplan op basis van biomarkeronderzoek voor sommige patiënten spannend. Dit moet op een juiste manier worden uitgelegd, zodat het ook daadwerkelijk ingezet wordt. KWF heeft daarom in een thematische call gevraagd om via samenwerkingen tussen verschillende vakgebieden de biomarkerontwikkeling te versnellen.

In 2023 investeerde KWF in 4 nieuwe projecten, waarin de doorontwikkeling van biomarkers centraal staat. Aandachtspunten zijn markttoegangstrategieën, wet- en regelgeving, doelmatigheidsonderzoek en gebruik van bestaande infrastructures, zoals biobanken. Om de meest veelbelovende biomarkers nog verder door te vertalen naar de praktijk, is in 2023 het langetermijnprogramma Biomarkers opgericht. De insteek is om het project te blijven ondersteunen totdat de biomarker op nationale schaal geïmplementeerd is. De eerste toekenning daarvan zal in 2024 plaatsvinden.

OncoNext

Het doel van het project OncoNext is betere oncologische zorg voor alle patiënten met kanker. Het project is erop gericht om zorginformatie eenduidig en gestructureerd te registreren en

inzichtelijk te laten zijn voor de diverse zorgverleners. Daardoor kunnen patiënten beter worden geholpen. Op 1 oktober 2023 is OncoNext officieel van start gegaan. KWF financiert het eerste jaar, waarin de projectgroep van OncoNext alle relevante partijen en initiatieven verbindt en een landelijk implementatieplan opstelt. Ook gaat de projectgroep het komende jaar financiering voor het vervolg regelen.

Slimme meettechnologieën

In 2023 opende KWF een nieuwe themacall voor interdisciplinaire projectteams. Hiermee willen we de ontwikkeling van bijvoorbeeld biosensoren en andere slimme meettechnologieën binnen de oncologische zorg stimuleren. Het doel is om nieuwe, patiëntvriendelijke manieren beschikbaar te maken om kanker (en eventuele terugkeer) beter te controleren. In deze call zijn 4 toekenningen gedaan. De eerste is vermindering van ernstige bijwerkingen van chemotherapie door interactieve monitoring met de eChemoCoach. De tweede is vroege symptoomherkenning met een app en een fitnessstracker bij uitgezaaide borstkanker en de derde een handscanner voor chirurgen om te controleren of ze tumoren volledig hebben verwijderd. Tot slot is er een toekenning gedaan voor een digitale tool om veerkracht en herstel te meten bij (oudere) kankerpatiënten.

Geneesmiddelen en toekenningen

Medicijnprijzen

Het is belangrijk dat patiënten snel toegang krijgen tot de meest effectieve medicijnen tegen een maatschappelijk aanvaardbare prijs. Helaas vragen farmaceutische bedrijven vaak te hoge prijzen voor nieuwe geneesmiddelen. Dat vertraagt de toelating en vergoeding in Nederland. Om ervoor te zorgen dat patiënten van vandaag én morgen sneller toegang krijgen tot echt effectieve medicijnen tegen een aanvaardbare prijs, zijn maatregelen nodig. KWF ondernam daarom in 2023 een aantal activiteiten:

- In een opiniestuk in het Financieel Dagblad pleitten we voor maatschappelijk aanvaardbare prijzen. Wij willen dat elke patiënt de behandeling krijgt die het beste bij hem of haar past. Onze toenmalige directeur Johan van de Gronden lichtte dit artikel toe in een interview op BNR Nieuwsradio.
- Samen met het European Fair Pricing Network (EPFN) heeft KWF input geleverd op de nieuwe European Pharmaceutical Legislation.
- KWF heeft deelgenomen aan discussies rondom de aanscherping van de PASKWIL-criteria. Deze gaan om een toets voor medicijnen om de toegevoegde waarde aan te tonen. In de mediadiscussie hebben we ons verbindend opgesteld. KWF vindt het belangrijk dat we in Europa zo veel mogelijk samen optrekken in de beoordeling van geneesmiddelen en de onderhandelingen over de prijs. Dat doen we via het EPFN en de ECL.

Samenwerking met Cancer Research UK

KWF is met het Centre of Drug Development (CDD) van zusterorganisatie Cancer Research UK (CRUK) een strategisch partnerschap aangegaan om veelbelovende kankergeneesmiddelen (sneller) bij patiënten te krijgen. Door samen te werken en kennis te delen is deze ambitie succesvoller en op grotere schaal te realiseren. De focus ligt op veelbelovende, academisch ontwikkelde geneesmiddelen voor zogeheten *unmet medical needs*. Dit zijn kankersoorten waarvoor geen gedegen behandeling bestaat. Zo kunnen patiënten die dat het hardst nodig hebben profiteren van nieuwe geneesmiddelen, die er anders misschien nooit waren gekomen. De ontwikkeling van geneesmiddelen bestaat uit verschillende onderzoeksfases. Vooral de overgang van het laboratorium (preklinisch onderzoek) naar de kliniek (klinisch onderzoek) verloopt moeizaam. Deze stap is echter cruciaal om nieuwe, waardevolle behandelingen beschikbaar te maken. Het partnerschap tussen KWF en CRUK heeft als doel om dit te realiseren voor veelbelovende geneesmiddelen die zijn ontwikkeld in Nederlandse en Britse (academische) laboratoria.

Tv-programma Brijlante Breinen

In het tv-programma Brijlante Breinen van RTL4, dat op 5 augustus 2023 werd uitgezonden, vertelden onderzoekers van het NKI over de TIL-therapie die zij hebben ontwikkeld. Daarbij worden afweercellen (T-cellen) vanuit de tumor van de patiënt in het

laboratorium opgegroeid tot miljarden cellen en daarna teruggegeven aan de patiënt met uitgezaaid melanoom of een specifieke vorm van longkanker. Deze afweercellen vallen vervolgens de kankercellen aan en doden ze. Bij een groot deel van de patiënten zijn de tumor en uitzaaiingen niet meer te zien op scans of wordt er langdurig geen groei meer gezien. De onderzoekers zijn nu aan het registratieproces van de therapie begonnen. KWF financiert dit registratieproces, omdat Europese registratie het effectieve geneesmiddel breed en duurzaam beschikbaar maakt voor een maatschappelijk aanvaardbare prijs. In het tv-programma konden we aan een breed publiek uitleggen waarom dit zo'n strategisch project is voor ons speerpunt Geneesmiddelen. Het tv-programma is nog te streamen via Videoland.

ATTRACT: internationale themacall geneesmiddelen

Een belangrijke mijlpaal in 2023 was de ATTRACT-themacall. ATTRACT staat voor *Accelerating Together RAre Cancer Treatment*, waarmee we een specifieke oproep doen voor onderzoeken voor de behandeling van zeldzame kankers. We hopen dat op deze manier enkele nieuwe behandelingen mogelijk worden. Geneesmiddelontwikkeling is een zeer internationaal proces. Daarom hebben we deze call samen met Europese partners opgezet: AntiCancer Fund, Kom op tegen kanker (België), ARC (Frankrijk) en AECC (Spanje). Het totale budget bedroeg 21 miljoen euro,

waarvan KWF € 10,3 miljoen heeft bijgedragen. Op de themacall zijn 25 projecten ingediend, allemaal door internationale consortia. In december hebben we 4 projecten toegekend. Daarin wordt de klinische effectiviteit onderzocht van 1 innovatief geneesmiddel en van 3 al bestaande geneesmiddelen bij verschillende vormen van zeldzame kanker.

Medicijn tegen hersentumor

In juli 2023 kende KWF € 14,7 miljoen toe aan 23 projecten in open calls. Een daarvan is onderzoek naar een medicijn voor het diffuus midlijn glioom; een agressieve hersentumor die met name kinderen treft. Behandeloptyes zijn er vrijwel niet, waardoor patiënten niet lang te leven hebben (gemiddeld 9-11 maanden). Het medicijn ONC201 lijkt de overleving te kunnen verdubbelen, maar verliest op den duur zijn werkzaamheid. Er wordt onderzocht waarom tumoren er ongevoelig voor worden, wat het effect is op het afweersysteem en of de werking is te verbeteren door ONC201 te combineren met een ander medicijn.

1.2.4 Een betere kwaliteit van leven voor (ex)kankerpatiënten en hun naasten

Smaak bij chemotherapie

In het UMC Groningen start dankzij een toekenning in een van de open calls een onderzoek naar smaak- en reukveranderingen door chemotherapie. Deze veelvoorkomende bijwerking bederft de kwaliteit

van leven van veel patiënten. TASTY is het allereerste onderzoek naar de werkzaamheid van smaaksturing en smaak- en reuktraining. De vraag is of deze methoden het eetplezier kunnen verhogen en de smaakfunctie kunnen verbeteren.

Project symptoommanagement palliatieve zorg

KWF heeft in 2023 een toekenning gedaan aan het OPTIMISM-project. Het doel is om een gebruiksvriendelijk online systeem voor symptoommonitoring te ontwikkelen, dat gekoppeld is aan elektronische patiëntendossiers. Via digitale *Patient Reported Outcome Measures* geven mensen met ongeneeslijke kanker aan hoe zij hun klachten ervaren, waardoor zorgverleners snel kunnen ingrijpen. Deze aanpak heeft de potentie om klachten te verminderen, spoedeisende hulpbezoeken te verminderen en de algehele levenskwaliteit te verbeteren. Ook wil OPTIMISM gebruik van deze gegevens voor onderzoek naar klachtenpatronen faciliteren. De bedoeling is om de implementatie van het systeem te starten op oncologieafdelingen en poliklinieken van de academische ziekenhuizen, en geleidelijk uit te breiden. OPTIMISM start in juni 2024.

Kaartspel Kiezen en Delen

Stichting Palliatieve Zorg Nederland (PZNL) heeft het initiatief genomen om het prachtige kaartspel Kiezen en Delen te maken. KWF financierde het spel en dacht in hoofdlijnen mee. Het spel bestaat uit 52 kaarten

1. KWF's impact

met intrigerende vragen, stellingen, dilemma's en keuzes, dat openhartige gesprekken stimuleert over waarden en wensen rond het leven en levenseinde. De kaarten gaan in op 4 domeinen binnen palliatieve zorg: lichamelijk, psychisch, sociaal en zingeving. Het spel is verspreid via de netwerken van PZNL en er zijn 6.500 exemplaren per post naar een breder publiek verstuurd. Ook was er een online campagne en een online portaal waar mensen uit de PZNL-netwerken pr-materialen konden downloaden. Doel is om waardevolle dialogen op gang te brengen over belangrijke aspecten van het leven en de zorg.

Scholing palliatieve zorg

In 2023 hebben we de scholing van zorgverleners rond palliatieve zorg opgeschaald. Onze ambitie is om in totaal 3.500 zorgprofessionals te scholen op dit zorgterrein. Daarom heeft het projectteam

aanpassingen geïnventariseerd en doorgevoerd. Er zijn 45 docenten opgeleid om de scholingen te verzorgen. Ook zijn de eerste 2 pilotscholingen voor zorgprofessionals uitgevoerd, 1 voor verzorgenden en 1 voor verpleegkundigen. Daarna zijn deze scholingen geëvalueerd. Tot slot is in maart samen met Optimaliseren Onderwijs Palliatieve Zorg (O²PZ) en Amsterdam UMC een werkbezoek georganiseerd met minister Helder van Langdurige Zorg, om palliatieve zorg een vast onderdeel te maken van de zorgopleidingen in Nederland. Minister Helder was positief. Nu is KWF samen met O²PZ de scholing voor zorgverleners aan het borgen in de verschillende onderwijscurricula.

IPSO centra

In 2023 hebben we de samenwerking met IPSO verstevigd en konden er weer mooie stappen gezet worden. Uit onderzoek blijkt dat nu zo'n 70% van de patiënten en naasten bekend is met IPSO. Daarvan heeft ongeveer een derde contact gehad met een IPSO centrum (onderzoek van Return on content, in opdracht van KWF, sept 2023). Ook zorgverleners zien de toegevoegde waarde, zo blijkt. Bijna de helft van de ondervraagde zorgverleners verwacht dat een bezoek aan een IPSO centrum tot minder zorg van een huisarts of geestelijke gezondheidszorg leidt. Toch blijkt dat slechts 10% van de zorgverleners de ondersteuning van de IPSO centra met hun patiënten bespreekt. In 2023 is daarom een aantal initiatieven gestart in ziekenhuizen om een brug te

slaan tussen de zorgverlening in het ziekenhuis en de psychosociale ondersteuning door vrijwilligers.

Kanker.nl appstore

Via de appstore van [kanker.nl](https://www.kanker.nl) hebben (ex)kankerpatiënten en hun naasten sinds de zomer van 2023 direct toegang tot betrouwbare zelfmanagementtools. Daarmee kunnen zij meer regie nemen over hun kwaliteit van leven. Ook zullen zij naar verwachting minder vaak een beroep doen op de zorg. Met deze appstore beogen KWF, IKNL en Stichting kanker.nl de groeiende groep patiënten nog beter te ondersteunen bij de gevolgen van leven met en na kanker.

Eind 2023 stonden er al 66 verschillende apps, websites en keuzehulpen in de appstore. Er staan apps in die emotionele ondersteuning bieden, bijvoorbeeld bij somberheid, spanning of angst voor terugkeer van kanker. Ook helpen keuzehulpen bij het kiezen van de meest passende zorg. Daarnaast staan er apps in die helpen om na een behandeling weer fit te worden, mentaal en fysiek. Mensen kunnen dankzij de financiering van KWF een tegoed aanvragen, waarmee ze gebruik kunnen maken van de appstore. Ruim 600 mensen vroegen al een tegoed aan.

Mentale kant van Kanker

In 2023 startten we met het programma Mentale kant van Kanker samen met diverse partners zoals psycho-oncologische centra, huisartsen, de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties en

1. KWF's impact

relevante beroepsorganisaties. Het programma wil dat iedereen die dat nodig heeft, goede psychosociale zorg kan krijgen. Mentale kant van Kanker wordt deels gefinancierd door een toekenning van de Postcode Loterij en heeft 3 deelprojecten.

- We willen zware psychosociale problematiek voorkomen en wachtlijsten verkorten. Daarom worden 300 verpleegkundigen en POH's GGZ (praktijkondersteuners bij de huisarts) opgeleid zodat zij klachten, die relatief eenvoudig te verhelpen zijn, kunnen behandelen. KWF ontwikkelt de scholing in samenwerking met de diverse partners.
- We verkennen de meerwaarde van ervaringsdeskundige professionals om mensen met en na kanker te ondersteunen. In september 2024 zal de een- of tweejarige opleiding op 6 hogescholen starten. KWF betaalt het collegegeld en onderzoekt nog hoe werkervaringsplekken voor deze studenten gerealiseerd kunnen worden.
- Effectief bewezen psycho-oncologische behandelingen bereiken vaak niet de patiënt. Daarom werken we aan de implementatie hiervan. We brachten in kaart welke interventies effectief bewezen zijn en aan welke interventies behoefte is in de praktijk. Twee interventies – *Verder Leven met Angst* en *Minder moe* – kunnen in de loop van 2024 door psychologen worden ingezet. We leiden psychologen hiervoor op.

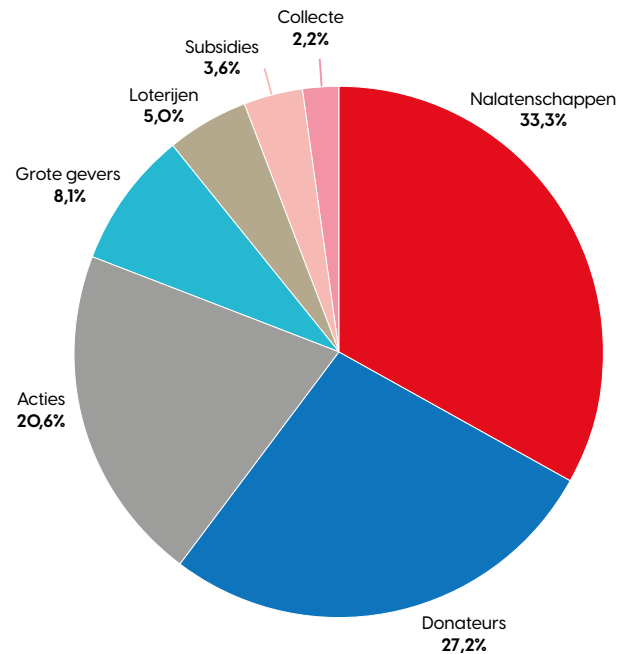
2. KWF's marketing en fondsenwerving

2. KWF's marketing en fondsenwerving

Kanker raakt ons allemaal. Daarbij voelen veel Nederlanders dat KWF Kankerbestrijding het verschil kan maken voor patiënten, naasten en hun omgeving. Miljoenen mensen zijn door het jaar heen betrokken bij onze missie en geven op vele verschillende manieren aan KWF. Voor ons staat marketing of fondsenwerving gelijk aan het inspireren en verbinden van mensen. We zijn er trots op dat we dat op een passende manier weten te doen: elk jaar ontvangen we steun van duizenden wandelaars, collectanten, hardlopers en fietsers die zich voor KWF inzetten via een actie. Deze mensen zijn van onschatbare waarde, aangezien zij zelf supporters en sponsors weten te vinden, vaak op de creatiefste manieren. Vele tienduizenden melden zich ieder jaar aan als structurele donateur van KWF. Velen bestemmen bovendien na leven een bedrag aan KWF, veelal met ontroerende motivaties en intenties.

2.1 Het jaar 2023 vergeleken met voorgaande jaren

In 2023 zagen we verschillende ontwikkelingen binnen onze inkomsten. Net als vorig jaar nam het totale aantal vaste donateurs opnieuw af, maar de daling vlakt af. Tegelijkertijd nam het gemiddelde donatiebedrag van nieuwe supporters toe. Opvallend is ook de sterke toename van eenmalige donaties, vooral dankzij vele succesvolle acties en evenementen. Ook dit jaar mocht KWF weer een groot aantal nalatenschappen en legaten ontvangen, met een totale waarde die zelfs hoger lag dan vorig jaar. De bereidheid om aan de missie van KWF te geven groeit, en we zijn dan ook dankbaar dat er in 2023 € 180.295.000 werd gegeven: een groei van ruim 13% ten opzichte van 2022.

Giften aan KWF 2023

2.2 De wereld om ons heen

Ook in 2023 hielden wereldgebeurtenissen ons in hun greep. De voortdurende oorlog in Oekraïne en de verwoestende aardbeving in Turkije en Syrië met meer dan 50.000 doden. En tegen het eind van het jaar het gewapende conflict in Gaza. Deze tragische gebeurtenissen herinneren ons aan de broosheid van het leven en stimuleren ons zelfbewustzijn. Het is hartverwarmend te zien hoe Nederland keer op keer blijk geeft van solidariteit. We bundelen onze krachten om steun te bieden waar nodig. De vrijgevigheid waardoor Giro555 telkens weer substantiële bedragen weet te verzamelen voor directe hulp aan de slachtoffers, is inspirerend. Vanwege verminderde koopkracht hebben veel goede doelen te maken met een daling in inkomsten. Voor KWF was dit onderaan de streep niet het geval.

Tegelijk realiseren we ons dat er veel spreiding is tussen verschillende inkomensgroepen. De mate waarin mensen kunnen bijdragen aan goede doelen verschilt van huishouden tot huishouden.

2.3 Tegen kanker. Voor het leven.

Met uiteenlopende activiteiten en een merkcampagne konden we ook in 2023 weer laten zien dat we ons tegen kanker, maar vooral vóór het leven willen inzetten.

Kom in Actie-campagne

Van juli tot met oktober 2023 voerden we een merkcampagne 'Kom in actie'. Jaarlijks organiseren duizenden mensen acties om geld op te halen voor KWF. De campagne op tv, social media en online heeft wandelaars, hardlopers, wielrenners en collectanten in beeld gebracht met de oproep aan het publiek om ook in actie te komen. De campagne liet zien hoe KWF impact maakt én mensen inspireert om zelf bij te dragen. Het was een succesvolle campagne, die veel bekendheid behaalde en als hoopvol en verbindend werd beoordeeld. Er volgde een significante stijging (6%) in de doneerintentie. Ook de actie-intentie blijft onverminderd hoog, vooral onder mensen onder de 35 jaar.

Alpe d'HuZes

Op 2 juni 2023 vond de 16e editie van Alpe d'HuZes plaats, op de flanken van de Franse Alpe d'Huez. 5.000 deelnemers beklommen fietsend of lopend

Erik Jutstra, voorzitter Alpe d'HuZes

"Wat een opbrengst, boven verwachting! Dat hebben we voor elkaar gekregen met alle deelnemers, vrijwilligers, sponsors en – niet te vergeten – de vele mensen langs de route die iedereen de berg op juichten. Ik ben trots op hoe iedereen het heeft gedaan!"

de bekende berg, tot wel 6 keer. Het evenement stond in het teken van saamhorigheid, emoties delen en herdenken. Dit belangrijke fondsenwervende evenement voor KWF bracht maar liefst ruim € 16 miljoen op. De opbrengsten van dit jaar gaan naar 3 thema's: Ambitie (het stimuleren van jonge onderzoekers), Hermannetjes (financiële 'duwtjes in de rug') en Nieuwe ontwikkelingen.

Tijd voor Max

Op donderdag 2 november 2023 stond de aflevering van de dagelijkse Talkshow Tijd voor MAX op NPO1 volledig in het teken van KWF. Het thema was 'Doorbraken in kankeronderzoek' en de uitzending

had als voornaamste doel om nieuwe donateurs te werven. Onderzoekers Marjolein van Egmond en Martijn Intven vertelden over grote doorbraken in het kankeronderzoek. Patiënten Pauline en Ronald deelden hoe nieuwe behandelingen hun leven hebben veranderd en onze directeur Carla van Gils vertelde over de missie van KWF. De uitzending had gemiddeld 563.000 kijkers en leverde ruim 1.000 nieuwe donateurs op.

Onderzoeker Marjolein van Egmond

Aangrijpende commercial

In oktober startten we een DRTV (Direct Response Television)-campagne, met een commercial die erop gericht was om nieuwe donateurs te werven. In de commercial staat het verhaal van een broer en zus centraal. De broer kijkt terug op het leven met zijn zus, die inmiddels is overleden aan kanker. Naast het verdrietige aspect van de ziekte en het verlies, staan de mooie momenten die zij samen hebben meegemaakt centraal. De commercial werd door kijkers bovengemiddeld goed gewaardeerd en erg positief beoordeeld, maar leverde niet het verwachte aantal donateurs op.

2.4 Acties voor Pink Ribbon

Met ons actielabel Pink Ribbon maken we het verschil voor vrouwen door borstkanker vroeg op te sporen en de ziekte beter te kunnen behandelen. We doen dat al 20 jaar. Dit jaar was het thema 'Zij aan zij tegen borstkanker'. Bij de Pink Ribbon Dam tot Dam Wandeltocht op zaterdag 16 september 2023 liep weer een grote groep wandelaars mee om geld in te zamelen voor Pink Ribbon. Het was een geweldige dag met een prachtige route van Amsterdam naar Zaandam. De opbrengst van € 363.921 komt ten goede aan projecten van Borstkankervereniging Nederland. Ook zijn er in de hele maand oktober veel bestaande én nieuwe bedrijvenpartners in actie gekomen voor Pink Ribbon. In veel winkels was een roze actieproduct verkrijgbaar, van roze bloemen tot roze sneakers. Vanwege het bijzondere jubileumjaar heeft

Presentatrice Quinty Trustfull

"Bijna 20 jaar geleden verloor ik mijn moeder aan kanker. Het gemis is er nog elke dag. Nu bestaat Pink Ribbon in Nederland ook precies 20 jaar. Ik vind het fantastisch en eervol dat ik het jubileumjaar mag bekronen met dit ontwerp. De vlinder doet me denken aan mijn moeder en staat symbool voor een nieuw begin, geluk, vrijheid, harmonie en liefde."

ambassadeur Quinty Trustfull dit jaar de Pink Ribbon Armband ontworpen. In het ontwerp zijn 20 kralen en een bedel van een vlinder verwerkt. De vlinder speelde ook een hoofdrol in de Pink Ribbon-campagne. Naast de vaste bijdrages van de Vrienden- en Postcodeloterij ontvingen we een extra projectfinanciering van de Postcodeloterij. Hiermee financierden we de komende jaren een pilot om vrouwen in kwetsbare wijken voorlichting op maat te geven. Zij nemen minder vaak deel aan het bevolkingsonderzoek borstkanker, waardoor zij een hoger risico hebben dat de ziekte later wordt ontdekt. Lees meer over deze voorlichting in paragraaf 1.2.2. De jaaropbrengst van Pink Ribbon kwam in 2023 op € 3,3 miljoen.

2.5 Opvallende acties

Ren, Fiets en Wandel tegen kanker groeit

KWF is met Ren, Wandel en Fiets tegen kanker in 2023 trotse partner geweest van 20 sportevenementen in Nederland. Hiermee heeft KWF duizenden actievoerders in beweging gekregen. Door zichzelf sportief uit te dagen kunnen zij hun gevoel van onmacht omzetten in kracht. Zij hebben samen € 4,6 miljoen bij elkaar gerend, gewandeld en

Justin Theuvenet liep de marathon in Rotterdam

Justins vader overleed begin 2021 na een korte strijd aan uitgezaaide galblaaskanker. Hij werd 55. "Ik ben ontzettend trots dat hij mijn vader was. Hij werkte voor Nationale-Nederlanden en samen met collega's rende hij regelmatig de kwartmarathon van Rotterdam. Voor zijn overlijden beloofde ik hem dat ik de hele marathon zou lopen. Met zijn foto op mijn shirt kwamen wij op 16 april samen de finish over op de Coolsingel."

gefietst voor baanbrekend kankeronderzoek. Bij de Nationale-Nederlanden Marathon Rotterdam is in 2023 bijna € 1,1 miljoen opgehaald. Dat geld wordt besteed aan de bouw van een brug tussen het Erasmus MC en het familiehuis Daniel den Hoed: een uniek project dat patiënten en hun naasten letterlijk en figuurlijk dichterbij de zorg brengt.

Postcode- en Vriendenloterij

In 2023 hebben we voor KWF en Pink Ribbon dankzij de deelnemers van de Vrienden- en Postcodeloterij een totale bijdrage mogen ontvangen van ruim € 3 miljoen. Wij zijn hen hiervoor enorm dankbaar. En, zoals in paragraaf 2.4 te lezen is, werden we in dit jubileumjaar van Pink Ribbon verrast door een extra schenking van de Postcodeloterij.

Nederlandse Loterij

Dankzij de spelers van de Nederlandse Loterij

ontving KWF het prachtige bedrag van € 0,4 miljoen. De opbrengst gaat naar de Gezonde Generatie, een initiatief van de Samenwerkende Gezondheidsfondsen. De ambitie van de Gezonde Generatie is dat in 2040 de Nederlandse jeugd de gezondste is ter wereld. De Gezonde Generatie werkt aan de gezondheid van toekomstige generaties zodat zij kunnen opgroeien in een gezonde omgeving, met een gezonde leefstijl. Nog altijd roken veel jongeren, eten en drinken veel kinderen en jongeren ongezond en hebben veel jongeren last van stress en prestatiedruk. De Gezonde Generatie wil dit tij keren door meer prioriteit te geven aan gezondheid en preventie.

Reparatie monument Wilhelminabos

In het Wilhelminabos bij Dronten bevindt zich een ere-monument voor mensen die aan kanker zijn overleden. Het is een gedenkplek van 67 glaspanelen, waarop talloze namen staan. In de nacht van 18 op

19 juni 2023 is het grootste deel van deze panelen vernield. Nadat dit nieuws bekend werd, is Norbert Dikkeboom een fondsenwervende actie gestart. Dikkeboom startte deze actie omdat ook de naam van zijn overleden vader op een van de glaspanelen stond. In korte tijd is er meer dan € 200.000 opgehaald voor herstel van het monument. Het herstel vindt plaats in 2024.

Strava-challenges

Sporten doe je niet alleen op een groot evenement, maar juist ook in je eigen tijd in je eigen omgeving. Ontzettend veel Nederlanders sporten en volgen de eigen progressie met apps. KWF heeft in 2023 2 Strava-challenges opgezet met het doel de bekendheid van Ren, Wandel en Fiets tegen kanker te vergroten en individuele sporters te activeren. In september was de 'Fiets 100 mijl voor KWF'-challenge rondom de collecteweek. En in oktober, borstkankermaand, was de 'Ren 20 km voor Pink Ribbon'-challenge. Tienduizenden deelnemers hebben thuis deelgenomen aan de fysieke challenge en honderden hebben daarmee geld voor KWF opgehaald. De challenges hebben samen € 100.000 opgeleverd.

ColSensation

Dit jaar vond de 11e editie van ColSensation plaats, waarbij 196 deelnemers de Mont Ventoux wandelend, rennend of fietsend bedwongen. In totaal is er € 289.262 opgehaald. Daarvan is € 144.631

bestemd voor onderzoek naar blaasbesparende behandelingen met immunotherapie. € 32.315 is bestemd voor F/Fort Foundation voor jonge mensen met kanker.

Bergh in het Zadel

Stichting Bergh in het Zadel organiseert diverse activiteiten om geld op te halen voor meerdere kankeronderzoeken. In 2023 was dat de Hanzetocht, een fietstocht in Duitsland langs 7 Hanzesteden, met bijna 90 renners en 30 begeleiders. In totaal is er € 623.500 opgehaald voor onderzoek naar het sparen van de endeldarm met preoperatieve (chemo)radiotherapie.

Delta Ride for the Roses

De DELTA Ride for the Roses is een fietsevenement voor jong en oud. Met 4.547 deelnemers is in totaal € 284.602 voor KWF opgehaald. Dit is bestemd voor onderzoek naar alvleesklierkanker, borstkanker en kinderkanker.

Ride for the Roses

De Ride for the Roses kwam in 2023 weer terug in Aalsmeer, de plek waar deze ride ooit begon. Aan de 24e editie met afstanden van 25, 50 en 100 kilometer, namen zowel recreatieve fietsers als ervaren wielrenners deel. De opbrengst van € 202.601 wordt besteed aan darmkankeronderzoek en aan 3 inloophuizen in de directe omgeving van Aalsmeer.

Kippenloop

Op een snikhete dag hebben ruim 6.000 deelnemers in de omgeving van Katwijk gewandeld. In totaal haalden zij € 340.000 op, waarvan € 170.000 werd gedoneerd aan KWF. Dit bedrag is besteed aan onderzoek naar verbetering van 'natural killer'-celtherapie, een vorm van immuuntherapie bij leukemie.

Groot Verzet Tegen Kanker

Groot Verzet Tegen Kanker is een jaarlijks sportief evenement op de Mont Ventoux. De genadeloze klim naar de kale top symboliseert de strijd die kankerpatiënten en hun naasten dagelijks voeren tegen deze ziekte. In 2023 haalden 314 wandelende, fietsende en hardlopende deelnemers € 206.405 op voor KWF. In de bloedhitte beklommen al deze deelnemers de Mont Ventoux. Met het opgehaalde bedrag steunen ze 2 projecten: een nieuwe aanpak tegen kankercellen die hun DNA-reparatie niet op orde hebben en een nieuw geneesmiddel voor kinderen met neuroblastoom.

2.6 Collecte

Voor KWF is de collecte veel méér dan alleen geld ophalen. De collecte staat letterlijk voor 'de straat oversteken' en het delen van verhalen met burens, vrienden, kennissen en collega's. Ook in 2023 maakte de collecte kanker en de ontwrichtende werking ervan weer bespreekbaar.

Inkomsten en deelnemers stabiel

In 2023 was het de tweede keer dat er alleen digitaal werd gecollecteerd. Collectanten gingen van 3 tot en met 9 september rond met een collectebord met een QR-code erop. Aan de deur konden gevers deze met hun mobiele telefoon scannen en vervolgens via iDEAL betalen. Ook kon er weer online gecollecteerd worden door donatieverzoeken te verspreiden via social media zoals WhatsApp en LinkedIn. Meer dan 18.000 vrijwilligers in heel Nederland trotseerden het warme septemberweer en haalden samen bijna € 3,6 miljoen op. Dankzij deze giften kan KWF investeren in levensreddend onderzoek en in goede zorg voor iedereen die geraakt wordt door kanker. KWF is al deze vrijwilligers en gevers ontzettend dankbaar.

De grote Radiocollecte

De dj's van NPO Radio 2 zetten zich in diezelfde week ook voor ons in, onder de noemer *De grote Radiocollecte* voor KWF. Het Radio 2 dj-duo, Jeroen Kijk in de Vegte en Jan-Willem Roodbeen, hielpen in verschillende plaatsen in Nederland met collecteren. Luisteraars werden op de radio opgeroepen om zich op te geven voor de NPO Radio 2 Collectebus.

Nicole Daudey-van der Aa, collectant

"Tien jaar geleden is mijn jongste zusje overleden aan een hersentumor. Ze werd helaas te laat doorgestuurd. We zullen het natuurlijk nooit weten, maar als ze er eerder bij waren geweest, had ze misschien nog behandeld kunnen worden. Toen dacht ik: wat zou het fijn zijn als er meer onderzoek gedaan kan worden, zodat er meer kennis over deze ziekte komt. Nu ben ik geen wetenschapper of dokter. Maar het beetje invloed dat ik wél kan uitoefenen, is elk jaar collecteren."

Claire Stam, Relatiemanager Nalatenschappen & Grote Giften KWF

"Mensen laten om verschillende redenen na aan KWF. Meestal hebben ze een intrinsieke motivatie om KWF in hun testament op te nemen. Het gebeurt ook dat mensen niemand hebben om aan na te laten en daarom kiezen voor KWF. Wat wordt nagelaten loopt erg uiteen. Zo liet een monnik ons zijn inboedel na: een stapel liedboeken en een orgel. Ook ontvingen we afgelopen jaar een envelop van een uitvaartondernemer. Toen we deze openmaakten, bleken er een paar gouden kronen in te zitten. Maar hoe groot, klein, ludiek of ontroerend ook, iedere nalatenschap is voor KWF even waardevol."

Zij gingen in een touringcar samen met de dj's naar plaatsen in Nederland, om daar te helpen met collecteren. Verder kon er op de radio in ruil voor een donatie een plaat worden aangevraagd. Een belangrijk onderdeel van alle radio-uitzendingen waren de persoonlijke verhalen van luisteraars die zelf zijn geraakt door kanker. KWF vindt het heel waardevol dat kanker op deze manier bespreekbaar wordt gemaakt.

2.7 Nalatenschappen

Steeds meer mensen maken een testament en de komende decennia zal het aantal begunstigingen aan goede doelen zeer waarschijnlijk stijgen. KWF is het goede doel waaraan momenteel in Nederland het meeste wordt nagelaten en daar zijn we

enorm dankbaar voor. We zien echter dat andere goede doelen hier meer op gaan werven. Mede hierdoor groeit ons aandeel minder hard. In 2023 hebben we na onderzoek daarom geconcludeerd dat we moeten gaan investeren in de werving voor nalatenschappen. We hebben onder andere doelgroeponderzoek gedaan en geïnventariseerd wat motivaties zijn om aan KWF na te laten. Aan de hand hiervan is een campagneconcept ontwikkeld en getest.

3. Organisatie en bestuur

3. Organisatie en bestuur

KWF Kankerbestrijding heeft een slagvaardige, flexibele organisatie met kennis van wat er bij patiënten, in het onderzoeksveld en in de maatschappij speelt. De organisatiestructuur van KWF bestaat uit tienduizenden vrijwilligers, 171 fte inclusief een tweehoofdig bestuur, een Raad van Toezicht en een Raad van Advies. Daarnaast heeft KWF zeggenschap over Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation en Stichting **kanker.nl**. De cijfers van deze stichtingen zijn in de geconsolideerde jaarrekening van KWF opgenomen.

3.1 Mens en organisatie

Om onze ambities als KWF te kunnen waarmaken, zijn we een aantal jaren geleden overgegaan op een andere manier van werken, gebaseerd op holacratische principes. In 2023 hebben we hier een optimalisatieslag in gemaakt, en is KWF Wise geïntroduceerd. Wise staat voor Wendbaarheid, Impact, Snelheid en Eigenaarschap. Binnen KWF Wise werken we doelgericht door doelen te ordenen en goed op elkaar te laten aansluiten. We behalen deze doelen in zelforganiserende cirkels en in rollen.

Het hybride beleid (50% thuiswerken en 50% op kantoor) is in 2023 gehandhaafd en bevalt goed. Om goed te kunnen meten hoe het met onze medewerkers gaat, voeren we regelmatig een betrokken- en bevlogenheidsmeting uit. Hierin meten we onder andere de Employee Net Promoter Score (E-NPS). Die score is in 2023 gestegen.

In 2023 namen we afscheid van 39 collega's en wisten we 40 nieuwe medewerkers aan ons te binden. Dit beleid heeft er onder andere toe geleid dat veel mensen een (elektrische) fiets hebben aangeschaft. In 2024 gaan we dit beleid evalueren.

Diversiteit en inclusie

In 2023 heeft KWF in kaart gebracht wat de huidige stand van zaken is rondom diversiteit & inclusie, zowel intern als extern. Vervolgens is gedefinieerd wat het wensbeeld is voor de toekomst. KWF wil een organisatie zijn die de impact van kanker op de samenleving terugdringt voor alle mensen in Nederland. We zien dat er gezondheidsverschillen zijn in onze samenleving. Om deze verschillen weg te kunnen nemen moeten alle patiënten worden bereikt en is het van belang dat iedereen zich herkent en vertegenwoordigd voelt in en door KWF. De komende jaren zal er focus zijn op 3 vraagstukken:

- Hoe kunnen we de gezondheidsverschillen binnen onderzoek beperken, om zo meer impact te behalen op onze missiedoelen?
- Hoe kunnen we iedereen in de samenleving bereiken?
- Hoe kunnen we als organisatie een betere afspiegeling zijn van deze samenleving?

Codes en richtlijnen

KWF vindt het belangrijk om als Erkend Goed Doel verantwoording af te leggen over de wijze van werving en besteding van haar inkomsten aan haar donateurs en de maatschappij. KWF onderschrijft en leeft de volgende codes en richtlijnen na:

- Erkenningsregeling van Goede Doelen Nederland (de brancheorganisatie van goede doelen), inclusief SBF-Code Goed Bestuur
- Richtlijn 65O van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving
- Aanbeveling Toepassing Richtlijn 65O

- 'kostentoerekening beheer en administratie' van Goede Doelen Nederland
- Regeling beloning directeuren van Goede Doelen Nederland
- Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland
- Handreiking Verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik
- Handreiking Hoe te komen tot verantwoorde fondsenwerving van Goede Doelen Nederland.

Daarnaast heeft KWF haar normen en waarden opgenomen in:

- KWF Gedragscode
- Arbeidsvoorwaardenregeling
- Integriteitsbeleid
- Sociaal Beleidskader

De arbeidsvoorwaardenregeling en het integriteitsbeleid, inclusief de KWF Gedragscode, zijn in 2023 vernieuwd.

Vernieuwde arbeidsvoorwaardenregeling

In 2023 is de arbeidsvoorwaardenregeling (AVR) voor medewerkers van KWF vernieuwd. Er zijn nieuwe voorstellen gedaan aan de hand van de 4 pijlers Flexibiliteit, Waardering, Duurzame Inzetbaarheid & Basics. Ook hanteren we 3 bouwstenen: Inclusief, Modern & Eenvoud. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Nationale Nederlandse feestdagen mogen worden gewisseld voor andere culturele of religieuze dagen
- Het aantal verlofdagen is verhoogd naar 30 dagen (op basis van fulltime dienstverband)
- Iedereen heeft de mogelijkheid om 2 keer de arbeidsduur aan extra verlofdagen te kopen
- Het rouwverlof is breder omschreven. Dit verlof is nu van toepassing op elke dierbare en niet meer gebonden aan familieleden in de eerste graad
- Elke medewerker heeft de mogelijkheid om 4 weken per jaar in het buitenland te werken.

Integriteit

Als goed doel draagt KWF een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid. Integriteit is dan ook onlosmakelijk verbonden met onze missiedoelen en staat centraal bij alles wat we doen. Hoe wij ons gedragen naar de buitenwereld en naar elkaar, heeft direct invloed op wie we zijn en waar we voor staan. In de KWF Gedragscode staan onze gedragsregels en kernwaarden beschreven. Wij willen integer, respectvol en transparant handelen. We streven naar een veilige omgeving voor iedereen die zich inzet voor KWF en of met KWF te maken heeft.

In het afgelopen jaar heeft KWF een nieuw integriteitssysteem ingericht. Dit is vastgelegd in het nieuwe KWF Integriteitsbeleid. Het integriteitsbeleid dient als kapstok waaraan alle regelingen

en instrumenten met betrekking tot integriteit opgehangen kunnen worden. Ook zijn in het beleid de rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van het integriteitssysteem en zaken als invoering, borging, monitoring en evaluatie van integriteitsbeleid vastgelegd. In onze 'Meldingsprocedure bij het vermoeden van een integriteitsschending of een misstand' en 'Klachtenregeling ongewenste omgangsvormen' staan de procedures voor het melden van integriteitsschendingen en ongewenste omgangsvormen beschreven.

Binnen KWF willen we een open cultuur creëren waarbinnen medewerkers zich veilig voelen en naar voren durven treden wanneer ze te maken krijgen met een integriteitsschending. KWF heeft 2 interne vertrouwenspersonen en een externe vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersonen kunnen emotionele en praktische ondersteuning bieden aan degene die getuige of slachtoffer was van ongewenst gedrag of een andere integriteitsschending. In het afgelopen jaar is er door medewerkers een enkele keer contact opgenomen met de interne vertrouwenspersonen, maar in geen van deze gevallen heeft dit geleid tot een officiële melding.

KWF heeft intern een centraal meldpunt voor alle meldingen met betrekking tot integriteit en ongewenste omgangsvormen. Dit meldpunt wordt

3. Organisatie en bestuur

beheerd door 2 integriteitsfunctionarissen. Naast een intern meldpunt is er ook een extern meldpunt waar medewerkers terecht kunnen. Meldingen van misstanden of integriteitsschendingen kunnen daarnaast gedaan worden bij de Leads of een externe bevoegde autoriteit. In het afgelopen jaar is er een aantal keer contact opgenomen met het interne meldpunt. In deze gevallen bleek het echter niet om integriteitsschendingen te gaan en zijn de melders waar nodig doorverwezen naar het juiste loket voor hun klacht.

Integriteit is meer dan het vastleggen van gedragsregels. Integriteit heeft te maken met cultuur, mentaliteit en bewustwording. Het melden van integriteitsschendingen is in het belang van KWF. Het biedt ons de mogelijkheid om inzicht te krijgen in integriteitsrisico's, actie te ondernemen, hulp te bieden aan slachtoffers van integriteitsschendingen en uiteindelijk integriteitsschendingen zoveel mogelijk te voorkomen. KWF richt zich daarom het komende jaar op bewustwording en verdere implementatie en borging van integriteit.

Samenstelling Raad van Toezicht, bestuur en Kompas-team

KWF kent een Raad van Toezicht, een bestuur en een Kompas-team. KWF streeft naar een diverse samenstelling van haar teams qua achtergrond, expertise en sekse. In 2023 was de verdeling als volgt:

- In de Raad van Toezicht is de helft van de leden vrouw.
- Het bestuur bestaat uit een man en een vrouw.
- Het Kompas-team, dat richting geeft aan de organisatie (vergelijkbaar met een Management Team) bestaat uit 8 leden, waarvan 3 mannen en 5 vrouwen.

3.2 Verantwoordingsverklaring

Het bestuur en de Raad van Toezicht van KWF onderschrijven 3 kernprincipes van goed bestuur die voortvloeien uit de Erkenningsregeling van het CBF:

1. De functie toezicht houden is duidelijk gescheiden van de functie besturen, dan wel uitvoeren.
2. De organisatie besteedt haar middelen optimaal, zodat effectief en doelmatig wordt gewerkt aan het realiseren van de doelstellingen.
3. De organisatie streeft naar een optimale relatie met belanghebbenden en heeft aandacht voor wensen, vragen en klachten.

Raad van Toezicht

KWF hanteert een Raad van Toezichtmodel. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken en adviseert het bestuur over de grote lijnen van het beleid. De taken en bevoegdheden van het bestuur, de Raad van Toezicht en de commissies zijn vastgelegd in statuten.

Effectiviteit en doelmatigheid

In 2019 heeft het bestuur de beleidsvisie Ambitie 2030 vastgesteld. Hierin zijn de doelstellingen en speerpunten vastgelegd voor deze beleidsperiode en is de basis gelegd voor een organisatiestructuur met speerpunten. Bij de uitvoering van het beleid staan de speerpunten centraal en zijn ze richtinggevend. De doelen zijn vastgelegd en doorvertaald naar concrete KPI's en de jaarlijkse begrotingscyclus om te borgen dat KWF haar middelen effectief en doelmatig besteedt.

Optimale relatie met belanghebbenden: 1 op de 6 huishoudens steunt KWF

KWF staat voor 'Voor het Leven, Tegen Kanker'. KWF is daarom constant in dialoog met patiënten en het oncologisch veld. KWF werkt nauw samen met een verscheidenheid aan partners, waaronder het Antoni van Leeuwenhoek (AVL)-NKI, UMC's, Oncode Institute, Kankerpatiëntenorganisaties (KPO's), Centra voor leven met en na kanker en vele fondsenwervende organisaties waaronder stichting Alpe d'HuZes en stichting Fight Cancer. Ook onderhoudt KWF contact met onder andere onderzoeksinstituten, opleidingsinstituten, zorginstellingen en andere gezondheidsfondsen. KWF is financieel afhankelijk van giften, nalatenschappen, legaten en andere bijdragen van de Nederlandse bevolking. Bijna 1 op de 6 Nederlandse huishoudens steunt KWF in enige vorm.

Daarom onderhouden we intensief contact met donateurs, vrijwilligers, deelnemers, supporters en bedrijven die tijd, aandacht en geld geven aan KWF.

3.3 Bestuur

KWF heeft een tweehoofdig bestuur. Drs. Johan van de Gronden was in 2023 KWF's directievoorzitter en had de algemene leiding over de stichting. Prof. dr. Carla van Gils is ook bestuurder van KWF. Carla combineert haar werkzaamheden in het UMC Utrecht met haar functie als directeur KWF. Door haar achtergrond als epidemiologisch onderzoeker op het gebied van kanker richt zij zich met name op het onderzoeksveld. Per 1 december 2023 is mevrouw drs. Dorine Manson in dienst getreden van de Stichting. Per 1 januari 2024 nam zij de functie van bestuurder op zich, als opvolger van drs. Johan van de Gronden die per die datum uit dienst is getreden als bestuurder.

Het bestuur laat zich bijstaan door het Kompas-team: hierin zijn zowel de expertiseleads (Customer Journeys, Onderzoek & Implementatie, Stakeholders & Beïnvloeding, Finance, Information, Legal & Monitoring en Mens & Organisatie) als de Impactlead (verantwoordelijk voor al KWF's speerpunten) vertegenwoordigd.

Bezoldiging bestuur

KWF is actief op het brede terrein van kankerbestrijding, van financiering van kankeronderzoek tot preventie en patiëntenondersteuning. KWF is met tienduizenden vrijwilligers en geconsolideerd 187 fte een grote organisatie.

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt KWF de [Regeling beloning directeuren van Goede Doelen Nederland](#). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging heeft plaatsgevonden en heeft geleid tot een ten opzichte van 2022 ongewijzigde BSD-score van 615 punten met een weging van de zwaarte van de rol van 87% voor de directievoorzitter en 80% voor een directielid van de tweehoofdige collegiale directie.

Dit resulteert in een BSD-score van 535 met een maximaal jaarinkomen van € 178.309 (1 fte/12 maanden) voor de heer drs. J. A. van de Gronden, een BSD-score van 492 voor mevrouw prof. dr. C.H. van Gils met een maximaal jaarinkomen van € 112.335 (0,63 fte/12 maanden) en een BSD-score van 535 voor mevrouw drs. D.E. Manson met een maximaal jaarinkomen van € 14.859 (1 fte/1 maand).

De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante totale beloningscomponent jaarinkomens van de bestuurders zijn voor de heer drs. J.A. van de Gronden € 164.164, voor mevrouw prof. dr. C.H. van Gils € 87.661 en voor mevrouw drs. D.E. Manson € 13.500. Deze beloningen bleven binnen de geldende maxima.

Naast de maximering van het bruto jaarinkomen van directiefuncties van goede doelen organisaties stelt de Regeling beloning directeuren van goede doelen organisaties ook een absoluut maximum voor het totaal van de beloningscomponenten bruto jaarinkomen, belaste vergoedingen/bijtellingen, werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn. Dit maximum bedraagt € 221.400 per jaar (1 fte/12 maanden) voor de heer drs. J.A. van de Gronden, € 139.482 (0,63 fte/12 maanden) voor mevrouw prof. dr. C.H. van Gils en € 18.450 (1 fte/1 maand) voor mevrouw drs. D.E. Manson. De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante totale bezoldiging van de bestuurders zijn voor de heer drs. J.A. van de Gronden (1 fte/12 maanden) € 184.200, voor mevrouw prof. dr. C.H. van Gils € 100.576 (0,63 fte/12 maanden) en voor mevrouw drs. D.E. Manson € 15.078 (1 fte/1 maand). Deze beloningen bleven binnen de geldende maxima. Er zijn aan de bestuurders geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Bestuur

Drs. Johan van de Gronden

Directievoorzitter KWF tot en met 31 december 2023

Nevenfuncties:

- Bestuurder Stichting Loterijacties Volksgezondheid (SLV) (vanaf januari 2021)
- Voorzitter Raad van Toezicht Organisatie Oude Muziek (vanaf december 2017)
- Lid Bestuur DOB Ecology (vanaf juli 2021)
- Voorzitter Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL) (vanaf januari 2021)
- Lid Sustainable Advisory Board Van Oord (vanaf januari 2023)

Drs. Dorine Manson

Directievoorzitter KWF vanaf 1 januari 2024

Nevenfuncties:

- Bestuurder European Council on Refugees and Exiles (vanaf januari 2017)
- Commissaris Lysias Advies (vanaf april 2019)
- Lid Raad van Advies College Rechten van de Mens (vanaf juni 2016)

Prof. dr. Carla van Gils

Directeur KWF (3 dagen per week) en hoogleraar klinische epidemiologie van kanker aan het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU) (2 dagen per week)

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Gezondheidsfondsen voor Rookvrij (GvRV) (vanaf juni 2021 en voorzitter per 1 maart 2022)
- Stichting Stivoro tot steun van de Alliantie Nederland Rookvrij (vanaf juni 2021)

3.4 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken en adviseert het bestuur over het gevoerde beleid. De RvT is tevens werkgever van het bestuur.

Verslag Raad van Toezicht 2023

Per september trad mw. mr. F.J. (Frederieke) Leeflang af als lid van de Raad van Toezicht en trad mw. mr. M.M. (Michaëla) Ulrici toe tot de Raad. In 2023 heeft de Raad van Toezicht 5 keer plenair vergaderd. Daarnaast vinden er vergaderingen plaats van commissies (zie hierna) en is er regelmatig overleg met bestuurders.

Toezichtrol

De Raad van Toezicht is gedurende het jaar door het bestuur geïnformeerd over de voortgang met betrekking tot de belangrijkste aandachtspunten in de bedrijfsvoering. Verder zijn in alle vergaderingen de actuele overzichten van inkomsten en uitgaven besproken. In de vergadering van 17 april 2023 stelde de Raad van Toezicht, op advies van de auditcommissie, de jaarrekening en het jaarverslag van 2022 vast en keurde die daarna goed. Ook verleende de Raad de bestuurders decharge voor het jaar 2022. Ten aanzien van de begroting 2024 werd een positief advies van de auditcommissie ontvangen. In de vergadering van 12 december 2023 zijn het jaarplan 2024 en de begroting

2024 goedgekeurd. De Raad van Toezicht liet zich daarnaast regelmatig informeren over de voortgang van beleidsvisie Ambitie 2030, risicomanagement, de voortgang van de inhoudelijke speerpunten, de Nederlandse Kanker Agenda, de partnerships met het AVL-NKI en OncoCode Institute, doelgerichte onderzoeksfinanciering, bedrijfsvoering en de nieuwe manier van werken bij KWF. Daarnaast voerde de Raad een zelfevaluatie uit.

Adviesrol

Naast de onderwerpen in het kader van de toezichhoudende rol van de Raad van Toezicht is ook gesproken over de gang van zaken binnen KWF en zaken die aandacht vragen van het bestuur en het Kompas. Zo is onder andere stilgestaan bij de lancering van de Nederlandse Kanker Agenda, strategische risico's, doelportfoliosturing, marketing & fondsenwerving.

Commissies

De **auditcommissie** is 5 keer bijeengekomen en heeft onder andere de jaarrekening 2022 en de begroting 2024 voorbereid ten behoeve van besluitvorming door de Raad van Toezicht. Daarnaast sprak zij over de managementletter 2023 (van de externe accountant), ontwikkeling van cijfers, interne beheersmaatregelen, het monitoren van de projectportefeuille, afwikkeling van nalatenschappen en ICT-projecten. Vast agenda-onderwerp van de commissie is risicomanagement. De onderwerpen

controle op onderzoeksbestedingen, strategie met betrekking tot loterijen, impact gericht werken en risico's als gevolg van juridische procedures kregen dit jaar specifieke aandacht.

De **beleggingscommissie** is 5 keer bijeengekomen om het bestuur en de Raad van Toezicht te adviseren over het in het beleggingsstatuut vastgelegde beleggingsbeleid. De commissie werkt hierbij nauw samen met een fiduciair adviseur. De commissie heeft afgelopen jaar veel aandacht gegeven aan de inrichting en uitvoering van een Asset Liability Management ('ALM') -studie. Hierbij is een onafhankelijke externe analyse van het gevoerde beleggingsbeleid uitgevoerd, om vast te stellen in hoeverre het beleggingsbeleid aansluit bij de doelstellingen en risicobereidheid van KWF.

De **remuneratiecommissie** heeft de besluitvorming over de beoordeling en bezoldiging van de bestuurders voorbereid en evaluatiegesprekken gevoerd met de bestuurders. Tevens heeft de remuneratiecommissie het opvolgingstraject van de vertrekkende bestuurder Johan van de Gronden ingezet en begeleid. Johan van de Gronden heeft na ruim 5 jaar het stokje per 1 januari 2024 overgedragen aan de nieuwe bestuurder Dorine Manson. Zij vormt samen met Carla van Gils het bestuur. Hiermee is het opvolgingstraject succesvol afgerond.

Onkosten

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen beloning, maar komen wel in aanmerking voor vergoeding van gemaakte kosten. Van deze mogelijkheid is niet gebruikgemaakt. De kosten voor de Raad van Toezicht bedroegen in 2023 in totaal € 10.760. Deze kosten hebben onder andere betrekking op de contributie aan de Stichting Intern Toezicht Goede Doelen.

Benoeming

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door de andere leden. Naast de voorzitter en de financieel toezichthouder kunnen 3 tot 5 leden worden (her)benoemd. Een lid van de Raad van Toezicht is 1 keer herbenoembaar voor een periode van maximaal 4 jaar. Het werven van nieuwe leden gebeurt door een extern selectiebureau.

Wiebe Draijer, voorzitter Raad van Toezicht

"Ik ben trots op de kundige RvT, die uitstekend in staat is om toezicht te houden op het dagelijks bestuur. Wij adviseren het bestuur bovendien over het beleid van KWF.

Er speelde veel in 2023. Het belangrijke transitietraject, Ambitie 2030, dat niet alleen de inhoud raakt, maar ook de inrichting van KWF als netwerkorganisatie - zelforganiserend en met heldere doelen. Wij hebben hierop toezicht gehouden, maar ook actief op geadviseerd. Met pijn in het hart namen we afscheid van bestuurder Johan van de Gronden, die na 5 jaar heeft besloten KWF te verlaten. De RvT, die verantwoordelijk is voor het opvolgingstraject, heeft met Dorine Manson een (t)opvolger weten te vinden. Zelf heeft de RvT afscheid genomen van mr. Frederieke Leeflang. Wij zijn tegelijk zeer content met de werving van Mr. Michaëla Ulrici, die vanuit haar maatschappelijke expertise een waardevolle toevoeging is aan de RvT.

We zien uit naar een mooi en belangrijk 2024 met deels nieuw leiderschap en een mooie ambitie. Laten we samen de impact van kanker terugdringen op patiënten, hun naasten én de samenleving als geheel."

Raad van Toezicht

Voorzitter

Ir. W. (Wiebe) Draijer, MBA, voorzitter sinds 1 januari 2020, lid sinds 2020

Aandachtsgebied: algemeen

Commissies: remuneratiecommissie

Functie: Senior adviseur Rabobank (tot oktober 2023)

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Staatsbosbeheer
- Lid Paleiscommissie Stichting Koninklijk Paleis Amsterdam
- Lid Bestuur, NL2025

Vicevoorzitter

Mr. F.J. (Frederieke) Leeflang, vicevoorzitter sinds 1 januari 2020, lid sinds 2015, lid tot september 2023

Aandachtsgebied: juridische zaken en governance

Functie: Voorzitter Raad van Bestuur NPO

Nevenfuncties:

- Voorzitter Stichting Administratiekantoor Johan Cruijff ArenA
- Bestuurder Stichting Amsterdam Diner Foundation
- Lid Raad van Toezicht Radboud UMC

Algemeen lid

Drs. J.V. (Koos) Timmermans, lid sinds februari 2022

Aandachtsgebied: financiën

Commissies: auditcommissie en beleggingscommissie

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen FMO
- Lid Raad van Commissarissen Post NL
- Lid Raad van Commissarissen Havenbedrijf Rotterdam
- Voorzitter Raad van Commissarissen Stadsherstel NV
- Extern adviseur Bain
- Bestuurder Stichting Administratiekantoor Philips
- Bestuurder Stichting Administratiekantoor Vopak
- Lid Curatorium Post Master Controllers opleiding UvA

Algemeen lid

Drs. M. (Mijke) van Ballegooijen, lid sinds 2018

Aandachtsgebied: fondsenwerving en klantrelaties

Commissies: auditcommissie

Functie: CEO BYBORRE

Nevenfunctie:

- Venture Partner ScaleUpNation

Algemeen lid

Dr. B. (Bas) Leerink, lid sinds september 2020

Aandachtsgebied: patiëntenzorg en zorgstelsel

Commissies: beleggingscommissie

Functie: Managing Director IG&H, lead healthcare

Nevenfuncties:

- Raadslid Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (tot 1 juli 2023)

- Lid Raad van Toezicht Waarborgfonds voor de Zorgsector
- Lid Adviescommissie NextGen 2 fonds, Noaber Foundation

Algemeen lid

H. (Hilde) Garssen, lid sinds juni 2021

Aandachtsgebied: communicatie en personeelszaken

Commissies: remuneratiecommissie

Functie: Chief Human Resources/lid Raad van Bestuur KPN

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen TBI
- Lid bestuur Mooiste Contact Fonds

Algemeen lid

Mr. M.M. (Michaëla) Ulrici, lid sinds september 2023

Aandachtsgebied: juridische zaken en governance

Functie: Advocaat/partner NautaDutilh N.V.

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Prime Collateral Securities
- Lid Raad van Toezicht JINC
- Lid Raad van Toezicht Stichting De Meervaart
- Lid Raad van Toezicht Stichting Het Rijksmuseum
- Bestuurder Derdengelden NautaDutilh
- Voorzitter Adviesraad Nederlandstalige juridische opleidingen UvA

Overige activiteiten

Leden van de Raad van Toezicht voerden regelmatig overleg met leden van het Kompas, de ondernemingsraad en externe stakeholders.

3.5 Raad van Advies

De Raad van Advies (RvA) opereert op strategisch niveau en dient als onafhankelijk adviesorgaan en klankbord voor het bestuur van KWF. De RvA is in haar adviesrol vooral verkennend, signalerend en visievormend, en richt zich op brede maatschappelijke ontwikkelingen. In 2023 kwam de RvA 3 keer bijeen.

André Knottnerus, voorzitter van de Raad van Advies

"De RvA geeft KWF gevraagd en ongevraagd advies op het gebied van wetenschap, volksgezondheid en zorg. Daarbij staat centraal hoe kanker zoveel mogelijk kan worden voorkomen en behandeld; en hoe voor patiënten de beste uitkomsten te realiseren zijn qua overlevingskans, kwaliteit van leven en maatschappelijke participatie. Om die taak goed te kunnen vervullen omvat de RvA uitgebreide expertise en ervaring vanuit een brede diversiteit aan wetenschappelijke en maatschappelijke achtergronden.

Als RvA denken we vanuit onze onafhankelijke rol mee over hoe KWF het beste kan inspelen op ontwikkelingen in wetenschap en samenleving, beleidsuitdagingen en -kansen en mogelijkheden om het belang van de patiënt nog beter te dienen. Denk aan gezondheidsbevordering, 'personalised medicine' en dure medicijnen, de organisatie en kwaliteit van de zorg voor kankerpatiënten, een gezonde leef- en werkomgeving en het terugdringen van ongelijkheid.

In 2023 hebben we veel aandacht besteed aan de beschikbaarheid van geneesmiddelen die voor kankerpatiënten essentieel zijn en de rol van KWF in het kader van academic pharma en de Europese samenwerking op dit gebied. Ook hebben we geadviseerd over versterkte sturing op diversiteit en inclusie in preventie en zorg en de optimale benutting van de IKNL-Kankeratlas daarbij. Ten slotte hebben we met de RvB gereflecteerd op de voortgang richting de Ambitie 2030."

Raad van Advies

Voorzitter

Em. prof. dr. J.A. (André) Knottnerus, lid sinds mei 2019

Aandachtsgebied: algemeen

(Neven)functies:

- Emeritus-hoogleraar Huisartsgeneeskunde bij Universiteit Maastricht
- Medical Epidemiologist bij Universiteit Maastricht
- Lid Commissie Wetenschappelijke Integriteit bij Universiteit Maastricht
- Visiting Professor of Clinical Epidemiology bij University of Philippines, Manila
- Co chair Biosciences Steering Panel bij European Academies Science Advisory Council
- Erelid bij Gezondheidsraad
- Lid bij KNAW, Royal Netherlands Academy of Sciences
- Lid Adviesraad bij Museum CORPUS Reis door de mens
- Bestuurslid, respectievelijk Adviesraad bij Stichting Bio-Wetenschappen en Maatschappij
- Voorzitter Raad van Toezicht bij The Investigative Desk (De Onderzoeksredactie)
- Lid Raad van Advies bij Instituut voor Positieve Gezondheid
- Lid Raad van Advies bij Amsterdam Public Health
- Voorzitter Sectorplan Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen bij Ministerie van OCW

Vicevoorzitter

Prof. dr. E. (Elsken) van der Wall, lid sinds mei 2019

Aandachtsgebied: oncologie

(Neven)functies:

- Medisch oncoloog bij UMC Utrecht
- Visiting Associate Professor bij Sidney Kimmel Cancer Center at Johns Hopkins University, Baltimore USA
- Lid van de Scientific Advisory Board bij UMC Utrecht/Prinses Maxima Centrum voor kinderoncologie
- Lid van de Wetenschappelijke Adviesraad van de EWUU alliantie bij UMC Utrecht/Universiteit Utrecht
- Lid Steering Committee bij UMC Utrecht/Focused Ultrasound Foundation

Algemeen lid

Dr. Ir. J.A. (Jan) Mol, lid sinds mei 2019

Aandachtsgebied: patiëntenperspectief en ervaringsdeskundigheid

(Neven)functies:

- Bestuurslid bij Stichting Hematon
- Lid Patient Advisory Board bij Health Outcome Observatories (H2O)
- Lid Community Advisory Board bij Lymphoma Coalition
- Lid werkgroep IEC bij Hovon

Algemeen lid

Drs. C.A.C.M. (Chris) Oomen, lid sinds mei 2019

Aandachtsgebied: gezondheidseconomie en zorgverzekering

(Neven)functies:

- Eigenaar ANP
- Oprichter/aandeelhouder Optiver

Algemeen lid

Drs. M.M. (Marga) de Jager, lid sinds mei 2019

Aandachtsgebied: klantbinding en fondsenwerving

(Neven)functies:

- Bestuursvoorzitter bij ANWB B.V.
- Voorzitter Raad van Commissarissen bij Unigarant/UVM
- Voorzitter Raad van Commissarissen bij Reis- en Rechtshulp NV
- Lid strategische Adviesraad Traffic & Transport bij TNO
- Lid Raad van Toezicht bij Fonds slachtofferhulp
- Voorzitter bij Mobiliteitsalliantie
- Bestuursvoorzitter bij Stichting AV Ontwikkefonds Vijfheerenland/Alblasserwaard
- Lid bestuur bij ARC Europe
- Lid FIA World Counsel for Automobile mobility & tourism
- Lid Raad van Commissarissen Koninklijke KPN N.V.

Algemeen lid

Drs. P.A. (Pia) Dijkstra, lid sinds augustus 2021

Aandachtsgebied: communicatie en politiek

(Neven)functie:

- Voorzitter Stichting nationaal monument Oranjestad

NB: Pia Dijkstra heeft zich per 1 januari 2024 teruggetrokken, omdat zij Ernst Kuipers is opgevolgd als minister voor Medische Zorg.

Algemeen lid

Prof. dr. J.O. (Jochen) Mierau, lid sinds oktober 2023

(Neven)functies:

- Hoogleraar Economie van de volksgezondheid bij RUG
- Strategisch adviseur bij UMCG
- Vice-voorzitter Deskundigencommissie bij Samenwerkingsverband Noord Nederland
- Wetenschappelijk directeur bij Lifelines

Algemeen lid

Dr. E. (Erik) Bischoff, lid sinds oktober 2023

(Neven)functies:

- Senior-onderzoeker bij Radboud UMC
- Programmaleider chronische zorg in de eerste lijn bij Radboud UMC
- Lid Raad van Toezicht bij Hersentumorfonds
- Lid Kerngroep bij NHG CAHAG
- Medisch adviseur bij MonitAir BV
- Expert panel bij Artsportaal

Algemeen lid

Prof. dr. R. (Rashmi) Kusurkar, lid sinds oktober 2023

(Neven)functies:

- Hoogleraar en onderzoeksprogrammleider bij Amsterdam UMC, locatie Vrije Universiteit
- Hoogleraar bij Vrije Universiteit Center for Teaching and Learning

3.6 Ondernemingsraad

In 2023 was de ondernemingsraad (OR) nauw betrokken bij de ontwikkelingen binnen KWF. Er was regelmatig overleg met het bestuur en met de Raad van Toezicht. De OR heeft dit jaar een aantal advies- en instemmingsaanvragen beoordeeld. De OR werd meestal in een vroeg stadium betrokken, zodat al tijdens het proces input kon worden gegeven. De input is vaak meegenomen en heeft regelmatig tot aanscherping geleid. Waar nodig geeft de OR bij instemming ook aandachtspunten mee voor bijvoorbeeld een goede implementatie van of communicatie over besluiten.

- De OR heeft ingestemd met de benoeming van 2 nieuwe preventiemedewerkers ter vervanging van de vertrokken preventiemedewerker.
- In april heeft de OR ingestemd met de inhuur van een externe dienstverlener voor de verdere ontwikkeling van een integriteitsbeleid en de inrichting van een extern meldpunt, -vertrouwenspersoon en -klachtencommissie. Later in het jaar volgden het Integriteitsbeleid, de nieuwe Gedragscode en de Meldingsprocedure waarmee de OR heeft ingestemd.
- In 2023 is een nieuwe Arbeidsvoorwaardenregeling (AVR) gemaakt. Hiermee heeft de OR ingestemd. We zien deze als een mooie verbetering die past bij de huidige tijd qua flexibiliteit, waardering en inclusiviteit.
- De Raad van Toezicht betrok de OR bij de werving,

gesprekken met en benoeming van de nieuwe bestuurder Dorine Manson.

- KWF werkt volgens holacraties-gebaseerde principes (KWF Wise). Veranderingen in de organisatie van de cirkels die werken aan onze doelbesteding, zijn ter advies voorgelegd aan de OR. De OR heeft hier positief over geadviseerd.
- De OR heeft in de aanloop naar de OR-verkiezingen het OR-reglement aangepast. De termijnen dat iemand in dienst moet zijn om verkiesbaar voor de OR te zijn en om te mogen stemmen, zijn verlaagd naar 3 maanden.

Samenstelling OR

In mei 2023 zijn de OR-verkiezingen gehouden.

Voor de 3 vacante plaatsen waren 5 kandidaten. De voorzitter is herkozen. De OR bestaat per 31 december 2023 uit 7 leden en 2 ondersteunende medewerkers:

Leden:

- Nanoek Bos (voorzitter)
- Jasper Vosbergen (vicevoorzitter)
- Anneke Haitjema
- Karin van Gorp
- Miloud Ourahou
- Thijs Dormans
- Willemijn den Oudendammer

Ondersteunende medewerkers:

- Justine Kobus (WOR-specialist)
- Tineke Geenen (OR-secretaris)

De OR heeft een aantal vaste collega's, verspreid door de organisatie, als 'Tweede Ring'. Zij kunnen worden geraadpleegd om snel en laagdrempelig een bredere mening te krijgen.

3.7 Beoordelingscommissies

KWF heeft verschillende wetenschappelijke commissies. Onderzoeken aangevraagd in open calls worden beoordeeld door 2 commissies. De commissie Exploratie toetst aanvragen voor fundamenteel wetenschappelijke onderzoeken. De commissie Development toetst toegepast onderzoek waarbij doorontwikkeling van concrete toepassingen voor patiënt of publiek centraal staat. Deze commissie beoordeelt projectaanvragen niet alleen vanuit wetenschappelijk perspectief, maar ook vanuit het perspectief van patiënten, zorgverleners en andere relevante partijen.

Open calls

In 2023 zijn in totaal 60 projecten gehonoreerd in 3 open calls:

- Development call 2023-1: 20 gehonoreerde projecten, voor een bedrag van € 14,4 miljoen.
- Exploratie call 2023-2: 23 gehonoreerde projecten, voor een bedrag van € 14,7 miljoen.
- Development call 2023-3: 17 gehonoreerde projecten, voor een bedrag van € 13 miljoen.

3. Organisatie en bestuur

Commissie Exploratie

Binnen de commissie Exploratie heeft KWF subsidies toegekend aan projecten die gericht zijn op vernieuwende, baanbrekende onderzoeklijnen.

Deze financieringen zijn bedoeld om risicovolle, doch veelbelovende ideeën te ondersteunen die potentieel grote impact kunnen hebben op ons begrip van kanker, nieuwe behandelmethoden kunnen ontdekken of innovatieve benaderingen voor diagnostiek kunnen ontwikkelen. De toekenningen in deze categorie vertegenwoordigen vaak gedurfde initiatieven die kunnen leiden tot revolutionaire doorbraken in de kankerwetenschap.

Commissie Development

De commissie Development richt zich op het bevorderen van onderzoek dat zich in een meer gevorderd stadium bevindt, waarbij de focus ligt op het vertalen van veelbelovende ontdekkingen van klinische toepassingen. Deze financieringen zijn gericht op het ontwikkelen van bestaande concepten en op het mogelijk maken van de overgang van laboratoriumresultaten naar daadwerkelijke behandelingen of diagnostische methoden die ten goede kunnen komen aan patiënten met kanker. De commissie Development beoordeelt niet alleen vanuit een strikt wetenschappelijk oogpunt, maar ook vanuit het bredere perspectief van praktische toepasbaarheid en de potentiële voordelen voor de betrokken partijen in de gezondheidszorg. Vast onderdeel van de commissie Development is de afvaardiging van de Patiënten Advies Commissie (PACO). De

PACO bestaat uit ongeveer 65 actieve leden die zelf patiënt zijn (geweest). Zij beoordelen de aanvragen vanuit het patiëntenperspectief.

Excellent en veelbelovend onderzoek

De toekenningen in de open calls laten zien dat KWF zich blijft inzetten voor het ondersteunen van excellent en veelbelovend onderzoek op diverse fronten in de strijd tegen kanker, zonder hieraan een thema te willen verbinden. Deze financiële injecties in de open calls kunnen een cruciale rol spelen in het bevorderen van innovatie en vooruitgang op het gebied van kankerwetenschap. En uiteindelijk bijdragen aan een effectievere preventie, diagnose en behandeling van kanker.

Thema-calls

Naast de commissies voor de open calls van Development en Exploratie, zijn er specifieke commissies in het leven geroepen voor de beoordeling van de projecten uit de thema-calls. De commissies bevatten de juiste expertise die nodig is op het betreffende thema. In 2023 zijn de volgende themacalls uitgevoerd: Biomarkers, Smart Measurement Technologies (SMT), Kanker Lokaal op de Kaart en de internationale themacall ATTRACT, over de ontwikkeling van geneesmiddelen voor zeldzame kankers. Ook zijn er aparte beoordelingscommissies voor de Publiek-Private Samenwerkingen-call, de Proof of Concepts-call, de Implementatie-call, en de Speerpunt Gedreven Initiatieven (SGI). Meer over deze calls is te lezen in paragraaf 1.1.

Beoordelingscommissie Exploratie

Prof. dr. B. van Steensel (voorzitter)
Prof. dr. M. van Egmond (vicevoorzitter)

Beoordelingscommissie Development

Prof. dr. H. van Laarhoven (voorzitter)
Prof. dr. S. Willems (vicevoorzitter)

In 2023 waren de volgende commissies actief:

Commissie Proof of Concepts

Prof. dr. I. Bell (voorzitter)
13 aanvragen, 10 gehonoreerd

Commissie Publiek-Private Samenwerkingen

Prof. dr. R. Vliegthart (voorzitter)
24 aanvragen, 12 gehonoreerd

Commissie Implementatie

Drs. Brigitte Gijsen (voorzitter)
Pieter Wijffels (vicevoorzitter)
8 aanvragen, 4 gehonoreerd

Commissie Speerpunt Gedreven Initiatieven

Prof. Dr. L. de Vries (voorzitter)
1 financieringsaanvraag, nog geen uitslag

Commissie Themacall Biomarkers

Prof. dr. A. van Gool (voorzitter)
29 aanvragen, 6 gehonoreerd

Commissie Themacall Smart Measurement Technologies

Prof. dr. H. van Laarhoven (voorzitter)
18 aanvragen, 4 gehonoreerd

Commissie Themacall Kanker Lokaal op de Kaart

Drs. C. van Eijk (voorzitter)
16 aanvragen, 10 gehonoreerd

Commissie Themacall ATTRACT

Prof. Dr. F. Calvo (voorzitter)
25 aanvragen, 4 gehonoreerd

3.8 Vrijwilligersbeleid

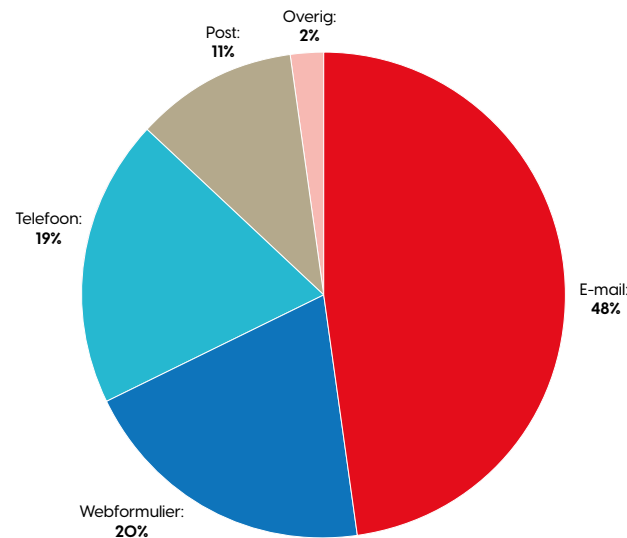
KWF kan haar werk doen dankzij de inzet en steun van vrijwilligers. Tienduizenden mensen zetten zich jaarlijks belangeloos in voor KWF. Zij nemen een bijzondere plek in bij KWF. Via hun inzet tonen ze betrokkenheid bij onze missie, dragen ze bij aan onze financiële basis en creëren ze draagvlak én verbinding in de samenleving. Onze vrijwilligers steunen ons op allerlei verschillende manieren. Het is maar net wat bij iemand past. Vrijwilligers helpen KWF bijvoorbeeld met de collecte, webcare, het plein van een middelbare school rookvrij maken of als patiënt die zijn/haar visie deelt of meehelpt met het beoordelen van projectaanvragen. Daarnaast starten veel actievoerders een (individuele) actie om fondsen te werven.

3.9 Service

Per 1 januari 2023 zijn de teams Publieksservice, Servicepunt Vrijwilligers en Acties samengegaan in het team Service. Hierdoor kunnen we onze kennis en krachten bundelen om onze donateurs, vrijwilligers, actievoerders en iedereen die bij KWF betrokken is nog beter van dienst te kunnen zijn.

Stijging in contactmomenten

De trend van meer verzoeken en vragen die we in de afgelopen jaren zagen, heeft zich ook dit jaar doorgezet. In 2023 heeft het team Service bijna 113.000 contactmomenten gehad. De verschuiving naar een digitale dienstverlening die we in 2023 zagen, zette dit jaar ook verder door:

Contactmomenten 2023

Dit biedt ook nieuwe kansen, want sinds eind 2023 zetten we in op meer automatisering waar dat kan.

Hierdoor krijgen donateurs eerder antwoord op hun verzoeken en kunnen we meer tijd en aandacht besteden aan een persoonlijke en klantgerichte benadering waar dat nodig is.

Klachten flink gedaald

Verder is het aantal klachten gedaald. Waar we in 2022 een grote stijging in klachten zagen is het aantal klachten afgelopen jaar gedaald tot een niveau iets onder dat van 2021.

Jaartal	Klachten
2021	1.676
2022	2.951
2023	1.423

4. Financiële verantwoording

4.1 Hoe wordt de geef-euro besteed?

KWF ondersteunt met haar activiteiten kankerpatiënten in elke fase van het leven. Mensen die nog geen kanker hebben, mensen die genezen zijn, maar ook mensen die niet meer beter worden. Om dit mogelijk te maken werven we fondsen. We streven ernaar een maximaal gedeelte van de opgehaalde euro te besteden aan onze doelstelling. Maar we maken ook kosten die niet direct worden besteed aan de doelstellingen, zoals kosten voor fondsenwerving en beheer & administratie. Na aftrek van deze kosten blijft er een bedrag over voor besteding aan onze doelstellingen: Onderzoek & Implementatie, Stakeholders & Beïnvloeding en Speerpunten.

De totale geconsolideerde baten bedragen € 180,3 miljoen. Ten opzichte van de begroting 2023 is dit een toename van € 30,2 miljoen. De toename wordt onder andere veroorzaakt door hogere baten uit nalatenschappen en hogere baten uit acties en fondsenwervende samenwerkingen. Zie voor nadere specificatie de jaarrekening 2023.

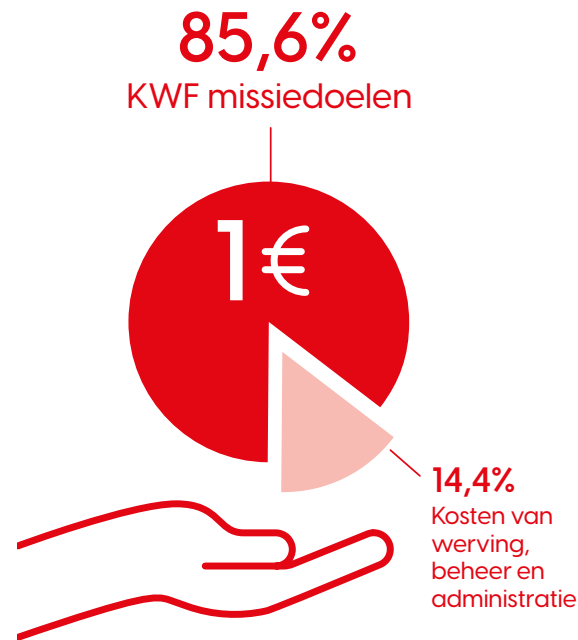
Het saldo van financiële baten en lasten bedraagt € 22,7 miljoen. Dit bestaat voor een bedrag van € 25,6 miljoen uit ongerealiseerde koersresultaten, voor een bedrag van € 4,7 miljoen uit ontvangen rentebaten en dividenden en voor een bedrag van € 7,6 miljoen negatief uit gerealiseerde koersresultaten en kosten.

In 2023 waren de cijfers als volgt:

(in € miljoen)	2023	Begroting 2023	2022
Baten particulieren	143,5	115,9	127,6
Baten van bedrijven	4,1	4,7	5,0
Baten van loterijorganisaties	3,4	3,3	2,7
Baten van subsidies van overheden	6,5	8,5	10,7
Baten van andere organisaties zonder winststreven	22,7	17,7	12,6
Som van de geworven baten	180,3	150,1	158,6
Saldo financiële baten & lasten	22,7	0,0	-36,1
Totale baten	203,0	150,1	122,5
Lasten Werving	22,9	26,7	21,5
Lasten Beheer & administratie	3,0	3,1	3,8
Totaal lasten werving en Beheer & administratie	25,9	29,8	25,4
Beschikbaar voor doelstelling (o.b.v. geworven baten)	154,4	120,3	133,3
Besteed aan doelstelling:			
Onderzoek & Implementatie	73,6	76,8	93,8
Stakeholders & Beïnvloeding	8,6	7,8	11,6
Speerpunten	56,2	39,0	39,4
Totaal	138,4	123,6	144,8

De wervingslasten bedragen € 22,9 miljoen. Dit is € 3,8 miljoen (14,3%) lager dan begroot (€ 26,7 miljoen) voor 2023. Deze onderbesteding is voornamelijk veroorzaakt doordat er minder (branding) campagnes hebben plaatsgevonden en activiteiten met betrekking tot innovatie in fondsenwerving naar 2024 zijn verplaatst. Het percentage wervingskosten in relatie tot de geworven baten is voor 2023 12,7%, begroot voor 2023 was 17,8%. De lasten beheer & administratie bedragen € 3,0 miljoen, begroot was € 3,1 miljoen. Het percentage beheer & administratie in relatie tot de geworven baten is voor 2023 1,7%, begroot voor 2023 was 2,1%.

In 2023 is er € 138,4 miljoen aan doelbesteding uitgegeven. Dit is € 14,8 miljoen meer dan begroot. Per saldo werd er in 2023 van iedere € 1 geworven geld, 85,6 cent (2022: 84,0 cent) beschikbaar gesteld aan de KWF-missiedoelen. 14,4 cent (2022: 16,0 cent) is nodig voor de kosten van werving, beheer & administratie (totale lasten/totale baten). Deze berekening is gebaseerd op 'beschikbaar voor doelstelling' zoals te zien is in de tabel aan het begin van deze paragraaf (besteed aan doelstelling in 2023 plus het financiële resultaat dat voor doelstellingsuitgaven gedoteerd of onttrokken is aan de bestemmingsreserve) in relatie tot de som van de geworven baten. Voor zogenoemde Fondsen op Naam geldt een bijzonderheid. De kosten van de KWF-organisatie komen niet ten laste van een Fonds op Naam.

4.2 Erkend goed doel

Als 1 van de eerste goede doelenorganisaties in Nederland kreeg KWF het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). De normen voor de erkenningsregeling van het CBF zijn in 2018 aangepast. Sindsdien wordt voor de erkenning onderscheid gemaakt tussen verplichte normen en aandachtspunten. Tevens is er door CBF een erkenningspaspoort ontwikkeld. Dit paspoort geeft inzicht in de kerngegevens van de organisatie. In 2022 vond de laatste hertoets plaats. Dit heeft geleid tot verlenging van KWF's CBF-Erkenning.

4.3 Toelichting op de lasten

Eigen activiteiten doelbesteding

De salariskosten en kosten voor de werkplek van medewerkers die directe werkzaamheden verrichten voor de missiedoelen van KWF, worden verantwoord onder lasten doelbesteding.

Het snijvlak van werving en voorlichting

De lastenverdeling van campagnes vindt plaats op basis van het doel van de campagne:

- Heeft de campagne een voorlichtend karakter, dan worden de lasten verantwoord onder doelbesteding.
- Heeft de campagne voornamelijk een geef-vraag, dan worden lasten verantwoord onder werving.

4.4 Toelichting op de balansposten

Effecten en liquide middelen

KWF had eind 2023 een bedrag van € 382,0 miljoen in effecten (met name obligaties, deposito's en aandelen) en liquide middelen. Een bedrag dat KWF voor het overgrote deel tijdelijk in beheer heeft, omdat het geld is toegewezen aan onderzoeksprojecten en financieringen met een langere looptijd.

Vermogen en reserves

Het vermogen bestond in 2023 grotendeels uit bestemmingsreserves en -fondsen en de continuïteitsreserve.

Langlopende en kortlopende schulden

De langlopende en kortlopende schulden bestaan voornamelijk uit uitkeringsverplichtingen (€ 315,1 miljoen). Dit geld is toegewezen aan onderzoeksprojecten en (instellings)financieringen. Het bedrag van € 315,1 miljoen is inclusief de uitkeringsverplichting van het 5-jarige contract met het AVL/NKI waar ultimo 2023 1 jaar van resteert.

Voorbeeld

Een goedgekeurd onderzoeksproject van 4 jaar kost € 2.000.000. Dit bedrag wordt in het jaar van toekenning volledig in de lasten doelbesteding opgenomen. Maar de daadwerkelijke uitbetaling wordt uitgekeerd in delen, ofwel tranches. Als de 1e tranche € 500.000 bedraagt, houdt KWF € 1.500.000 tijdelijk in beheer om in de volgende tranches uit te betalen. Dit bedrag wordt dan in de balans opgenomen onder de uitkeringsverplichtingen.

Overige bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen (€ 113,2 miljoen)

Dit is het geld waaraan al een bestemming is gegeven, maar waarvoor nog geen juridische verplichtingen bestaan. De reserve is bijvoorbeeld bestemd voor wetenschappelijk onderzoek, maar is nog niet toegewezen aan een specifieke universiteit, omdat de subsidieaanvraag nog in behandeling is.

Continuïteitsreserve (€ 31,7 miljoen)

Dit is een gebruikelijke reserve om tegenvallers en schommelingen in de baten op te vangen. Deze reserve voorkomt dat, bij tegenvallende baten, direct op de doelbestedingslasten bespaard zou moeten worden. In lijn met de handreiking Verantwoord Financieel beheer van Goede Doelen Nederland bepaalt KWF haar continuïteitsreserve op basis van de risicoanalyse, zoals verder toegelicht in 4.9, inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's. Zie de toelichting op de continuïteitsreserve in de jaarrekening voor het gehanteerde beleid ten aanzien van de hoogte van de reserve.

4.5 Liquiditeit en solvabiliteit

Liquiditeit geeft aan in welke mate KWF in staat is om aan haar kortlopende verplichtingen te voldoen, en wordt berekend door de vlottende activa te delen door de kortlopende schulden. Per balansdatum bedraagt de liquiditeitsratio van KWF 3,4. Wanneer de effecten, die dienen ter dekking van de reserves en langlopende schulden, buiten beschouwing worden gelaten, betreft deze ratio 1,3.

Solvabiliteit betreft de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen en laat zien in hoeverre KWF op de lange termijn aan haar schulden kan voldoen. Per balansdatum bedraagt de solvabiliteitsratio van KWF 31%. KWF had in 2023 geen externe financieringsbehoefte.

4.6 Beleggingen

Om haar doelstelling te kunnen realiseren, gaat KWF meerjarige verplichtingen aan voor financiering van wetenschappelijk onderzoek naar kanker. De toegezegde financieringen worden over een aantal jaren uitgekeerd. Om in de toekomst aan deze verplichtingen te kunnen voldoen, worden uit te keren gelden gereserveerd. Deze gereserveerde gelden worden grotendeels ondergebracht in beleggingen. Het vermogensbeheer wordt uitgevoerd door het bestuur. Hierin laat zij zich adviseren door haar fiduciair adviseur (IBS Capital Management BV) en de beleggingscommissie. Deze commissie ziet tevens toe op naleving van het beleggingsstatuut dat KWF hanteert en het bijhorende beleggingsbeleid.

De doelstelling van het beleggingsbeleid is om in elk geval op middellange termijn (3-5 jaar) de nominale waarde van het belegde vermogen, na kosten voor het beheer, in stand te houden. Daarnaast wordt getracht het vermogen zo veel mogelijk te indexeren voor inflatie. KWF hanteert een defensief beleggingsbeleid, om grote verliezen te voorkomen.

KWF heeft het vermogensbeleid vastgesteld op basis van de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland. Uitgangspunt is om uitsluitend te beleggen in landen, bedrijven of instellingen die de volgende zaken vermijden: schendingen van mensenrechten, vormen

van kinderarbeid, dwangarbeid, milieuvervuiling en corruptie. Ook worden landen, bedrijven of instellingen uitgesloten die betrokken zijn bij productie en levering van wapens. Vanuit de missie van KWF beleggen wij noch direct, noch indirect in bedrijven of instellingen die zich bezighouden met productie van tabak en alcohol. Ook doen we dat niet in bedrijven of instellingen die zich bezighouden met de handel in tabak en alcohol, voor zover deze artikelen elk voor zich meer dan 1% bijdragen aan de omzet. De inzet van KWF zal, waar mogelijk, gericht zijn op een aandeel van 0%, ook bij handel. Daarnaast wordt door KWF niet belegd in aandelen van ondernemingen in de farmaceutische industrie.

In haar spaar- en beleggingsbeleid stelt KWF eisen aan de banken en beleggingsinstellingen waarmee zaken worden gedaan. De gelden die nodig zijn voor het dagelijkse beheer van KWF, worden aangehouden op een rekening-courant bij 1 of meer Nederlandse grootbanken.

Zoals de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland voorschrijft, rapporteert KWF over de resultaten van spaar- en/ of andere beleggingsvormen die zijn gerealiseerd in het verslagjaar en de 4 daaraan voorafgaande jaren. De gerealiseerde of ongerealiseerde koersresultaten, die onderdeel zijn van de beleggingsresultaten,

worden hierbij afzonderlijk vermeld.

Zie onderstaande tabel met beleggingsresultaten.

Resultaat Beleggingen (enkelvoudige cijfers)						
(in € duizend)		2023	2022	2021	2020	2019
	Rentebaten uit spaarrekeningen en deposito's	1.038	-294	-231	-152	55
	Rentebaten uit obligaties	1.724	1.626	1.706	1.953	2.645
	Rentebaten uit structured products	585	110	60	60	60
A	Subtotaal rentebaten en -lasten	3.347	1.443	1.535	1.861	2.760
B	Dividend	1.320	1.175	783	580	983
	Gerealiseerde koersresultaten	-6.880	-5.103	1.324	-17.945	-104
	Ongerealiseerde koersresultaten	25.589	-32.909	19.553	4.883	18.953
	Overige resultaten (*)	8	8	4	13	302
C	Subtotaal (on)gerealiseerde koersresultaten	18.718	-38.003	20.881	-13.049	19.151
A+B+C	Totaal financiële baten en lasten	23.385	-35.386	23.199	-10.608	22.894
af:	Kosten beleggingen	-718	-732	-678	-487	-441
	Netto beleggingsresultaat	22.666	-36.117	22.521	-11.095	22.453
	Gemiddeld belegd vermogen in jaar	350.441	341.242	342.299	332.274	336.354
	Rendement uit beleggingen	6,5%	-10,6%	6,6%	-3,3%	6,7%
	Gemiddeld jaarlijks rendement in 5 jaar (%)	1,2%				

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie komt periodiek bijeen en spreekt over de verdeling van assets en de resultaten van de beleggingsportefeuille. Tevens houdt de commissie toezicht op naleving van het beleggingsstatuut. De beleggingsdoelstelling luidt: het in stand houden van het vermogen na kosten en zo veel mogelijk indexeren voor inflatie.

Samenstelling beleggingscommissie

- De heer drs. J.V. (Koos) Timmermans (lid RvT, voorzitter van de beleggingscommissie)
- De heer dr. C.B. (Bas) Leerink (Lid RvT)
- De heer dr. J.J. (Jaap) van Duijn (tot april 2023)
- De heer drs. M.R. (Mark) Glazener RO
- De heer drs. A. van Rijn (vanaf juni 2023)
- De heer drs. J.A. (Johan) van de Gronden (tot en met december 2023)
- Mevrouw drs. D.E. (Dorine) Manson (vanaf januari 2024)

In 2023 heeft de heer J.J. (Jaap) van Duijn afscheid genomen als lid van de beleggingscommissie, evenals de heer J.A. (Johan) van de Gronden. Hij is per 1 januari 2024 uit dienst getreden als bestuurder.

Jaarlijkse audit

Opdracht tot controle van de jaarrekening is door de Raad van Toezicht verstrekt aan Mazars N.V. te Amsterdam. De controle vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van drs. M. van Dijk RA.

Op basis van de genoemde controle heeft de accountant een oordeel gevormd over de getrouwheid van de jaarrekening en daarbij een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de controles zijn vastgelegd in de managementletter en het accountantsverslag aan de directie en de auditcommissie en door de accountant met hen besproken.

4.7 Informatiebeveiliging en privacy

De gegevens van medewerkers en relaties van KWF zoals donateurs, vrijwilligers en onderzoekers, moeten altijd adequaat worden beschermd. Een onvoldoende beveiligde of onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens kan ingrijpende gevolgen hebben. Zowel voor onze relaties als de KWF-bedrijfsvoering en kan leiden tot imagoschade en potentiële boetes. Gezien dit belang heeft KWF een Privacy Officer en een Security Officer. Zij waarborgen de digitale- en informatieveiligheid en het naleven van privacywetgeving. Zowel de Privacy Officer als de Security Officer hebben een onafhankelijke positie binnen KWF en evalueren en scherpen processen en werkwijzen continu aan waar nodig.

De Privacy Officer zorgt voor de borging van gegevensbescherming in de gehele organisatie en in de contracten met leveranciers en

samenwerkingspartners. Hiervoor werkt de Privacy Officer nauw samen met de Security Officer en Legal. In 2023 lag de focus op het optimaliseren van de geïmplementeerde maatregelen in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) door verdere automatisering. Ook zijn belangrijke maatregelen doorgevoerd in de ontwikkel- en testomgevingen. In vervolg op eerdere maatregelen is privacy bij nieuwe initiatieven en applicaties geborgd in het proces. Leveranciersmanagement werd aangescherpt en awareness bleef een belangrijk onderwerp. We hebben dit gedaan door privacy- en informatiebeveiliging bij nieuwe medewerkers onder de aandacht te brengen. Ook hebben we medewerkers online modules aangeboden in het Privacy & Security Awareness-programma.

De Security Officer is belast met de bewaking van de processen, procedures en werkelijke implementatie van de beveiliging van dataopslag en -verwerking binnen en van het IT-landschap. De Security Officer analyseert de organisatie en het IT-landschap van KWF en selecteert en implementeert maatregelen om mogelijk aanwezige risico's te mitigeren tot een acceptabel niveau. In 2023 hebben we de beveiliging van veel van onze (web)applicaties verbeterd door gerichte aanvullende maatregelen. Structureel rapporteert de Security Officer over de staat van het informatiebeveiligingsniveau. In vervolg op security-trainingen en awareness-sessies in voorgaande

jaren, zijn zowel intern als met onze belangrijkste IT-leveranciers 'security incident response'-trainingen en nieuwe awareness-sessies gehouden. Hiermee voorkomt KWF zoveel mogelijk incidenten die te maken hebben met informatiebeveiliging. En wanneer deze incidenten zich toch voordoen, is KWF zo goed mogelijk voorbereid.

4.8 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

KWF is zich bewust van de maatschappelijke effecten van haar handelen. Goede Doelen Nederland heeft hiervoor in samenwerking met MVO Nederland een 'stappenplan voor maatschappelijk verantwoord ondernemen' ontwikkeld. Belangrijke onderdelen zijn de richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord inkopen en de Richtlijn Verantwoord Financieel Beheer, onder andere over verantwoord beleggen. Zo heeft KWF bij het inkopen van producten en diensten niet alleen oog voor prijs en kwaliteit, maar ook voor duurzaamheid. Aan (potentiële) leveranciers wordt gevraagd wat ze op dit gebied realiseren. Voor duurzaam drukwerk is het FSC-keurmerk van belang. Dit garandeert dat de bossen, nodig om papier te produceren, op verantwoorde wijze worden beheerd. Onze mailingen en overige printuitingen zijn dan ook voorzien van dit keurmerk. Uiteraard maakt KWF gebruik van duurzame energie. Bij de huisvesting voert KWF ook een Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen-beleid. In haar spaar-

en beleggingsbeleid stelt KWF eisen aan de banken en beleggingsinstellingen waarmee we zaken doen. Zoals beschreven in paragraaf 4.6 belegt KWF vanuit haar missie niet in instellingen die actief zijn in de productie en handel van bijvoorbeeld tabak. Daarnaast is het uitgangspunt dat KWF uitsluitend belegt in landen, bedrijven of instellingen die schendingen van mensenrechten, vormen van kinderarbeid, dwangarbeid, milieuvervuiling, corruptie en productie en levering van wapens vermijden.

4.9 Kansen- en risicomanagement

KWF wil vanuit haar missie ambitieuze doelen realiseren in een dynamische en onzekere omgeving. Een goed ingericht en realistisch toegepast kansen- en risicomanagement draagt daaraan bij. Want daarmee vormen we ons een beeld van mogelijke gebeurtenissen of ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben voor het behalen van de missiedoelen, de reputatie, de financiële positie of de continuïteit van KWF. KWF brengt deze risico's in kaart, valideert ze periodiek en formuleert mitigerende maatregelen en risico-eigenaren. Kans en impact van de risico's bepalen welke mitigerende maatregelen nodig zijn om binnen de grenzen van risicobereidheid te kunnen blijven. De verantwoordelijkheid voor dit proces ligt bij het bestuur, samen met het Kompas-team. De uitvoering van de risicoanalyse, monitoring en opvolging ligt primair bij de Kompas-leden.

Periodiek worden risico's en bijbehorende beheersmaatregelen uit de organisatie opgehaald en geactualiseerd. Deze worden besproken en gevalideerd door het Kompas-team en bestuur en vastgelegd in een risicomatrix. Een top 15 à 20 strategische en financiële risico's met een hoge kans- en/of impactscore worden gedurende het jaar gemonitord. De auditcommissie van de Raad van Toezicht beoordeelt jaarlijks deze risico's, het risicocontrol-systeem en de risicobereidheid. Het risicomanagement in het algemeen en de specifieke uitkomsten van de periodieke updates worden ook besproken in de Raad van Toezicht en vastgelegd in het verslag van de vergaderingen. Voor de overige operationele risico's wordt periodiek een update opgenomen in de voortgangsrapportages aan het Kompas-team en het bestuur. In 2023 gaven we extra aandacht aan borging van het risicomanagement. We deden dat onder andere via awareness-trainingen onder de medewerkers en gerichte trainingen op aspecten van risicomanagement aan het Kompas-team en IT-medewerkers. KWF onderscheidt 3 risicotypen: strategisch, financieel en operationeel.

Strategische risico's

Imago- en reputatieschade worden als grootste risico gezien voor KWF: goede doelen liggen altijd onder een vergrootglas. Imagoschade kan leiden tot een dalend donateursvertrouwen (met mogelijk als gevolg een dalend aantal donateurs), een dalend

aantal erflaters en een dalend aantal mensen dat zich vrijwillig wil inzetten voor KWF. Dit zou kunnen betekenen dat er minder middelen beschikbaar zijn voor het realiseren van onze missiedoelen. Om dit risico te spreiden, zetten we ons merk breed neer, pre-testen we campagnes en spreiden en toetsen we onze activiteiten. Daarnaast zorgen we voor preventieve beheersing door periodieke herijking van actievoorwaarden, samenwerkingsovereenkomsten en financieringsvoorwaarden.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de strategische doelen van KWF, en dus ook voor het verantwoord omgaan met de strategische kansen en risico's die daaruit voortkomen.

Financiële risico's

Voorop staat dat we de middelen die ons zijn toevertrouwd, maximaal willen besteden aan onze missie. Door een goede inrichting van processen en aanvullende richtlijnen zorgen we daarvoor. Juiste, doelmatige en impactvolle uitgaven en bestedingen zijn daarbij aandachtspunten. Veel nadruk wordt gelegd op een zorgvuldig en consistent beleid met betrekking tot beoordeling van te financieren onderzoeken en projecten, gevolgd door monitoring op de naleving van de financieringsvoorwaarden na toekenning. Het risico op fraude of diefstal met contant geld is gereduceerd tot nul sinds er in 2022 is overgegaan op 100% digitaal collecteren.

KWF houdt een vermogensportefeuille aan, om te kunnen voldoen aan de uitkeringsverplichtingen van toegezegde meerjarenonderzoeksfinanciering. Dit vermogen wordt passief, defensief en op basis van het beleggingsstatuut beheerd. De beleggingscommissie ziet toe op naleving van het beleggingsstatuut. Sinds 2021 is een fiduciair adviseur aangesteld. Deze adviseert KWF en de beleggingscommissie periodiek over de vermogensportefeuille en effectuering van het beleggingsstatuut. Daarnaast is de fiduciair adviseur verantwoordelijk voor de aansturing van de verschillende vermogensbeheerders. Om het risico van substantiële negatieve koersresultaten op te vangen, houdt KWF een bestemmingsreserve koersresultaten effecten aan. Hierbij streven we ernaar een maximaal verlies van 10% op de totale portefeuille in enig jaar op te kunnen vangen. In 2022 heeft KWF de bestemmingsreserve koersresultaten volledig moeten inzetten om de negatieve koersresultaten op te vangen. De positieve resultaten in het huidige boekjaar hebben ervoor gezorgd dat we deze reserve weer konden opbouwen. Mede naar aanleiding van de negatieve resultaten op de vermogensportefeuille over 2022 heeft KWF begin 2023 een extern gespecialiseerd bureau verzocht een Asset Liability Management (ALM)-studie te verrichten om het strategisch beleggingsbeleid te toetsen. De conclusie van deze studie is dat de uitgangspunten van het beleggingsbeleid krachtig bevestigd zijn als passend

bij de risicobereidheid en doelstellingen van de vermogensportefeuille.

KWF monitort continu of haar kritische bedrijfsprocessen effectief en efficiënt zijn. De financiële beheersing is gericht op budgetbewaking en KWF stuurt op fluctuaties in baten en lasten waaronder de financiering van onderzoeksprojecten. Daarnaast is er sprake van een formeel proces van beoordeling van onderzoeksaanvragen en toekenningen.

Vast onderdeel van de interne beheersorganisatie zijn mitigerende maatregelen omtrent (financiële) fraude en de betrouwbaarheid van de interne en externe financiële verslaggeving. Functiescheiding en het vier-ogen-principe worden toegepast waar nodig, de autorisatiematrix wordt periodiek gevalideerd en (interne) audits worden naar behoefte uitgevoerd of opgevraagd.

Naleving van de relevante wet- en regelgeving wordt geborgd vanuit cirkel Finance, Information, Legal & Monitoring. Complexe toerekenings- en waarderingsvraagstukken worden in multidisciplinaire teams behandeld en deze worden als onderdeel van de jaarrekeningcontrole door de accountant gecontroleerd. Ten aanzien van belastingvraagstukken laat KWF zich bijstaan door externe adviseurs. De naleving van de richtlijnen en handreikingen van Goede Doelen Nederland

wordt periodiek getoetst door het Centraal Bureau Fondsenwerving ten behoeve van het CBF-keurmerk. De continuïteitsreserve wordt qua omvang zodanig ingericht dat de financiële (rest)risico's kunnen worden opgevangen.

Operationele risico's

De interne data en de data van relaties van KWF, zoals donateurs, vrijwilligers en onderzoekers, dienen altijd adequaat te worden beschermd. Een onvoldoende beveiliging of onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens kan ingrijpende gevolgen hebben voor zowel onze relaties als de KWF-bedrijfsvoering en kan leiden tot imagoschade en potentiële boetes. Om genoemde risico's te mitigeren heeft KWF, zoals besproken in paragraaf 4.7, een Privacy Officer en een Security Officer aangesteld.

Operationele risico's die na het nemen van beheersmaatregelen nog steeds de risicobereidheid overstijgen, worden geëscaleerd naar het bestuur. De cirkel Finance, Information, Legal & Monitoring ondersteunt in het uitvoeren van risicoanalyses met bijbehorende mitigerende maatregelen. Daarnaast besteedt KWF ruime aandacht aan het onderwerp integriteit. Er is een integriteitsbeleid vastgesteld en de KWF-Gedragcode is geüpdatet. Ook is er een meldpunt voor integriteitsschendingen, zijn er vertrouwenspersonen en zijn er 2 integriteitsfunctionarissen.

4.10 Communicatie met achterban en samenleving

Om maximale impact te maken, wil KWF zo veel mogelijk mensen aan haar missie verbinden. Wij informeren de bijna 18 miljoen Nederlanders over onze investeringen in het voorkomen van kanker, in vroege ontdekking, betere behandelingen en steeds betere zorg voor (ex)patiënten en hun naasten. Ook als iemand niet meer beter wordt. KWF is actief in maatschappelijke discussies. We agenderen belangrijke onderwerpen bij de politiek en in het maatschappelijke debat. Ook voeren we een actief persbeleid.

Wij communiceren regelmatig met onze bestaande achterban, zoals met onze donateurs, actievoerders, vrijwilligers, onderzoekers, artsen, patiënten en naasten. Daarnaast willen we onze bekendheid en de betrokkenheid en actiebereidheid bij de samenleving vergroten. Om iedereen zo goed mogelijk te bereiken en zelf vindbaar te zijn, gebruiken we diverse middelen en kanalen die we doelgroepgericht inzetten. Onder andere: onze websites, (online) nieuwsbrieven, persoonlijk schriftelijk of telefonisch contact en sociale media. Ook organiseren we bijeenkomsten en zijn we aanwezig op radio, tv en evenementen.

4.11 Begroting 2024

De in december 2023 door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting 2024 sluit met een negatief saldo van € 12,6 miljoen. De belangrijkste verklaring hiervoor is dat een deel van het financieel positief resultaat van eerdere jaren ingezet wordt voor financiering van onderzoek in 2024 en verder. Dat wil zeggen dat er in 2024 doelbestedingen zijn begroot die vanuit de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen gefinancierd worden.

KWF's ambitie is vastgelegd in Ambitie 2030. Hierin zijn de 4 missiedoelen (zie hoofdstuk 1) vastgelegd. Onze missie en ambitie voor 2030 zijn ongewijzigd en in de begroting 2024 opnieuw gevalideerd en verder uitgewerkt. Dit is een continu verfijningsproces, dat ook in 2024 zal leiden tot (deels) nieuwe activiteiten. Bijvoorbeeld op het gebied van innovatieve fondsenwervende proposities en verschuiving in de doelbesteding naar impactvolle langetermijninvesteringen in onze speerpunten.

Begroting 2024	
(in € duizend)	Begroot 2024
Baten	
Baten van particulieren en bedrijven	133.168
Baten van loterijorganisaties	2.600
Baten van subsidies van overheden	6.500
Baten van andere organisaties zonder winststreven	21.243
Som van de geworven baten	163.511
Som van de baten	163.511
Lasten	
Besteed aan doelstellingen	143.821
Wervingskosten	29.510
Kosten beheer en administratie	2.401
Som van de lasten	175.733
Saldo voor financiële baten en lasten	-12.222
Saldo financiële baten en lasten	-390
Saldo van baten en lasten	-12.612

Jaarrekening 2023

Geconsolideerde balans per 31 december 2023 (na bestemming saldo baten en lasten)

(in € duizend)

Activa				31-12-2023			31-12-2022
Immateriële vaste activa	(1)	633				1.759	
Materiële vaste activa	(2)	5.586				4.836	
Financiële vaste activa	(3)	8				147	
				6.227			6.742
Vorderingen en overlopende activa	(4)			80.257			75.474
Effecten	(5)			288.182			266.108
Liquide middelen	(6)			93.785			64.971
Totaal activa				468.451			413.295
Passiva				31-12-2023			31-12-2022
Reserves en fondsen							
Reserves							
Continuïteitsreserve	(7)	31.667				45.200	
Bestemmingsreserves	(8)	91.364				49.290	
			123.032				94.490
Fondsen							
Bestemmingsfondsen	(9)		21.877				11.817
				144.909			106.307
Voorzieningen	(10)			696			2.058
Langlopende schulden	(11)			187.771			256.867
Kortlopende schulden	(12)			135.075			48.063
Totaal passiva				468.451			413.295

Geconsolideerde staat van baten en lasten 2023

(in € duizend)

Baten		Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Baten van particulieren	(13)	143539	115886	127642
Baten van bedrijven	(14)	4095	4663	5038
Baten van loterijorganisaties	(15)	3443	3303	2703
Baten van subsidies van overheden	(16)	6470	8500	10670
Baten van andere organisaties zonder winststreven	(17)	22747	17718	12561
Som van de baten		180295	150070	158613
Lasten				
<i>Besteed aan doelstellingen</i>				
Onderzoek & Implementatie	(18)	73650	76787	93758
Stakeholders & Beïnvloeding	(19)	8580	7814	11610
Speerpunten	(20)	56206	39029	39402
		138435	123631	144770
Wervingskosten	(21)	22891	26696	21547
Kosten beheer en administratie	(22)	3033	3110	3804
Som van de lasten		164360	153437	170120
Saldo voor bijzondere & financiële baten en lasten		15936	-3368	-11507
Saldo financiële baten en lasten	(23)	22666	-15	-36117
Saldo van baten en lasten		38602	-3383	-47625
Bestemming saldo van baten en lasten 2023				
Toevoeging / onttrekking aan:				
Continuïteitsreserve		-13533	-	21843
Bestemmingsreserves		42074	-3383	-70810
Bestemmingsfondsen		10060	-	1343
		38602	-3383	-47625

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2023

(in € duizend)

			2023		2022	
Bedrijfsresultaat			38.602			-47.625
Aanpassing voor:						
- Afschrijvingen		1.516			1.510	
- Effecten		-22.074			37.200	
- Voorziening		-1.362			33	
- Verandering in werkkapitaal:						
* Toename vorderingen	-4.782			-24.513		
* Toename kortlopende schulden	1.085			2.205		
		-3.697			-22.308	
			-25.617			16.435
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			12.985			-31.190
Betalingen uit hoofde van uitkeringsverplichtingen (lang en kort)	16.831			32.704		
		16.831			32.704	
Kasstroom uit operationele activiteiten			29.816			1.514
Investeringen in activa		-1.141			-85	
Desinvesteringen in activa		-			-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-1.141			-85
Afname financiële vaste activa		139			18	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			139			18
Netto kasstroom			28.814			1.448
Koers- en omrekenverschillen op geldmiddelen			-			-1
Mutatie geldmiddelen			28.814			1.447
Liquide middelen						
Per 1 januari			64.971			63.524
Per 31 december			93.785			64.971
Mutatie liquide middelen			28.814			1.447

Algemeen

KWF Kankerbestrijding is een stichting, gevestigd aan de Delflandlaan 17 in Amsterdam. De stichting staat bij de KvK ingeschreven onder KVK nummer 41197125.

Sinds haar oprichting in 1949 ondersteunt Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding (hierna KWF) met haar activiteiten kankerpatiënten in elke fase van het leven. Voor mensen die nog geen kanker hebben, maar ook mensen die niet meer beter worden.

Dit zijn onze 4 kerndoelen:

- we voorkomen kanker daar waar we weten dat het kan
- we bevorderen dat alle vormen van kanker beter behandelbaar zijn
- we zetten ons in voor een betere kwaliteit van leven voor (ex)kankerpatiënten én hun naasten
- we doen er alles aan om te zorgen dat kankerpatiënten ook in hun laatste levensfase worden omringd met goede zorg

De organisatievorm van KWF is geïnspireerd door holacratistische principes: werken in zelforganiserende, multidisciplinaire teams, zogeheten cirkels. Hierbij staan onze doelen en speerpunten centraal. De organisatie heeft 5 expertisecirkels die als thuisbasis voor werknemers fungeren:

- Onderzoek & Implementatie
- Stakeholders & Beïnvloeding
- Customer Journeys

- Finance, Information, Legal & Monitoring
- Mens & Organisatie

Vanuit deze expertisecirkels worden medewerkers in multidisciplinaire teams ingezet ten behoeve van de speerpunten in de Impactcirkel.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers zijn, ter wille van de vergelijkbaarheid, herzien. Deze herziening betreft de rubricering tussen liquide middelen en effecten.

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van KWF en andere stichtingen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend en een economische verbinding bestaat.

Consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd.

In de consolidatie zijn voor 100% opgenomen:

- Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding, gevestigd te Amsterdam, met als statutair doel: De bestrijding van kanker. Het bevorderen van draagvlak in de maatschappij op het gebied van de kankerbestrijding. Het aantrekken van middelen, alsmede het beheren en besteden van gelden welke aan de stichting zijn geschonken. Financiële steun te verlenen aan personen, rechtspersonen, instellingen en organisaties in binnen- en buitenland, die zich bezighouden met de bestrijding van kanker. Met bestuurders de heer drs. J.A. van de Gronden en mevrouw prof. dr. C.H. van Gils. Per 1 december 2023 is mevrouw drs D.E. Manson in dienst getreden van de Stichting om per 1 januari 2024 de functie van bestuurder op zich te nemen als opvolger van drs J.A. van de Gronden die per die datum uit dienst is getreden als bestuurder.
- Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation (voorheen Stichting NKI-AVL Fonds), gevestigd te Amsterdam, met als statutair doel: Door structurele fondsenwerving op het gebied van kankeronderzoek bijdragen aan de bestrijding van kanker en met bestuurders de heer prof. dr. R. Medema, de heer prof. dr. J.H.F. Falkenburg en de heer J.B. Brand.
- Stichting Kanker.nl, gevestigd te Amsterdam, met als statutair doel: Een leidend platform rondom kanker met betrouwbare informatie, digitale voorzieningen en bevordering zelfmanagement voor de (ex) kankerpatiënt en naasten en met de heer W.A.C. Fentener van Vlissingen als bestuurder.

Grondslagen voor de verslaglegging

Toegepaste standaard

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en specifiek RJ 65O Fondsenwervende Organisaties.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een

vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten

en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor de vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Een bijzonder waardeverminderversverlies wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering niet meer bestaat of is afgenomen dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten in de jaarrekening omvatten investeringen in aandelen, derivaten, alternatieven, obligaties en overige beleggingen, overige vorderingen, geldmiddelen, leningen, overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. De grondslagen voor de waardering van deze posten na eerste opname worden per post vermeld.

In 2023 maakte KWF gebruik van een fiduciair adviseur en verschillende vermogens-beheerders die conform het beleggingsstatuut, beleggingsbeleid en een mandaat KWF's vermogen defensief en met een laag risico beheren. Het beleggingsstatuut kent verschillende uitsluitingen (zoals onder andere wapenindustrie, alcohol, farma en tabak), passend bij KWF's maatschappelijke verantwoordelijkheid.

(Im)materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige externe kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de kostprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op vooruitbetalingen op immateriële en materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde. Voor de afschrijvingsduur zie de toelichting bij de balanspost.

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. De geamortiseerde kostprijs is nagenoeg gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio. Bij deze eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen reële waarde.

Financiële vaste activa en effecten

Aandelen, alternatieven en obligaties worden

tegen reële waarde (beurskoers) gewaardeerd. De gerealiseerde waardeverschillen bij verkoop alsmede de niet-gerealiseerde waardeverschillen per balansdatum worden verantwoord onder de financiële baten en lasten in de staat van baten en lasten.

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de beurswaarde of als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme waarderingmodellen of op basis van een marktopgave. Andere waarderingmodellen en veronderstellingen zouden tot andere schattingen kunnen leiden.

Behalve de (hypothecaire) leningen staan alle financiële vaste activa en effecten ter vrije beschikking.

Effecten Fondsen op Naam

Deze fondsen worden aangehouden in het kader van de doelstelling en beheerd in overleg of volgens afspraak met de stichters/schenkers van de fondsen. Effecten worden gewaardeerd tegen reële waarde (beurskoers) met verwerking van waardewijzigingen in de staat van baten en lasten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Reserves en fondsen

De reserves en fondsen van de stichting worden ingedeeld in verschillende reserves en fondsen.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat KWF ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. In lijn met de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland wordt de hoogte van de continuïteitsreserve bepaald op basis van een risicoanalyse, inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

Bestemmingsreserves

Aan deze van het vermogen afgezonderde reserves is door de directie van de stichting onder goedkeuring van de Raad van Toezicht een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de stichting.

Bestemmingsreserve koersresultaten effecten

Voor positief (on)gerealiseerde koersresultaten op effecten per ultimo boekjaar is een bestemmingsreserve gevormd. Per ultimo boekjaar worden positief (on)gerealiseerde koersresultaten toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Negatief (on)gerealiseerde koersresultaten worden ten laste

gebracht van de bestemmingsreserve voor zover er een saldo is. Een positief saldo per ultimo boekjaar op deze reserve is vrij uit te keren.

Bestemmingsfondsen

Indien door derden aan een deel van de gedoneerde gelden een specifieke besteding is gegeven, wordt het nog niet bestede deel daarvan aangemerkt als 'bestemmingsfonds'. Bestemmingsfondsen onderscheiden zich van bestemmingsreserves doordat niet het bestuur, maar een derde partij een bestemming aan de middelen heeft gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Indien het effect van tijdswaarde van geld materieel is, wordt de voorziening gewaardeerd tegen

de contante waarde van de uitgave die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Schulden en verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De geamortiseerde kostprijs is nagenoeg gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio. Bij deze eerste verwerking worden de schulden en verplichtingen opgenomen tegen reële waarde.

Aangegane verplichtingen uit hoofde van project-, programma- en persoonsgebonden financiering en van financiering van wetenschappelijk onderzoek, die vervallen na 1 jaar, worden gepresenteerd onder de langlopende schulden.

Aangegane verplichtingen uit hoofde van project-, programma- en persoonsgebonden financiering en van financiering van wetenschappelijk onderzoek die vervallen binnen 1 jaar, worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Leasing

De organisatie kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg

geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele lease

Als de organisatie optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Grondslagen voor de staat van baten en lasten

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het jaar.

Baten

Baten worden in beginsel toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Wanneer niet kan worden vastgesteld op welk jaar de baten betrekking hebben worden deze verantwoord in het jaar waarin de betreffende gelden worden ontvangen. In het geval een toegezegde bijdrage onvoorwaardelijk contractueel is vastgelegd wordt deze verantwoord in het jaar waarin de betreffende vastlegging heeft plaatsgevonden.

Nalatenschappen

Nalatenschappen worden als baten verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden ontvangen voordat de betreffende nalatenschap als bate verantwoord kan worden in verband met onzekerheid over de waardering, worden deze verantwoord onder de voorzieningen.

Vruchtgebruik

Vruchtgebruik wordt gewaardeerd als de vruchtgebruiker niet mag interen, vervreemden en beleggen. De organisatie heeft beschikkingsmacht over het verkregen actief en het is waarschijnlijk dat er toekomstige economische voordelen aan de organisatie zullen toevloeien.

Indien de vruchtgebruiker recht heeft op interen, vervreemden of beleggen vindt waardering plaats op het moment dat het vruchtgebruik is geëindigd en is aangegroeid tot volle eigendom bij de organisatie. Het vruchtgebruik is gewaardeerd op basis van de laatst bekende gegevens.

Jaarlijks kan het (vrucht)gebruik vermogen wijzigen en deze mutaties lopen via het resultaat.

Subsidies van overheden

Subsidies van overheden die afhankelijk zijn gesteld van besteding aan een specifieke doelstelling worden

ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in hetzelfde jaar als deze bestedingen in de staat van baten en lasten zijn verantwoord.

Giften in natura

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland indien deze een materiële omvang hebben. Het gaat daarbij om goederen of diensten die tegen geld waardeerbaar zijn.

Lasten

Lasten worden in beginsel toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Besteed aan doelstelling

De financieringsverplichtingen, de verplichtingen voor wetenschappelijke onderzoeksprojecten en -programma's en de verplichtingen voor persoonsgebonden wetenschappelijke financiering worden voor de gehele looptijd als besteding verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen en de financieringsontvanger schriftelijk van de financieringstoekenning op de hoogte is gesteld.

Uitvoeringskosten eigen organisatie

De uitvoeringskosten eigen organisatie worden toegerekend aan de doelstelling, de werving van baten of beheer en administratie op basis van de geschatte tijdsinzet van het personeel. De kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de

organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

Lonen en salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het bedrijfstakpensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de

afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat.

Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Kostentoerekening

Doelbesteding maakt in het kader van het realiseren van haar doelstellingen gebruik van communicatie met de achterban waarvoor ook massacommunicatie door werving wordt ingezet.

Met de bestedingen van werving wordt – naast het primaire doel “genereren van opbrengsten” – dus ook een directe bijdrage geleverd aan de inhoudelijke doelstellingen van de organisatie. De geefvraag – in

welke vorm dan ook – wordt inhoudelijk geladen door middel van voorlichtingsboodschappen en leidt in algemene zin tot bewustwording bij het publiek.

Financiële baten en lasten

De gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten worden in het desbetreffende boekjaar opgenomen in de staat van baten en lasten. Dividenden worden verantwoord in het boekjaar waarin zij betaalbaar worden gesteld. De rentebaten worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De met de beleggingen gemoede kosten worden afzonderlijk verantwoord onder kosten beleggingen in de staat van baten en lasten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is op basis van de indirecte methode opgesteld.

Toelichting op de geconsolideerde balans

KWF Jaarverslag 2023

Activa

Immateriële vaste activa (1)

De immateriële vaste activa zijn nodig voor de bedrijfsvoering. De specificatie van deze post over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Licenties	Websites	Financieel systeem	Datawarehouse	CRM Systeem	Totaal
Verrijingsprijs per 1 januari 2023	73	3	1.921	2.326	2.508	6.831
Cumulatieve afschrijvingen en overige waarde vermindering per 1 januari 2023	-73	-3	-1.334	-1.746	-1.916	-5.072
Boekwaarde per 1 januari 2023	-	-	587	580	592	1.759
Investeringen	-	-	-	-	-	-
Herrubricering	-	-	-	-	-	-
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-	-320	-388	-418	-1.126
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Cumulatieve afschrijvingen herrubricering	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2023	-	-	267	192	174	633
Verrijingsprijs per 31 december 2023	73	3	1.921	2.326	2.508	6.831
Cumulatieve afschrijvingen	-73	-3	-1.654	-2.134	-2.334	-6.198
Boekwaarde per 31 december 2023	-	-	267	192	174	633

Implementatiekosten (van Websites, Financieel systeem, Datawarehouse en het CRM-systeem) en kosten voor licenties worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde. De geactiveerde kosten worden in 6 jaar volgens het lineaire systeem afgeschreven vanaf de maand van oplevering en met restwaarde nul.

Materiële vaste activa (2)

De materiële vaste activa zijn nodig voor de bedrijfsvoering met uitzondering van de onroerende goederen uit erfstellingen.

De specificatie van deze post over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Kantoorpand Delflandlaan	Computer configuratie	Transport middelen	Inventaris	OG uit erfstellingen	Totaal
Verrijingsprijs per 1 januari 2023	6.400	732	25	350	380	7.887
Cumulatieve afschrijvingen en overige waarde vermindering per 1 januari 2023	-2.276	-544	-15	-216	-	-3.051
Boekwaarde per 1 januari 2023	4.125	188	9	134	380	4.836
Investeringen	1.096	18	-	-	26	1.141
Herrubricering	-	-	-	-	-	-
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-242	-94	-4	-50	-	-390
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2023	4.979	112	5	84	406	5.586
Verrijingsprijs per 31 december 2023	7.496	750	25	350	406	9.028
Cumulatieve afschrijvingen	-2.518	-638	-20	-266	-	-3.442
Boekwaarde per 31 december 2023	4.979	112	5	84	406	5.586

Het pand aan de Delflandlaan te Amsterdam is gewaardeerd tegen de aanschafwaarde in 2003 van € 5,0 miljoen vermeerderd met de verbouwingskosten van € 1,4 miljoen. De oorspronkelijke aanschafwaarde wordt in 40 jaar met 2% per jaar afgeschreven naar een restwaarde van 20%. De verbouwingen worden met 10% per jaar afgeschreven naar een restwaarde nul. Het pand

staat niet op eigen grond, jaarlijks wordt erfpacht betaald aan de Gemeente Amsterdam. Het pand is verzekerd tegen herbouwwaarde voor een bedrag van € 9,1 miljoen.

De computerconfiguratie wordt afgeschreven in 4 jaar met restwaarde nul. De inventaris wordt afgeschreven in 5 tot 10 jaar met restwaarde nul.

De transportmiddelen worden in 4 jaar met een restwaarde van 20% afgeschreven. De vaste activa zijn eind 2023 beoordeeld en er hebben zich, behalve enkele desinvesteringen geen bijzondere waardeverminderingen voorgedaan.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

De post onroerende goederen uit erfstellingen bestaat uit diverse panden en landerijen verkregen uit nalatenschappen die niet direct kunnen worden verkocht vanwege verplichtingen die KWF heeft meegekregen bij de verkrijging ervan. Deze onroerende goederen zijn gewaardeerd tegen 95% van de laatst bekende taxatiewaarde.

Financiële vaste activa (3)

De specificatie van deze post over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Stand per 1-1-2023	Storting	Waarde- vermindering	Aflossing	Stand per 31-12-2023
Hypothecaire leningen	122	-	-	-122	-
Overige Leningen	25	-	-	-17	8
Kapitaalbelang INZET	-	70	-70	-	-
Totaal	147	70	-70	-139	8

De (hypothecaire) leningen waren verstrekt aan (niet aan KWF verbonden) personen en zijn ontstaan uit schenkingen, samenwerkingsverbanden of nalatenschappen van derden. Deze zijn nodig voor aanwending in het kader van doelstelling op termijn.

Het kapitaalbelang in Coöperatieve INZET I U.A. betreft een in 2019 opgericht investeringsfonds voor ondernemingen die met zorginnovaties een positieve bijdrage leveren aan de levenskwaliteit van langdurig zorgbehoevenden. KWF heeft sinds de oprichting € 0,5 miljoen aan kapitaal gestort. Ultimo 2023 heeft, net als in voorgaande jaren, een impairment test plaatsgevonden, op basis hiervan is geconcludeerd dat er te weinig zekerheid bestaat met betrekking tot toekomstige baten, derhalve is het kapitaalbelang afgewaardeerd.

Vorderingen en overlopende activa (4)

De specificatie van deze post over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	31 december 2023	31 december 2022
Erfstellingen en legaten	48.949	47.691
Vordering nog af te wikkelen Vruchtgebruik	3.354	2.475
Stichting Fight Cancer	3.466	3.236
Vriendenloterij	1.118	1.038
Nog te ontvangen PPS toeslag	15.132	13.888
Toegezegde bijdragen	1.379	2.528
Te ontvangen interest	255	-
Overige te ontvangen en vooruitbetaalde posten	6.603	4.618
Totaal	80.257	75.474

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan 1 jaar met uitzondering van de vordering nog af te wikkelen vruchtgebruik. Van deze vordering kan de looptijd niet met zekerheid worden vastgesteld. De vorderingen uit hoofde van toegezegde schenkingen betreffen voor € 0,4 miljoen vorderingen met een looptijd langer dan 1 jaar maar korter dan 5 jaar.

Effecten (5)

De specificatie van deze post over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	31 december 2023	31 december 2022
Obligaties	138.745	134.503
Alternatieven	23.763	43.765
Aandelen	76.850	60.469
Liquiditeiten	48.823	27.297
Aandelen inzake fondsen op naam	-	34
Obligaties inzake fondsen op naam	-	39
Overige waardepapieren	1	1
Totaal	288.182	266.108

Obligaties

Obligaties zijn gewaardeerd tegen marktwaarde per balansdatum. Gerealiseerde en ongerealiseerde waardestijgingen worden via de staat van baten en lasten verwerkt.

Alternatieven

Alternatieve producten – beleggingen in een emerging market debt fonds, een hypotheekfonds en een zorgvastgoedfonds – zijn gewaardeerd op marktwaarde per balansdatum.

Gerealiseerde en ongerealiseerde waardestijgingen worden via de staat van baten en lasten verwerkt.

Aandelen

Aandelen zijn gewaardeerd op marktwaarde per balansdatum. Voor beursgenoteerde beleggingen is dit de beurskoers per balansdatum. Gerealiseerde en ongerealiseerde waardestijgingen worden via de staat van baten en lasten verwerkt.

Aandelen/obligaties inzake fondsen op naam

Deze effecten worden aangehouden in het kader van de doelstelling en beheerd in overleg of volgens afspraak met de stichters/schenkers van de fondsen. De effecten zijn gewaardeerd tegen beurskoers. De fondsen betreffen aan KWF, door middel van een overeenkomst, geschonken middelen waarbij de

schenkers hebben bepaald dat de overgedragen vermogens gedurende een vastgelegde termijn separaat van het overige vermogen van KWF moeten worden geadmistreerd. De opbrengsten van de vermogens kunnen, al dan niet voor specifieke door schenkers bepaalde bestedingen, worden aangewend voor de doelstellingen van KWF.

Liquide middelen (6)

De specificatie over deze post over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	31 december 2023	31 december 2022
Deposito's	20.134	134
Liquide middelen inzake fondsen op naam	11	14
Overige liquide middelen	73.639	64.823
Totaal	93.785	64.971

De liquide middelen inzake fondsen op naam betreffen saldi bij banken en worden beheerd in overleg of volgens afspraak met de stichters/schenkers van de fondsen. De overige liquide middelen betreffen saldi bij banken alsmede een gering bedrag aan kasgeld. De deposito's en de overige liquide middelen worden aangehouden voor de bedrijfsvoering en zijn direct opeisbaar.

Passiva

Reserves en fondsen

Het totaal aan reserves en fondsen heeft zich 2023 als volgt ontwikkeld:

(in € duizend)	Stand per 01-01-2023	Bestemming saldo 2023	Stand per 31-12-2023
Reserves			
Continuïteitsreserve	45.200	13.533	31.667
Bestemmingsreserve doelbesteding	46.815	18.733	65.548
Bestemmingsreserve vruchtgebruik	2.475	879	3.354
Bestemmingsreserve koersresultaten effecten	-	22.462	22.462
Totaal Bestemmingsreserves	49.290	42.074	91.364
Totaal reserves	94.490	28.542	123.032
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	11.817	10.060	21.877
Totaal	106.307	38.602	144.909

Continuïteitsreserve (7)

De continuïteitsreserve is bedoeld als buffer bij tegenvallende inkomsten of onverwachte uitgaven of andere lasten. Zo kunnen we bij financiële tegenslagen onze activiteiten voortzetten. Het verloop van de continuïteitsreserve in 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Stand per 1-1-2023	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Stand per 31-12-2023
Continuïteitsreserve	45.200	-	-13.533	31.667
Totaal	45.200	-	-13.533	31.667

Aansluitend op de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland heeft KWF op basis van een risicoanalyse de gewenste hoogte van de continuïteitsreserve bepaald.

Vanwege de geopolitieke ontwikkelingen en de daarmee gepaarde volatiliteit op de vermogensmarkten, heeft KWF ultimo 2022 besloten om de continuïteitsreserve uit te breiden met € 20 miljoen voor het opvangen van eventuele negatieve resultaten op de vermogensportefeuille. Ultimo 2023 kan een significant deel van deze dotatie weer vrijvallen ten gunste van de bestemmingsreserve doelbesteding, niet omdat de geopolitieke ontwikkelingen en volatiliteit verminderd zijn, wel omdat de bestemmingsreserve koersresultaten ultimo 2023 dusdanig versterkt is dat deze reserve eventuele negatieve ontwikkelingen naar verwachting grotendeels zelf kan opvangen.

Bestemmingsreserves (8)

Door het Bestuur zijn bestemmingsreserves gevormd om tot uitdrukking te brengen welk deel van het besteedbaar vermogen bestemd is voor bijzondere bestedingsdoeleinden.

Het verloop van de bestemmingsreserves in 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Stand per 1-1-2023	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Stand per 31-12-2023
Bestemmingsreserves doelbesteding	46.815	20.151	-1.418	65.549
Bestemmingsreserve nog af te wikkelen vruchtgebruik	2.475	1.089	-210	3.354
Bestemmingsreserve koersresultaten effecten	-	22.462	-	22.462
Totaal	49.290	43.702	-1.627	91.364

Bestemmingsreserves doelbesteding

Ultimo 2023 zijn deze reserves van € 91,4 miljoen bestemd voor doelbesteding in toekomstige jaren aan Onderzoek & Implementatie, Stakeholders & Beïnvloeding en Speerpunten. Het deel van de meegeconsolideerde entiteiten omvat € 8,6 miljoen.

Bestemmingsreserve nog af te wikkelen vruchtgebruik

Deze bestemmingsreserve is vrij uitkeerbaar voor doelbesteding nadat het vruchtgebruik is ontvangen.

Bestemmingsreserve koersresultaten effecten

Voor positief (on)gerealiseerde koersresultaten op effecten per ultimo boekjaar wordt een bestemmingsreserve gevormd. Per ultimo boekjaar positief (on)gerealiseerde koersresultaten worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Negatief (on)gerealiseerde koersresultaten worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve voor zover er een saldo is. In boekjaar 2023 was er per saldo een positief (on)gerealiseerd koersresultaat van € 22,5 miljoen. Dit is geheel toegevoegd aan de bestemmingsreserve koersresultaten effecten.

Bestemmingsfondsen (9)

Wanneer door derden aan een deel van de middelen een specifieke besteding is gegeven, wordt dit deel aangemerkt als een 'bestemmingsfonds'. Het verloop van de bestemmingsfondsen in 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Stand per 1-1-2023	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Stand per 31-12-2023
Fondsen op naam	11.817	17.073	-7.013	21.877
Totaal	11.817	17.073	-7.013	21.877

Fondsen op naam

Dit deel van het vermogen van € 21,9 miljoen (vorig jaar € 11,8 miljoen) betreft aan KWF, door middel van een overeenkomst, geschonken middelen waarbij de schenkers hebben bepaald dat de overgedragen vermogens gedurende een vastgelegde termijn apart van de overige reserves van KWF moeten worden geadmistreerd. De toename is voor een groot deel te verklaren door ontvangsten voor het Alpe d'HuZes/KWF-fonds.

Voor fondsen op naam geldt dat de kosten voor de bedrijfsvoering van de KWF-organisatie, niet ten laste van een fonds op naam komen. De baten van een fonds op naam worden namelijk volledig besteed aan de missiedoelen.

De specificatie van de fondsen op naam over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Beginstand 2023	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Eindstand 2023
J.D. Schamhart / KWF Fonds (looptijd t/m augustus 2022) onderzoek naar sarcoom van de baarmoeder	10	-	-	10
Suman / KWF Fonds (looptijd t/m 31 december 2027) onderzoek naar kanker in algemene zin	51	26	-15	61
Elisabeth van der Werf / KWF Fonds (looptijd t/m juni 2068) realisatie missie van KWF Kankerbestrijding	42	40	-41	41
Kliphuis / KWF-fonds (looptijd t/m december 2031) wetenschappelijk onderzoek op het gebied van kankerbestrijding	1.475	-	-164	1.311
Van Kooten-Dekker / KWF-fonds (looptijd tot 13 september 2026) bevorderen wetenschappelijk onderzoek	43	-	-9	34
Alpe d'Huzes / KWF Fonds (fonds voor onbepaalde tijd) bestrijding van kanker in algemene zin	5.914	16.543	-5.549	16.907
Meyer-Sluite / KWF Fonds (looptijd t/m februari 2036) onderzoek naar kanker in algemene zin	208	-	-16	192
Zuster & Broeder Frances en Henk Lodder / KWF Fonds (looptijd tot 15 januari 2031) steunen van translationeel en toegepast wetenschappelijk onderzoek op het gebied van oncologie	657	-	-82	575
Vader & Moeder Daniël Lodder en Goverdina Lodder-Smolenaars / KWF Fonds (looptijd tot 15 januari 2031) steunen van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van oncologie (algemeen)	657	-	-82	575
J.L. Vos / KWF Fonds (looptijd t/m 30 januari 2028) algemeen onderzoek, bij voorkeur fundamenteel onderzoek	1.329	-	-265	1.065
Nancy Helsdingen / KWF Fonds (looptijd t/m november 2023) bij voorkeur onderzoek op het gebied van het BRCA-gen	1	-	-1	-
Johanna Oudshoorn / KWF Fonds (looptijd t/m februari 2028) algemeen onderzoek	50	-	-8	42
Spiering Fonds (looptijd t/m 30 juni 2024) een mede door KWF opgericht virtueel-wetenschappelijk onderzoeksinstituut onder de naam "Oncode institute" en/of andere activiteiten van KWF Kankerbestrijding	763	-	-509	254
Vindicat KWF Fonds (looptijd t/m december 2024) onderzoek immuuntherapie	-	-	-	-
Petra Prakke Pancreas (in oprichting) onderzoek naar alveolaire kanker	12	-	-12	-
Deloitte Tax en Legal / KWF Fonds (looptijd onbepaald) onderzoek immuuntherapie	-	15	-15	-
Van Schooneveld Wiesehaan Onderzoek naar kanker bij kinderen en jong volwassenen (looptijd t/m 31 december 2031)	480	-	-60	420
Stichting T.M. Trial-Rab (looptijd t/m 2025) Beter behandelbaar maken van hersenkanker	75	-	-25	50
Piet Poortman (looptijd t/m 31 mei 2025) Beter behandelbaar maken van kinderkanker	-	-	-	-
Jansen Onderzoek Fonds (looptijd tm 27 december 2027) algemeen onderzoek	50	-	-10	40
Het Fenny Fonds (looptijd tm 4 oktober 2027) verbetering van de behandeling van recidief borstkanker	-	400	-100	300
Ronald en Anneke Fonds (looptijd tm oktober 2024) primair het TIL onderzoek naar de markt brengen tegen zo laag mogelijke kosten en secundair het verhogen van het aantal TIL therapie behandelingen	-	50	-50	-
Totaal	11.817	17.073	-7.013	21.877

Vorzieningen (10)

De specificatie van de post voorzieningen in 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Stand per 1-1-2023	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Stand per 31-12-2023
Voorziening Nalatenschappen	1.957	15	-1.543	428
Voorziening langdurig zieken	101	268	-101	268
Totaal	2.058	283	-1.645	696

De voorziening nalatenschappen betreft vooruit ontvangen bedragen op nalatenschappen waarvan de definitieve toekenning aan KWF nog onzeker is en langlopende uitkeringsverplichtingen aan derden (privépersonen) die niet aan de doelstelling bijdragen, maar voortvloeien uit verplichtingen bij verkrijging van nalatenschappen. Waardering vindt plaats tegen contante waarde. De rentedotatie is ten laste gebracht van de post kosten beleggingen, een eventuele vrijval wordt ten gunste van deze post geboekt.

De voorziening langdurig zieken betreft de verwachte non-productiviteit van medewerkers die op de balansdatum langdurig ziek zijn en waarvan niet wordt verwacht dat zij in actieve dienst zullen terugkeren. De voorziening is berekend tot uiterlijk 2 jaar na de eerste ziekmelding en gewaardeerd tegen nominale waarde. Deze voorziening is geheel kortlopend.

Langlopende schulden (11)

De toezeggingen inzake project-, programma- en persoonsgebonden-financiering, betrekking hebbende op de jaren na balansdatum, worden onder uitkeringsverplichtingen gepresenteerd. De uitkeringsverplichtingen worden uitgesplitst naar langlopende (die vervallen na één jaar) en kortlopende uitkeringsverplichtingen (die vervallen binnen 1 jaar).

KWF bestemt een deel van de reguliere inkomsten voor financiering ten behoeve van het NKI. Met het NKI is een overeenkomst gesloten met een looptijd van 5 jaar, van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2024.

De verdeling van lang- en kortlopende uitkeringsverplichtingen is onderstaand weergegeven:

(in € duizend)	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2022
Kortlopend	127.280	41.353
Langlopend	187.771	256.867
Totaal	315.051	298.220

Het verloop van de totale uitkeringsverplichtingen in 2023 (langlopend en kortlopend) is als volgt:

(in € duizend)	Stand per 01-01-2023	Betalingen	Toekenningen	Vrijval / Correcties	Stand per 31-12-2023
Projectfinanciering	264.589	(84.758)	125.328	(8.423)	296.736
Financiering NKI	33.630	(1.6815)	1.500	-	18.315
Totaal	298.220	(101.573)	126.828	(8.423)	315.051

Kortlopende schulden (12)

De specificatie van de kortlopende schulden in 2023 is als volgt:

(in € duizend)	31 december 2023	31 december 2022
Kortlopende uitkeringsverplichtingen	127.280	41.353
Overige schulden op korte termijn	7.795	6.710
Totaal	135.075	48.063

Alle hier opgenomen kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De kortlopende uitkeringsverplichtingen betreffen het kortlopend deel van de uitkeringsverplichtingen zoals beschreven bij de langlopende schulden.

Overige schulden

De overige schulden in 2023 worden als volgt gespecificeerd:

(in € duizend)	31 december 2023	31 december 2022
Crediteuren	2.700	2.468
Opgebouwde vakantierechten	1.324	1.141
Vooruit ontvangen bedragen	1.654	998
Loonbelasting en sociale premies	393	39
Pensioenpremies	378	200
Nog te betalen BTW	128	171
Overige te betalen posten	1.218	1.693
Totaal	7.795	6.710

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen**Oncode Institute**

KWF heeft in 2022 een nieuw 5-jarig contract (2023-2027) afgesloten voor financiering van Oncode Institute voor € 8,0 miljoen per jaar plus ontvangsten uit gezamenlijke wervingsactiviteiten. Hierbij is de mogelijkheid opgenomen dat KWF jaarlijks kan beslissen over een verlenging. Bij niet verlengen zijn partijen overeengekomen in overleg te treden over de vergoeding van de kosten van deze transitiefase.

Coöperatieve INZET I U.A.

KWF heeft € 0,7 miljoen aan kapitaal toegezegd aan Coöperatieve INZET I U.A. zoals toegelicht onder de financiële vaste activa. Hiervan is per 31 december 2023 € 0,5 miljoen gestort en € 0,2 miljoen nog opvraagbaar.

KWF heeft geen andere niet uit de balans blijkende rechten en is de volgende niet uit de balans blijkende verplichtingen aangegaan voor:

- Project van dr. Fijneman (11809)

In 2019 is het project van dr. Fijneman ter waarde van € 1,3 miljoen omgezet naar een PPS gefinancierd project. KWF heeft de intentie uitgesproken om het onderzoek te blijven steunen indien onverhoopt bij gegronde reden de PPS financiering komt te vervallen

- Operationele lease van 1 bedrijfsauto, met een looptijd tot 23 oktober 2024
- Huur copiers en printers, die loopt tot 1 december 2027
- Erfpachtrecht van Delflandlaan 17, deze loopt tot 1 augustus 2068
- Huur kantoorruimte Overschiestraat 65, die loopt tot 31 december 2024
- Van de niet gewaardeerde vruchtgebruikdossiers is de verwachte waarde van in de toekomst te ontvangen bedragen ultimo 2023 € 3,7 miljoen.

(in € duizend)

31 december 2023

Duur looptijd	< 1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar	Totaal
KWF				
Leaseauto's	6	-	-	6
Huur copiers en printers	10	28	-	38
Erfpacht Delflandlaan 17	9	35	342	385
	24	63	342	429
Kanker NL				
Huur kantoorruimte Overschiestraat 65	82	-	-	82
Totaal	106	63	342	511

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2023

KWF Jaarverslag 2023

Baten

De specificatie van de geworven baten in 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Baten van particulieren	Baten van bedrijven	Baten van loterijorganisaties	Baten van subsidies van overheden	Baten van andere organisaties zonder winststreven	Totaal 2023	Begroting 2023	Totaal 2022
Baten	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)			
Vrijwilligers	3.976	-	-	-	-	3.976	5.000	4.474
Acties en Innovatie	8.982	1.563	-	-	-	10.546	8.529	7.569
Donaties en giften	46.448	-	-	-	-	46.448	46.416	47.708
Eigen loterijen	9.104	-	-	-	-	9.104	9.159	9.740
Grote Gevers	14.589	-	-	-	-	14.589	12.600	11.905
Nalatenschappen	60.122	-	-	-	-	60.122	35.863	47.489
Bedrijven	-	2.532	-	-	-	2.532	2.662	3.550
Uit acties van derden	318	-	3.443	-	22.747	26.508	21.341	15.508
Subsidies van overheden	-	-	-	6.470	-	6.470	8.500	10.670
Som van de geworven baten	143.539	4.095	3.443	6.470	22.747	180.295	150.070	158.613
Begroting 2023	115.886	4.663	3.303	8.500	17.718	150.070		
Totaal 2022	127.642	5.038	2.703	10.670	12.561	158.613		

Toelichting realisatie baten versus begroting

De baten middels vrijwilligers zijn voornamelijk afkomstig uit de collectes. De baten voortkomend uit acties en innovaties zijn zowel hoger dan begroot en hoger dan 2022. Deze acties worden door particulieren geïnitieerd bij deelname aan evenementen. De baten uit donaties en giften tonen een zeer stabiel beeld, zowel ten opzichte van de begroting als ten opzichte van 2022. De baten uit nalatenschappen zijn significant hoger dan begroot door een stijging van zowel het aantal nieuwe dossiers als de gemiddelde waarde per dossier.

De baten uit acties derden zijn baten uit externe loterijen en de baten van externe fondsenwervende organisaties. De stijging ten opzichte van begroting wordt grotendeels veroorzaakt door hogere opbrengsten van Alpe d'HuZes.

De baten uit subsidies van overheden betreffen structurele PPS (Publiek-Private Samenwerking) subsidies. KWF had in 2022 meer projecten toegekend dan begroot wat resulteerde in hogere PPS subsidies maar waardoor tegelijkertijd minder beschikking resteerde voor 2023 en deze baten derhalve in 2023 gedaald zijn.

Baten van particulieren (13)

De baten van particulieren bestaan in 2023 uit de volgende opbrengstcategorieën:

Baten middels vrijwilligers

In 2023 waren zo'n 19.000 vrijwilligers actief voor KWF in en rondom de jaarlijkse Collecteweek. De collecte wordt lokaal georganiseerd door de besturen van collecteteams en via wijkhoofden worden de collectematerialen uitgedeeld aan collectanten. Afgelopen jaar is aanvullend hierop het online collecteplatform kwfcollecte.nl actief geworden. Er wordt sinds 2022 alleen cashless (QR-codes, social media, whatsapp en online) gecollecteerd.

De collecteopbrengsten lagen in 2023 op vergelijkbaar niveau als het jaar daarvoor, met minder collectanten werd een gemiddeld hogere opbrengst gerealiseerd.

De specificatie van de baten middels vrijwilligers in 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Collecte	3561	5.000	3518
Goede Doelen weken	377	-	224
Giften Lief en Leed via afdelingen	-	-	578
Overige giften via afdelingen	37	-	39
Winkelbussen	-	-	114
Totaal	3976	5.000	4474

Baten uit Acties en Innovatie

Dit betreffen baten en acties van particulieren en bedrijven die vanuit KWF, Pink Ribbon en de meegeconsolideerde entiteiten zijn geïnitieerd.

Baten uit donaties en giften

De baten uit donaties en giften zijn ontvangen in 2023 en betreffen met name donaties van donateurs.

Baten uit eigen loterijen

Deze baten zijn het totaalbedrag van de inleg vermeerderd met de waarde van de om niet verkregen prijzen en verminderd met de waarde van de verstrekte prijzen. De baten uit eigen loterijen bedroegen in 2023 € 9,1 miljoen.

Baten uit grote gevers

De baten uit grote gevers bevatten onder andere ontvangen bedragen uit algemene giften van grote gevers. Deze baten bedroegen in 2023 € 14,6 miljoen en zijn hoger dan gebudgetteerd door enkele grote gerichte giften.

Baten uit nalatenschappen

In 2023 bedroegen de opbrengsten nalatenschappen € 60,1 miljoen, € 24,3 miljoen hoger dan gebudgetteerd. Voornaamste reden hiervoor betreft de ontvangst van exces dossiers. Vanwege de onvoorspelbaarheid is met exces dossiers geen rekening gehouden in het budget.

De mutatie in waardering vruchtgebruik dossiers is € 0,9 miljoen. Dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve vruchtgebruik.

Baten van bedrijven (14)

De baten betreffen ontvangen donaties, giften en sponsoring van bedrijven. De specificatie van de baten over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Acties en Innovatie	2.387	2.506	2.280
Bedrijven Zakenvrienden	1.414	1.300	1.528
Bedrijven Acties	25	100	88
Bedrijven Partners	269	525	404
Bedrijven overig	-	232	738
Totaal	4.095	4.663	5.038

Baten van loterijorganisaties (15)

De specificatie van de baten van loterijorganisaties over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Via Externe Loterijen			
• VriendenLoterij	1.825	1.803	1.092
• Nationale Postcode Loterij	1.200	1.100	1.100
• Stichting de Nationale Sporttotalisator (Lotto)	-	-	10
• Nederlandse Loterij Organisatie B.V.	419	400	501
Totaal	3.443	3.303	2.703

Baten van subsidies van overheden (16)

De afgelopen jaren heeft KWF de mogelijkheid gekregen om een Publiek-Private Samenwerking (PPS) subsidie in te zetten. Deze subsidie wordt ingezet voor onderzoek en ontwikkeling in samenwerkingsprojecten of voor innovatie-activiteiten ter versterking van de doelstellingen van KWF. De PPS subsidie heeft een relatief structureel karakter. Op het verkrijgen hiervan zijn vele voorwaarden van toepassing, waaronder:

- het aansluiten bij de Kennis- en Innovatie-agenda
- de combinatie van ten minste 1 onderneming mét winstoogmerk en 1 onderzoeksorganisatie in het consortium
- Nederlandse vestigingsplaats van de kennisinstelling als hoofdaanvrager
- het onderzoek beslaat fundamentele, industriële of experimentele ontwikkeling of een combinatie hiervan
- een maximale duur van het project van 4 jaar en een consortium agreement opgesteld volgens voorwaarden voor IP
- publicatie en valorisatie van Health-Holland en KWF.

Baten van andere organisaties zonder winststreven (17)

De specificatie van de baten van andere organisaties zonder winststreven over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Via KWF Kankerbestrijding:			
• Stichting Alpe d'HuZes	16.543	12.000	7.932
• Stichting Fight Cancer	2.869	2.500	2.531
• Maarten van der Weijden Foundation	615	-	-
• Stichting Groot Verzet Tegen Kanker / Mont Ventoux	206	200	287
• Stichting Team Doelbewust / ColSensation	177	200	369
• Stichting Ride for the Roses Zeeland / DELTA Ride for the Roses	285	250	180
• Stichting Bergh in het Zadel	624	600	-
• Stichting JAndrea / Vrijthof-Vrijthof Challenge	-	-	772
• Stichting Katwijk Wandelmarathon / Kippenloop	170	150	160
• Stichting Rijden tegen Kanker	254	250	157
• Stichting Challenge for Charity Foundation / Noordkaap Challenge	46	-	-
• overige acties derden partnerships	51	428	-
Subtotaal KWF Kankerbestrijding	21.838	16.578	12.388
Via Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation:			
• DNA gala 2023	500	900	-
• Stichting a Sister's Hope	6	-	107
• Stichting Maarten van der Weijden Foundation	80	36	-
• Stichting (Z)aan de Wandel	110	100	66
• Stichting Overig	212	105	-
Subtotaal Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation	909	1.141	173
Totaal	22.747	17.718	12.561

De opbrengst van Stichting Alpe d'HuZes is aan het Fonds op naam toegevoegd. De doelstelling van dit fonds is bij Fondsen op naam toegelicht.

Lasten

De specificatie van de lastenverdeling over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Doelstelling			Wervings-kosten (21)	Kosten beheer en administratie (22)	Totaal werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
	Onderzoek & Implementatie (18)	Stakeholders & Beïnvloeding (19)	Speerpunten (20)					
Onderzoeksfinanciering & Overige bijdragen	66.677	6.318	52.850	-	-	125.845	108.834	131.076
Uitbesteed werk	792	78	206	1.575	472	3.123	3.275	2.840
Publiciteit & communicatie	9	91	2.784	11.851	7	14.742	18.667	15.050
Personeelskosten	4.602	2.070	292	7.048	1.481	15.494	16.965	15.034
Afschrijvingen	497	-	-	724	287	1.508	1.615	1.504
Huisvestingskosten	152	-	-	162	24	338	487	381
ICT kosten	771	-	-	1.410	566	2.747	2.909	3.571
Kantoor- en algemene kosten	149	22	74	122	197	562	686	665
Totaal 2023	73.650	8.580	56.206	22.891	3.033	164.360	153.437	170.120
Begroot 2023	76.787	7.814	39.029	26.696	3.110	153.437		

Specificatie besteed aan doelstellingen

De bestedingen zijn verdeeld over de 3 missiedoelen Onderzoek & Implementatie, Stakeholders & Beïnvloeding en Speerpunten. Niet iedere besteding is specifiek toe te schrijven aan 1 van de 3 missiedoelen, omdat de besteding vaak bijdraagt aan meer dan 1 missiedoel.

De specificatie besteed aan de doelstellingen over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Onderzoek & Implementatie			
Oncologisch wetenschappelijk onderzoek			
Onderzoeksfinanciering:	46.408	46.440	71.660
Instellingsfinanciering AVL en Oncode	11.314	12.000	7.845
Internationale samenwerking	76	-	2.034
Overige samenwerkingspartners	8.878	10.932	5.815
Overige doelbestedingen	-	-	-
	66.677	69.372	87.354
Stakeholders & Beïnvloeding			
Kankerpatientenorganisaties			
	4.824	4.100	6.634
Strategie & beleid	1.793	1.022	128
Stichting kanker.nl	3.426	3.302	2.789
	10.043	8.424	9.551
Speerpunten			
Vroegtijdig opsporen			
	5.363	448	286
Palliatieve zorg	4.492	1.445	4.694
Zeldzame kankers	-	-	6
Minimaal invasieve toepassingen	12.677	10.055	3.926
Geneesmiddelen	13.174	7.680	6.597
Leefstijlverandering	12.910	7.150	3.997
Psychosociale zorg en ondersteuning	1.255	5.285	19.153
	49.871	32.063	38.659
Uitvoeringskosten eigen organisatie-personeel			
	6.965	7.877	6.598
Uitvoeringskosten eigen organisatie-overig	4.880	5.895	2.608
	11.845	13.772	9.206
Totaal bestedingen	138.436	123.631	144.770

De totale bestedingen 2023 zijn circa € 14,8 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door het toekennen van extra projecten in het najaar van 2023 om de hogere bestedingsruimte als gevolg van de hogere baten te benutten.

Vervallen doelbestedingsverplichtingen worden in mindering gebracht op de toezegging.

Bestedingsratio's

Bestedingspercentage baten

Deze ratio geeft per jaar aan welk percentage van de ontvangen middelen beschikbaar is voor de doelstellingen van KWF. Voor 2023 is de bestedingsratio 85,6% (vorig jaar 84,0%), begroot was een bestedingsratio van 80,1%. De bestedingsratio is hoger dan begroot doordat door lagere kosten voor werving, beheer en administratie meer middelen voor doelbesteding beschikbaar zijn gekomen.

Bestedingspercentage lasten

Deze ratio geeft per jaar aan welk percentage van de totale lasten besteed is aan de doelstellingen van KWF. Voor 2023 is de bestedingsratio 84,2% (vorig jaar 85,1%), begroot was een bestedingspercentage van 80,6%.

Bestedingspercentage wervingslasten

Deze ratio geeft per jaar aan welk percentage van de totale baten besteed is aan de wervingslasten van KWF. Voor 2023 is dit bestedingsratio 12,7% (vorig jaar

13,6%), begroot was een bestedingspercentage van 17,8%. De daling van deze ratio ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door hogere baten dan begroot.

Kosten van beheer en administratie

Kosten van beheer en administratie zijn kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten. Bij de kostentoerekening is de aanbeveling van Goede Doelen Nederland gevolgd. De kosten van de Raad van Toezicht en financiën zijn volledig onder deze post verantwoord. Kosten voor Bestuur en directievoering, planning & control, personeelszaken en huisvesting zijn naar rato van personele inzet toegerekend. Overige algemene kosten, zoals ICT en juridische ondersteuning e.d., worden, voor zover niet toerekenbaar aan doelstelling of werving baten, onder deze post verantwoord. Uitgedrukt als percentage van de totale baten komen de kosten van beheer en administratie (B&A) uit op 1,7% (vorig jaar 2,4%). Begroot was een percentage van 2,1%. De daling van deze ratio ten opzichte van de begroting en vorig jaar wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere baten en lagere lasten voor ICT en huisvesting.

Accountantskosten

De accountantskosten 2023 zijn als volgt gespecificeerd weer te geven:

(in € duizend)		2023	2022
Organisatie	Werkzaamheden		
Mazars N.V.	Jaarrekeningcontrole	174	167
Mazars N.V.	Overige controle opdrachten	5	7
Totaal		179	174

De hierboven vermelde accountantskosten hebben betrekking op het boekjaar van de jaarrekening. Voor 2023 zijn de kosten gebaseerd op werkelijke kosten aangevuld met nog te verwachte kosten op basis van de opdrachtbevestiging.

Personeelskosten

Naast de maandelijkse salariëring ontvangen de medewerkers 8% vakantiegeld en een aantal secundaire arbeidsvoorwaarden zoals een pensioenregeling en opleidingsmogelijkheden. KWF kent geen dertiende maanduitkering of andere bonusregelingen. Eind 2023 waren er bij KWF geconsolideerd 221 medewerkers in dienst (187 fte's). Het gemiddeld aantal werknemers over 2023 bedraagt 223 (188 fte's).

(in fte)	Werkelijk 31-12-2023	Begroot 2023	Werkelijk 01-01-2023
Customer Journeys	64,5	69,1	57,2
Onderzoek & Implementatie	31,9	29,9	39,5
Stakeholders & Beïnvloeding	40,2	47,8	40,6
Finance, Information & Legal	36,7	38,2	37,1
Mens & Organisatie	12,1	13,8	13,6
Directie / bestuur	1,6	1,6	1,6
Totaal FTE	187,0	200,3	189,6

De specificatie van de totale personeelskosten in 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Lonen en salarissen	11.209	12.274	11.336
Sociale lasten	1.864	2.041	1.819
Pensioen lasten	1.376	1.506	1.357
Overige personeelskosten	1.044	1.143	522
Totale Personeelskosten	15.494	16.965	15.034

Pensioenfonds

KWF kent voor haar personeel een pensioenregeling op basis van het middelloonstelsel. De pensioenregeling is ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds PFZW. De beleidsdekkingsgraad van het PFZW-pensioenfonds bedraagt ultimo 2023: 106,3% (2022: 109,2%). KWF heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. Het bestuur van het PFZW-pensioenfonds besluit jaarlijks of het pensioen wordt verhoogd/ geïndexeerd.

Bezoldiging bestuur

Het bestuur in 2023 bestond uit drs. J.A. van de Gronden (directievoorzitter), Prof. dr. C.H. van Gils (directielid) en drs. D.E. Manson (directielid vanaf 1 december).

Naam	drs. J.A. van de Gronden	Prof. dr. C.H. van Gils	drs D.E. Manson
Rol	Bestuurder	Bestuurder	Bestuurder
Dienstverband			
Aard (looptijd)	Onbepaald	Onbepaald	Onbepaald
Uren	38	24	38
Partime percentage	100%	63%	100%
Periode	1-1-2023 t/m 31-12-2023	1-1-2023 t/m 31-12-2023	1-12-2023 t/m 31-12-2023
Bezoldiging (EUR)			
Jaarinkomen			
Bruto loon/salaris	152.004	81.168	12.500
Vakantiegeld	12.160	6.493	1.000
Totaal	164.164	87.661	13.500
Belaste vergoedingen/bijtellingen	1.080	1.076	0
Pensioenlasten (wg)	18.956	11.840	1.578
Totaal bezoldiging 2023	184.200	100.576	15.078
Totaal bezoldiging 2022	179.588	97.248	-

KWF is actief op het brede terrein van kankerbestrijding, van financiering van kankeronderzoek, tot preventie en patiënten ondersteuning. KWF is met tienduizenden vrijwilligers en 187 beroepskrachten (fte) een grote organisatie. De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt KWF de Regeling beloning directeuren van goede doelen organisaties. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

De weging van de situatie bij KWF vond plaats door de RvT. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 615 punten met een weging van de zwaarte van de rol van 87% voor de directievoorzitter en 80% voor een directielid van de twee hoofdige collegiale directie. Dit resulteert in een BSD-score van 535 met een maximaal jaarinkomen van € 178.309 (1 FTE/12 maanden) voor de heer drs. J.A. van de Gronden, een BSD-score van 492 voor mevrouw Prof. dr. C.H. van Gils met een maximaal jaarinkomen van € 112.335 (0,63FTE/12 maanden) en een BSD-score van 535 voor mevrouw drs. D.E. Manson met een maximaal jaarinkomen van € 14.859 (1 FTE/1 maand). De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante

totale beloningscomponent jaarinkomens van de bestuurders zijn voor de heer drs. J.A. van de Gronden € 164.164, voor mevrouw Prof. dr. C.H. van Gils € 87.661 en voor mevrouw drs. D.E. Manson € 13.500. Deze beloningen bleven binnen de geldende maxima.

Naast de maximering van het bruto jaarinkomen van directiefuncties van goede doelen organisaties stelt de Regeling beloning directeuren van goede doelen organisaties ook een absoluut maximum voor het totaal van de beloningscomponenten bruto jaarinkomen, belaste vergoedingen/bijtellingen, werkgeversbijdrage pensioen en overige beloningen op termijn. Dit maximum bedraagt € 221.400 per jaar (1 FTE/12 maanden) voor drs. J.A. van de Gronden, € 139.482 (0,63 FTE/12 maanden) voor mevrouw Prof. dr. C.H. van Gils en € 18.450 (1 FTE/1 maand) voor mevrouw drs. D.E. Manson. De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante totale bezoldiging van de bestuurders zijn voor de heer drs. J.A. van de Gronden (1 FTE/12 maanden) € 184.200, voor mevrouw Prof. dr. C.H. van Gils € 100.576 (0,63 FTE/ 12 maanden) en voor mevrouw drs. D.E. Manson € 15.078 (1 FTE/1 maand). Deze beloningen bleven binnen de geldende maxima.

Er zijn aan de bestuurders geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Bezoldiging Raad van Toezicht

Aan leden van de Raad van Toezicht worden geen bezoldigingen toegekend of presentiegelden verstrekt, noch zijn aan leden van de Raad van Toezicht leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Financiële baten en lasten (23)

De specificatie van de financiële baten en lasten over 2023 is als volgt:

(in € duizend)	2023	2022
Obligatierente	1.724	1.626
Rente uit alternatieve beleggingen	585	110
Rente leningen en beleggingsrekening	623	-186
Dividend	1.320	1.175
Gerealiseerde koersresultaten	-6.880	-5.103
Ongerealiseerde koersresultaten	25.589	-32.909
(huur) Opbrengsten onroerend goed	8	12
Overige opbrengsten	-	-4
Bruto beleggingsresultaat	22.969	-35.278
Resultaat liquide middelen (bank en deposito's)	415	-108
Totaal bruto beleggingsresultaat	23.385	-35.386
Kosten beleggingen	-718	-732
Netto beleggingsresultaat	22.666	-36.117

Vanuit de doelstelling gaat KWF meerjarige verplichtingen aan voor financiering van wetenschappelijk onderzoek naar kanker. De toegezegde financieringen worden over een reeks van jaren uitgekeerd. De uit te keren gelden worden aangehouden om in de toekomst aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Dit geld wordt tijdelijk door KWF beheerd. Dat moet zorgvuldig plaatsvinden, zodat de hoofdsom in reële termen in stand blijft. Om de vermindering door inflatie tegen te gaan, kosten van beheer goed te maken en daarnaast indien mogelijk ook nog extra opbrengsten te realiseren, wordt het geld met een laag risicoprofiel belegd. Het overzicht van de opbrengsten toont dat gedurende 2023 door de opwaartse beweging van de markten er sprake is van een (on)gerealiseerd positief rendement van 6,5% op het gemiddeld belegd vermogen. Ultimo 2023 bestonden de belegde middelen uit aandelen, obligaties, deposito's en alternatieven. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een beleggingsstatuut en wordt ieder kwartaal besproken met de beleggingscommissie.

Enkelvoudige balans per 31 december 2023 (na bestemming saldo baten en lasten)

(in € duizend)

Activa			31-12-2023			31-12-2022
Immateriële vaste activa	633			1.759		
Materiële vaste activa	5.562			4.813		
Financiële vaste activa	8			147		
			6.203			6.719
Vorderingen en overlopende activa			78.541			74.740
Effecten			288.182			266.108
Liquide middelen			88.956			57.734
Totaal activa			461.883			405.301
Passiva			31-12-2023			31-12-2022
Reserves en fondsen						
Reserves						
Continuïteitsreserve	31.667			45.200		
Bestemmingsreserves	82.720			39.609		
		114.387			84.809	
Fondsen						
Bestemmingsfondsen		21.577			11.817	
			135.964			96.626
Voorzieningen			696			2.058
Langlopende schulden			187.771			256.867
Kortlopende schulden			137.451			49.751
Totaal passiva			461.883			405.301

Enkelvoudige staat van baten en lasten (na bestemming saldo van baten en lasten)

(in € duizend)

Baten	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Baten van particulieren	136.681	110.019	122.027
Baten van bedrijven	3.272	4.158	4.246
Baten van loterijorganisaties	3.443	3.303	2.703
Baten van subsidies van overheden	6.470	8.500	10.670
Baten van andere organisaties zonder winststreven	21.838	16.578	12.388
Som van de baten	171.705	142.557	152.033
Lasten			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>			
Onderzoek & Implementatie	64.695	91.853	87.942
Stakeholders & Beïnvloeding	8.831	9.767	12.003
Speerpunten	56.410	27.357	41.334
	129.935	128.977	141.279
Wervingskosten	21.985	25.322	20.807
Kosten beheer en administratie	3.033	4.043	3.804
Som van de lasten	154.953	158.343	165.890
Saldo voor financiële baten en lasten	16.752	-15.786	-13.857
Saldo financiële baten en lasten	22.587	-	-36.107
Saldo van baten en lasten	39.338	-15.786	-49.964
Bestemming saldo 2023			
Toevoeging / onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	-13.533	-	21.843
Bestemmingsreserves	20.649	-15.786	-40.498
Bestemmingsreserve koersresultaten effecten	22.462	-	-32.221
Bestemmingsfondsen	9.760	-	912
	39.338	-15.786	-49.964

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2023

KWF Jaarverslag 2023

Algemeen

Voor de grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling wordt verwezen naar de toelichtingen behorende bij de geconsolideerde jaarrekening.

Baten

De specificatie van de geworven baten in 2023 is als volgt:

(in € duizend)	Baten van particulieren	Baten van bedrijven	Baten van loterijorganisaties	Baten van subsidies van overheden	Baten van andere organisaties zonder winststreven	Totaal 2023	Begroting 2023	Totaal 2022
Vrijwilligers	3.976	-	-	-	-	3.976	5.000	4.474
Acties en Innovatie	8.486	1.563	-	-	-	10.050	7.986	7.035
Donaties en giften	45.995	-	-	-	-	45.995	45.995	47.258
Eigen loterijen	9.104	-	-	-	-	9.104	9.159	9.740
Grote Gevers	9.590	-	-	-	-	9.590	8.560	8.231
Nalatenschappen	59.212	-	-	-	-	59.212	35.000	46.533
Bedrijven	-	1.708	-	-	-	1.708	2.157	2.758
Uit acties van derden	318	-	3.443	-	21.838	25.600	20.201	15.335
Subsidies van overheden	-	-	-	6.470	-	6.470	8.500	10.670
Som van de geworven baten	136.681	3.272	3.443	6.470	21.838	171.705	142.557	152.033
Begroting 2023	110.019	4.158	3.303	8.500	16.578	142.557		
Totaal 2022	122.027	4.246	2.703	10.670	12.388	152.033		

Aansluitingsoverzicht reserves en fondsen 2023

De verschillen tussen de reserves en fondsen volgens de enkelvoudige balans en volgens de geconsolideerde balans worden in onderstaand aansluitingsoverzicht toegelicht:

(in € duizend)	2023	2022
Totaal reserves en fondsen geconsolideerd	144.909	106.307
Totaal reserves en fondsen enkelvoudig	135.964	96.626
Verschil	8.945	9.681
Aansluitingsverschil:		
Bestemmingsreserve Stichting Kanker.NL	6.437	6.055
Bestemmingsreserve Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation	2.208	3.626
Bestemmingsfondsen Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation	300	-
Totaal aansluitingsverschil	8.945	9.681

Aansluitingsoverzicht saldo van baten en lasten 2023

De verschillen tussen het saldo in de enkelvoudige staat van baten en lasten en de geconsolideerde staat van baten en lasten worden in onderstaand aansluitingsoverzicht toegelicht:

(in € duizend)	2023	2022
Totaal saldo van baten en lasten geconsolideerd	38.602	-47.625
Totaal saldo van baten en lasten enkelvoudig	39.338	-49.964
Verschil	-737	2.339
Aansluitingsverschil:		
Saldo van baten en lasten Stichting Kanker.NL	381	2.328
Saldo van baten en lasten Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation	-1.118	11
Totaal aansluitingsverschil	-737	2.339

Aldus opgemaakt en ondertekend door de directie van KWF:
Amsterdam, 25 april 2024

Drs. D.E. Manson
Directievoorzitter

Prof. dr. C.H. van Gils
Directeur

Aldus goedgekeurd en ondertekend door de Raad van Toezicht van KWF:
Amsterdam, 25 april 2024

Ir. W. Draijer, MBA
Voorzitter Raad van Toezicht

Dr. C.B. Leerink
Lid Raad van Toezicht

H. Garssen
Lid Raad van Toezicht

Drs. M. van Ballegooijen
Lid Raad van Toezicht

Mr. M.M. Ulrici
Lid Raad van Toezicht

Drs. K. Timmermans
Lid Raad van Toezicht

Overige gegevens

Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding kent geen statutaire bepalingen omtrent de resultaatbestemming.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Koningin Wilhelminafonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de reserves en fondsen van Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding per 31 december 2023 en van het saldo van baten en lasten over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 65O Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen Andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord
- Bestuursverslag
- Overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ-Richtlijn 65O Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in

reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om

aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

- Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd.

Wij communiceren ook met de Raad van Toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 2 mei 2024

Mazars N.V.

Origineel is getekend door drs. M. van Dijk RA

 KWF

Tegen kanker. Voor het leven.

